

1.	Наслов на наставниот предмет	АНАТОМИЈА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	9
8.	Наставник	проф. д-р Светлана Јовевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со анатомијата како морфолошка наука, совладување на стручната терминологија, комплетно изучување на локомоторниот систем на екстремитети				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>1. Вовед во анатомијата и остеологијата, видови на коски, составни делови на коски, стручна терминологија.</p> <p>2. Коски на неподвижниот и подвижниот дел на горниот екстремитет</p> <p>3. Коски на неподвижниот и подвижниот дел на долниот екстремитет</p> <p>4. Коски на градниот кош и трупот</p> <p>5. Вовед во синдезмологијата, поим за зглоб, составни делови на зглобот, видови на зглобови</p> <p>6. Синдезмологија на горниот екстремитет</p> <p>7. Синдезмологија на трупот и долниот екстремитет</p> <p>8. Коски на главата (черепот и лицето)</p> <p>9. Зглобови на главата (черепот и лицето), трупот и рбетниот столб</p> <p>10. Вовед во миологија, ангиологија, неврологија</p> <p>11. Миологија, ангиологија и неврологија на горен екстремитет</p> <p>12. Миологија, ангиологија и неврологија на долен екстремитет</p> <p>1. Ориентација на коски: клучна коска, лопатка, надлактица, коски на подлактица (радиус и улна)</p> <p>2. Скелет на шака: рачје (китка на шака), метакарпални коски и коски на прстите, граден кош и рбет</p> <p>3. Скелет на појасот на долниот екстремитет-карлична коска; скелет на крсна и тртична коска</p> <p>4. Скелет на натколеница-бутната коска, и коски на потколеница-голеница, лисница, чашка</p> <p>5. Скелет на стапалото-коски на ножјето, доножјето и прстите на стапалото</p> <p>6. Зглобови на горниот екстремитет, градниот кош и рбетот</p> <p>7. Зглобови на долниот екстремитет</p> <p>8. Коски на главата (коски на черепот и коски на лицето)</p> <p>9. Зглобови на главата (Черепот и лицето)</p> <p>10. Мускули и крвни садови на горен екстремитет</p> <p>11. Мускули и крвни садови на долен екстремитет</p> <p>12. Инервација на горен и долен екстремитет</p>				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби и интерактивни консултации со студенти				
13.	Вкупен расположив фонд на време	9 ЕКТС x 45 часа = 270 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+60+30+25 +110 = 270 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	45 часови	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	60 часови	

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови
		16.3.	Домашно учење	110 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) F
		од 51 до 60 бода		6 (шест) E
		од 61 до 70 бода		7 (седум) D
		од 71 до 80 бода		8 (осум) C
		од 81 до 90 бода		9 (девет) B
		од 91 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	А.Карговска-Клисарова, Ј.Јосифов	Анатомија- општ дел	Просветно дело	
		2.	А. Карговска-Клисарова, Н. Ѓорѓевиќ, Д. Лазарова	Анатомија на човекот-Остеологија	Просветно дело	
		3.	А.Карговска-Клисарова, Ј.Јосифов	Анатомија на човекот -Рака и граден кош Анатомија на човекот - Нога	Просветно дело	
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Синелников	Анатомски атлас на човекот (I, II, III дел)		
		2.	Ф.Н Неттер	Атлас на човечкото тело		

1.	Наслов на наставниот предмет	БИОФИЗИКА				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Универзитетски задолжителен предмет				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ПРВ				
6.	Академска година / семестар	Прва/ прв	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Проф. д-р Зденка Стојановска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Утврдување и проширување на основните теоретски и практични знаења од физиката и разбирање на биомедицинските појави.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Механика и биомеханика 2. Функционирање на локомоторниот систем; Реали системи. 3. Биоакустика; 4. Ултразвук. Примена на ултразвукот во дијагностиката и терапијата. 5. Биомеханика на флуиди; 6. Темодинамика на човечкиот организам; Транспортни процеси во човечкиот организам; 7. Електрични појави. Елементи на функционалната дијагностика. 8. Терапевтски методи со електрична струја. Магнетни појави; 9. Основни појави и закони во оптиката. Оптички инструменти; Оптика на перцепција; 10. Извори и особини на оптичкото зрачење. Ласери и примена на ласерите во медицината. 11. Рентгенско зрачење (добивање и примена во дијагностиката и радиотерапијата) 12. Елементи од нуклеарна физика. Примена на отворени извори на зрачење во медицината.					
12.	Методи на учење: истражувачки, работа во мали групи, домашни работи, практична настава, семинарски работи, дискусија, дебата, индивидуални задачи					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+10+65 = 150 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа		
		16.3.	Домашно учење	65 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет)	F	
		од 51 до 60 бода		6 (шест)	E	
		од 61 до 70 бода		7 (седум)	D	

		од 71 до 80 бода	8 (осум)	С
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	В
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зденка Стојановска,	Биофизика скрипта	УГД-Штип	2014
	2.	Зденка Стојановска,	Биофизика прирачник	УГД-Штип	2015	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Проф. Андоновска Невенка	Биофизика	ПМФ-Скопје	2010	

1.	Наслов на наставниот предмет	ХЕМИЈА		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина, Интегрирани студии од прв и втор циклус на студии		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус стручни студии		
6.	Академска година / семестар	2019/2020 Прв семестар	7. Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р. Рубин Гулабоски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	/		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни знаења од областа на хемијата што се неопходни за стекнување на дополнителни квалификации во студиската програма Медицински лаборант Специфични цели: Дасе запознае на студентот со практичните и теоретски основи на општа и неорганка како и основите од органската хемија Компетенции: <ul style="list-style-type: none"> - како да се работи во хемиска лабораторија - како да се работи со раствори и опасни хемикалии, - како се препознаваат и карактеризираат хемиските реакции - специфични погледи на органската хемија - способности за контрола на хемиски и физички параметри во анализите 			
11.	Содржина на предметната програма: А) Предавања: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во хемијата; 2. Хемиска номенклатура; 3. Атомско-молекулска теорија; 4. Хемиски врски и карактеристики; 5. Својства на гасови и гасни закони. 6. Раствори, својства на раствори, теории за киселини и бази, концепт на рН. Хемиски рамнотежи 7. Кинетика на хемиски реакции. 8. Пуфери; 9. Вовед во органската хемија; 10. Номенклатура на органски соединенија; 11. Алкани, алкени, алкини, својства и реакции; 12. Алкохоли, кетони, киселини, алдехиди- својства и реактивност. Б) Вежби: 1. Хемиска номенклатура; 2) пресметки во хемијата; 3. Задачи од атомско молекулска теорија; 4. Раствори, спремање на раствори; 5. Концепт на рН; 6. Пуфери, својства на пуфери и спремање на пуфери; 7. Задачи од раствоти и рН; 8. Органска номенклатура; 9. Својства на органски киселини; 10. Својства на алдехиди и кетони; 11. Својства на алкохоли; 12. Специфични органски реакции.			
12.	Методи на учење: Методи на учење: <u>Теоретска настава</u> : Интерактивна настава: предавања во групи од по 40 студенти со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи. <u>Практична настава</u> : Практични лабораториски вежби во мали групи по 10 студенти. Аудиториски вежби.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа (3+2+1)		
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+30+60=180 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	30 часови

16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часови	
		16.3.	Домашно учење	60 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)		70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Освоени 42 поени од присуство на предавања, реализација на вежби, изработка на семинарска/проектна задача и од два колоквиуми			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуацијата на знаењата е континуирана и истата се остварува преку оценување на семинари, есеи, усмени презентации, учество во дискусии, тестови и други начини на проверка на знаењата. Врз база на сите активности кои се применуваат и оценуваат, вклучувајќи го и завршниот испит, се врши евалуација на квалитетот на наставата.			
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		Година			
		1.	Рубин Гулабоски	Авторизирани предавања Општа и неорганска хемија. Органска хемија. Достапни во слободна форма на www.rubingulaboski.synthasite.com	УГД Штип
2.		Рубин Гулабоски	Скрипта и практикум по Општа и неорганска хемија. Органска хемија. Достапни во слободна форма на www.rubingulaboski.synthasite.com	УГД Штип	2015
3.	Fundamentals of general, organic and biological chemistry	J. E. McMurry et al. ISBN-13: 978-0134015187	Превод 1000 наслови, Влада на Р. Македонија	2011	

1.	Наслов на наставниот предмет	БИОЛОГИЈА			
2.	Код	Наслов на наставниот предмет			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	2019/2020 Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Невенка Величкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со постапките, техниките и методите кои се користат при микроскопирањето како и да стекнат базични познавања од областа на клеточната биологија. Ги изучуваат цитохемиските методи кои се користат во медицината и кои се од особена важност при дијагностицирањето на одредени заболувања. Со тоа студентите развиваат специфични компетентности во развивањето на научно-истражувачките постапки кои се користат при микроскопирањето, градејќи аналитички приод при дијагностицирањето на одредени наследни и ненаследни заболувања. Во делот од цитологијата студентите стекнуваат базични теоретски предзнаења за клетката и клеточните органели, обарнувајќи посебно внимание на градбата на јадрото и конституцијата на целиот наследен материјал. Опфатени се сите мембрански и немембрански органели со посебен осврт на нивните функции и придружни патологии. На тој начин студентите ќе бидат оспособени да извршат идентификација на нормална клетка од физиолошки изменета клетка. Исто така студентите имаат за цел да се запознаат со структурите и функциите на макромолекулите во живата клетка и клиничко-биохемиските корелации во неа. Сите теоретски сознанија кои ќе ги добијат студентите по овој предмет, ги проверуваат и утврдуваат со практична лабораториска работа и вежби.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Преглед на клетката и цитоплазмата Хемиски состав на клетката Градба на клеточна мембрана Транспорт низ клеточна мембрана Градба на Ендоплазматичен ретикулум Градба на Голџиев систем Градба на митохондрии Градба на лизозоми и пероксизоми Градба на јадро Делба на клетката Цитодиференцијација Апоптоза</p>				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинариуми, истражувачки и практични активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+10 +50 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часови	

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15 часови	
			16.2.	Самостојни задачи	10 часови	
			16.3.	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет)	F	
			од 51 до 60 бода	6 (шест)	E	
			од 61 до 70 бода	7 (седум)	D	
			од 71 до 80 бода	8 (осум)	C	
			од 81 до 90 бода	9 (девет)	B	
			од 91 до 100 бода	10 (десет)	A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Мајкл Х. Рос; Павлина Војчич	Клеточна и молекуларна биологија	Табернакул	2010
		2.	Tomas Pollard; William Earnshaw	Cell Biology	Elsevier	2008
		3.	Невенка Величкова	Цитологија со хумана генетика (авторизирани предавања)	УГД	2011
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Лилјана Божиновска	Физиологија на еукриотска клетка		
		2.	Даница Роганович - Зафирова	Цитологија		

1.	Наслов на наставниот предмет	ВОВЕД ВО МЕДИЦИНАТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Ѓорѓи Шуманов			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на изучување на овој предмет е студентите да се здобијат со основните познавања за медицината како наука. Студентите ќе се запознаат со: основните принципи и задачи на медицината, со историјата на медицината и медицинската едукација.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Медицина во Античкиот период 2. Медицински откритија-развој на медицината 3. Развој на медицината во Р. Македонија 4. Развој на медицинската едукација 5 Здравје и фактори кои влијаат на здравјето 6. Природен тек на болеста. Научна, алтернативна и народна медицина 7. Специфичности на медицината и лекарската професија 8. Клиничка медицина 9. Глоблосација на здравјето 10. Актуелна здравствена состојба во светот 11. Организации во областа на здравството 12. Медицински информации				
12.	Методи на учење: Предавања, методи на групни дискусии, индивидуални задачи, семинарски труд, презентација на научен труд				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5 +10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови	
		15.2.	Вежби	0 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3.	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓорѓи Шуманов	Авторизирани предавања		
		2.	W. Вунум	The history of medicine	Oxford	2003
		3.				
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Теодор Х.Тулчински, Елена А.Варавикова	Новото јавно здравство	Студентски збор" Скопје	2003

1.	Наслов на наставниот предмет	СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус		
6.	Академска година / семестар	Прв сем.	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	Доц. д-р Билјана Попеска		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Задоволување на потреби на студентите за движење и физичка активност, одржување и развој на моторичките способности.			
11.	Содржина на предметната програма: Општа физичка подготовка (запознавање со основните принципи на физичкото вежбање, вежби за јакнење на одделни мускулни групи и регии) Општа физичка подготовка (запознавање и примена на различни форми и начини за правилно загревање за физичка активност, вежби за јакнење на одделни мускулни групи и регии) Аеробик, боречки спортови или партерна гимнастика Активности на отворено – планинарење или ориентација во природа Кошарка (увешбување на основните елементи од кошарката - водење, додавање, двочекор, шут на кош) Кошарка (игра) Пинг - понг и бадмингтон Пинг - понг и бадмингтон Одбојка (игра) Ракомет (игра) Аеробик, боречки спортови, елементарни игри Проверка на моторичките способности, елементарни игри, ора и танци.			
12.	Методи на учење: метод на практично вежбање, метод на спортски тренинг			
13.	Вкупен расположлив фонд на време: 0			
14.	Распределба на расположливото време 0+0+2			
15.	Форми на наставни активности	15.1	Предавања – теоретска настава	0 часови
		15.2	Вежби	0 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	0 часови
		16.2	Самостојни задачи	30 часови
		16.3	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување	Не се оценува		
	17.1	Тестови		
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		
	17.3	Активност и учество		
18.	Критериум за оценување (бодови/оценка)			

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% присуство на настава				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Моторички тестови, набљудување, анкета				
22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Kukolj.M	Antropomotorika	Fakultet sporta fizickog vospitanja, Beograd	2006
		2.	Wilmore, J. & Costill, D.	Physiology of sport and exercise, (Third edition),	Champaign: Human Kinetic, Illinois.	2002
		3.	Malacko,J.	Osnove sportskog treninga	Sportska akademija, Beograd	2000
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Haywood, K., & Getchell, N.	Life span motor development	Champaign: IL. Human Kinetics.	2004
		2.	Magill, R. & Rouge.B	Motor Learning	Broun Publishers, Louisiana:	1989
		3.	Malina, R., Bouchard, C. & Bar - Or, O	Growth, Maturation and Physical Activity (Second Edition).	Champaign: IL. Human Kinetics.	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРАНСКИ ЈАЗИК 1 (Англиски јазик 1)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет Гоце Делчев Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Лектор м-р Драган Донеv			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на курсот е да ги оспособи студентите да го дополнат и прошират своите јазични познавања, како и истите да ги применуваат во специфични вербални ситуации од областа на медицината преку интегрална употреба на соодветните јазични функции анализата на дискурсот.				
11.	држина на предметната програма: Медицински текстови организирани според поделбата на човечкиот организам на ситеми. Увешбување на изговорот на медицинските термини, превод на специфични изрази и фрази, лексички вежби за презентирање и утврдување на медицинската терминологија, вежби за оспособување на студентите за информативно, селективно и аналитичко читање преку дедуктивно и индуктивно заклучување, вежби за оспособување на студентите за насочено самостојно пишување на куси дијалози, апстракти, параграфи или куси текстови по дадени тематски содржини.				
12.	Методи на учење: семинари, интерактивен метод: работа во групи, реферати, домашни работи, семинарски работи, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+0+30+30+30 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови	
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови	
18.	Критериуми за оценување	до 50 бода		5	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	од 51 до 60 бода		6	
		од 61 до 70 бода		7	
		од 71 до 80 бода		8	

		од 81 до 90 бода	9
		од 91 до 100 бода	10
		Освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македнoнски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пандора Димовска	Англиски јазик за медицинари и стоматолози	УКИМ	Скопје, 2000
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.						

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРАНСКИ ЈАЗИК 1 (ИТАЛИЈАНСКИ ЈАЗИК 1)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Весна Коцева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на писмената и говорната комуникација во ситуации од секојдневниот живот (оспособување на студентите да бараат и да даваат информации, да поздравуваат, да го опишуваат амбиентот во кој живеат, да зборуваат за своите навики и интереси, да комуницираат по телефон, да нарачуваат во ресторант, да раскажуваат за некои настани од минатото, итн.); Оспособување на студентите за читање и пишување и совладување на основните граматички структури (определен и неопределен член; род и број кај именките; описни, присвојни, показни, прашални придавки; броеви; прилози за место; сегашно време, итн.)				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Азбука, изговор, именка, претставување, поздрави 2. Придавка, лични заменки, националност 3. Определен член 4. Глаголот „има“ и глаголот „сум“ 5. Сегашно време: правилни глаголи; учтива форма 6. Пишување писмо, зборување по телефон, барање и давање информации, 7. Опишување на физички изглед; Региони и градови во Италија 8. Сегашно време: неправилни глаголи 9. Активности во слободно време; Опишување на околината 10. Модални глаголи; Броеви; Денови во неделата; Колку е часот 11. Употреба на предлози; изразување на несигурност, на благодарност, на присвојност 12. Употреба на прилози на место; Присвојни придавки				
12.	Методи на учење: Интерактивни вежби, работа во групи, пишување на есеи, домашни задачи, практична работа, дискусија, дебата, кооперативно учење, индивидуални вежби, употреба на е-учење на часовите и практични вежби.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	0+0+30+30 +30 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа	
		16.3.	Домашно учење	30 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови	

	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% од предиспитини активности т.е. освоени минимум 42 поени.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и италијански јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	MARIN,T. & MAGNELLIS	Progetto italiano 1 (Libro dello studente)	Edilingua	
		2.	MARIN,T. & MAGNELLIS	Progetto italiano 1 (Quaderno degli esercizi)	Edilingua	
		Дополнителна литература				
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРАНСКИ ЈАЗИК 1 (ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК 1)		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв,втор ,трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус		
6.	Академска година / семестар	Прв семестар	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Билјана Ивановска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на писмената и говорната комуникација; утврдување на основните граматички и лексички содржини по предметот <i>Германски јазик</i> ; запознавање со основните принципи и современите тенденции на јазикот во земјите од германското јазично подрачје.			
11.	Содржина на предметната програма: Преку примена и увежбување на основната лексика и граматика се совладуваат вештините: слушање, разбирање, читање, преведување и зборување. Граматичко и лексичко усвојување на основните јазични структури во германскиот јазик, основни теми од секојдневието (запознавање, соопштување на време, ориентација во простор, поставување прашања, ситуација кај лекар, во болница и сл.), конверзација на теми од секојдневието, дијалози, диктати, пишување куси состави, текстови со празнини, морфолошки и фонетски вежби за правилен изговор, вежби за разбирање на говорен текст и др. Глаголски групи и нивни варијации при формирање на сегашно, минато и идно време. Општи и сопствени именки, род и број кај именките. Определен и неопределен член, испуштање на членот, слевање на членот со предлози. Лични заменки и употреба на заменските форми. Род и број на придавката и нивното место во однос на именката. Описни посвојни, бројни, заменски и односни придавки. Прости и редни броеви. Заповеден и условен начин. Формирање на негација. Видови прашални реченици. Основна лексика и граматика на А1/А2 ниво и основна терминологија на јазикот во струка (медицина). Претставување кај лекар, запознавање, изнесување факти и аргументи за здравствената состојба, основни медицински термини за опишување здравствената состојба и потешкотии со здравјето.			
12.	Методи на учење: Интерактивен: работа во групи, реферати, домашни работи, семинарски работи, предавање, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+30+30 +30 = 120 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часа
		15.2.	Вежби	0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часа
		16.2.	Самостојни задачи	30 часа
		16.3.	Домашно учење	30 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	германски и македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ulrike Firnhaber-Sensen, Margret Rodi	Deutsch im Krankenhaus Neu. Berufssprache für Ärzte und Pflegekräfte, Lehr- und Arbeitsbuch	Klett Verlag ISBN 978-3-12-606179-7	2018
	2.	Ulrike Nagel, Christa Romberg	Deutsch Im Beruf - Medizin - Level 1: Lehrbuch	Bildungsverlag EINS GmbH	2016
	3.	Dorothee Thommes, Alfred Schmidt	Menschen Im Beruf – Medizin	Hueber Verlag, ISBN 978-3-19-701190-5	2016
	22.2.	Дополнителна литература			
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Daniela Niebisch, Sylvette Penning-Hiemstra, Franz Specht, Monika Bovermann, Monika Reimann	<i>Schritte International 1 Kusrbuch + Arbeitsbuch</i>	Max Hueber Verlag	2010 München
	2.	Ранка Грчева Петер Рау	Голем македонско-германски и германско-македонски речник	Магор	Скопје, 2006
	3.	Димитрија Гацов	Германска граматика (Deutsche Grammatik)	НУБ „Климент Охридски“	Скопје, 1995

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРАНСКИ ЈАЗИК 1 (ШПАНСКИ ЈАЗИК)		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	ФМН		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв		
6.	Академска година / семестар	Прва / прв	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Виш лектор м-р Марија Тодорова		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Способност за усно и писмено изразување и разбирање на едноставни ситуации од секојдневниот живот, способност за пренесување на прочитани содржини со едноставен јазик и стил, способност на студентите да даваат и бараат информации, да поздравуваат, да комуницираат по телефон, да разговараат на теми од секојдневниот живот, да го опишуваат амбиентот во кој живеат, да зборуваат за своите навики и интереси како и утврдување на граматичките структури и содржини итн.			
11.	Содржина на предметната програма: Основните карактеристики на јазикот. Правила за читање и пишување. Совладување на основни граматички содржини: определен и неопределен член, род и број кај именките, описни придавки, показни, посвојни, прашални, извични придавки, прости броеви. Сегашно и минато време. Видови одречни и прашални реченици. Кратки дијалози од секојдневниот живот, годишни времиња, пишување кратки и едноставни состави кои ги содржат изучуваните граматички структури и терминологија.			
12.	Методи на учење: семинари, интерактивен метод: работа во групи, реферати, домашни работи, семинарски работи, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	120		
14.	Распределба на расположивото време	0+0+4		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	0
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	0
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	4
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		90
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		0
18.	Критериуми	до 50 бода	5	

	за оценување (бодови/оценка)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	од 51 до 60 бода	6
		од 61 до 70 бода	7
		од 71 до 80 бода	8
		од 81 до 90 бода	9
		од 91 до 100 бода	10
		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик и шпански јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	M. Kovacheva, I. Verdial, Stefka Alexandrova	<i>"Español"</i>	"Prosveta", Sofia	2003
		2.	A. Jarvis, R. Lebreto, F. Mena-Ayllón	<i>"Basic Spanish Grammar"</i>	Houghton Mifflin Company - USA	2000
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	A. Gonzales Hermoso, J. R. Cuenot, M. Sanchez Alfaro	<i>"Gramatica de español lengua extranjera"</i>	Мадрид, Шпанија	1999
		2.	Cristina Karpacheva	<i>"Manual de español"</i>	Софија	1998
		3.	Ramon Sarmiento	<i>"Gramatica progresiva de español para extranjeros"</i>	"Colibri", Софија	1998

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРАНСКИ ЈАЗИК 1 - ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК			
2.	Код	4FF101117			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки при УГД-Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Втор циклус студии			
6.	Академска година / семестар	Прва година, прв семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Светлана Јакимовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на вештини за усно и писмено разбирање и изразување во дадени ситуации. Способност за коректна формулација на едноставни искази; Способност за искажување во поедноставни дневни ситуации; Познавање на најзначајните цивилизациски белези на Франција.				
11.	Содржина на предметната програма: Граматика: Совладување на основните правила на изговор (испуштање на самогласки, фонетски сврзувања, додавање на согласки...). Глаголски групи и нивни варијации при формирање на презент. Општи и лични именки, род и број кај именките. Определен и неопределен член, партитивен член, испуштање на членот, слевање со предлози. Лични заменки, употреба на долги заменски форми, сврзување на заменките со предлози. Род и број на придавката, нивното место во однос на именката. Описни, показни, посвојни, прашални, извични придавки. Прости и редни броеви. Заповеден и условен начин. Формирање на негација. Видови прашални реченици. Вокабулар: Презентација на личности, професии, хоби, храна, домување... Култура и цивилизација на Франција : региони, празници, културни знаменитости.				
12.	Методи на учење: семинари, интерактивен метод: работа во групи, реферати, домашни работи, семинарски работи, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4ЕКТС x 30 часа =120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+30+30= 120 часа (2+1+1)			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	2 часа неделно	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа (15 недели x 1 час=15 часа)	1 час неделно	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	/	
		16.2.	Самостојни задачи	/	
		16.3.	Домашно учење	/	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови	70 бода		
	17.2.	Индивидуална работа/проект (презентација: писмена и усна)	10 бода		

	17.3.	Активност и учество			20 бода
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода			5
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	до 50 поени			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 поени			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 поени			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 поени			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 поени			9 (девет) (B)
		60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската, редовноста на предавања и вежби			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и француски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Guy Capelle, Robert Menand	Taxi! 1 Méthode de français	Hachette	2002
	2.	Guy Capelle, Robert Menand	Taxi! 1 Méthode de français. Cahier d'exercices	Hachette	2002
	3.				
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	АТАНАСОВ, ПОПОСКИ, КАЛАЈЛИЕВСКА)	Француско - македонски речник	Просветно дело	1992
	2.	ПОПОСКИ, АТАНАСОВ	Македонско - француски речник	Просветно дело	1992
	3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	АНАТОМИЈА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки – Универзитет “Гоце Делчев”, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен			
6.	Академска година / семестар	втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	проф.др.Светлана Јовевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со анатомијата на градниот кош, абдоменот и карлицата, како и скелетотопските и холотопските соодноси на органите во овие телесни празнини				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сидови на градниот кош, градба на дојката • Органи на ситемот за дишење • Органи на ситемот за крвоток • Абдоминален сид-мускули, васкуларизација, инервација, соодноси • Органи во абдоминалната празнина-перитонеум, хранопроводник, желудник • Органи во абдоминалната празнина-тенко и дебело црево • Црн дроб, жолчни патишта, панкреас • Слезенка, бубрег, надбубрежна жлезда, уринарни патишта • Карлична празнина-сидови, мускули, васкуларизација и инервација • Карлична празнина-граница и градба; мочоводни органи • Женски полови органи • Машки полови органи <p>Практична настава</p> <ul style="list-style-type: none"> • Граден кош-градба на сидови, поделба на медијастинум, граници, состав, топографија • Медијастинални органи-соодноси; градба и топографија на ситемот за дишење • Градба на ситемот за крвоток-срце и големите крвни садови; топографија и соодноси • Абдоминален сид-градба: мускули, соодноси на мускулите со органите, васкуларизација и инервација • Ориентација во абдоминална празнина-перитонеум, хранопроводник, желудник, топографија и соодноси • Топографија на органи во абдоминалната празнина-градба и ориентација на тенко и дебело црево • Ориентација на модели на црн дроб, жолчни патишта, панкреас • Ориентација на модели на слезенка, бубрег, надбубрежна жлезда, анатомија на уринарни патишта • Карличен сид-градба, топографски соодноси на органите, карлични органи • Карлична празнина-мочоводни органи, соодноси со другите органи, васкуларизација и инервација • Женски полови органи-ориентација, соодноси со другите органи • Машки полови органи-ориентација, соодноси со другите органи 				

12.	Методи на учење: Интерактивна настава, поединечни консултации со студенти			
13.	Вкупен расположив фонд на време	178		
14.	Распределба на расположивото време	178 / 3+3+1 / 36+36+12		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	36 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	24 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	1 часови
		16.3.	Домашно учење	4 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови и завршен усмен испит	70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество	20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Приаство на предавања најмалку 7(60%) предавања континуирани проверки и 10 вежби за завршен испит освоени 42 бода и положени континуирани проверки .		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	А. Карговска-Клисарова	Анатомија на човекот-Рака и граден кош	Просветно дело	
		2.	А.Карговска-Клисарова, Д. Џидрова, А. Стратеска-Зафирска	Анатомија на човекот-Абдомен	Просветно дело	
		3.	Н. Христова-Ѓорѓевиќ, А. Карговска-Клисарова, К. Корнети-Пеќевска	Анатомија на човекот-Карлица		
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Sinelnikov	Анатомски атласи на човекот (I, II, III дел)		
		2.	F.N. Netter	Atlas of human anatomy		

1.	Наслов на наставниот предмет	ХИСТОЛОГИЈА СО ЕМБРИОЛОГИЈА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Прва / втор	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	доц. д-р Вања Филипovski			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со хистолошката градба на сите ткива и органски системи. Изучувајќи го овој предмет студентите ќе се здобијат со елементарни знаења од областа на Хистологијата и ембриологијата како неминовен услов за совладување на некои наредни предмети или модули, како што се Патологија и Патофизиологија. Сите теоретски сознанија во овој предмет, студентите ги проверуваат и утврдуваат со практична лабораториска работа и вежби.				
11.	Содржина на предметната програма: - Епително ткиво - Соединително ткиво - Мускулно ткиво - Нервно ткиво - Сперматогенеза и оогенеза - Ембрионални листови - Органогенеза - Плацентација - Преглед на ембрионалниот развој - Кожа - Гастро - интестинален систем				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинарски, истражувачки и практични активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време	7 ЕКТС x 30 часа = 210 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+45+15+25 +80 = 210 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часови	
		15.2.	Вежби (15 недели x 3 час)	45 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	25 часови	
		16.3.	Домашно учење	80 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Мајкл Х. Рос; Павлина Војчич	Хистологија – текст и атлас	Табернакул	2010
		2.	Луиз Карлос Жунквеира; Хосе Карнеиро	Основи на хистологијата	Просветно дело	2009
	3.	Louise Junkvera	Basic Histology: Text And Atlas		2005	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Нада Митева	Хистологија со ембриологија		
		2.	В. Дуанчич	Хистологија со ембриологија		

1.	Наслов на наставниот предмет	ВОВЕД ВО КЛИНИЧКА ПРАКСА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Втори семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	доц. д-р Гордана Камчева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со историја на болеста, со сите нејзини составни делови, како да комуцираат со пациентите, како да пристапат и да воспостават добра комуникација лекар-пациент. Исто така, студентите ќе учат да зимаат добра анамнеза од страна на пациентите. Ќе се стекнат со техниките за добар клинички преглед, како општ преглед на пациенти, така и преглед по одделни системи. Ќе имаат можност да го следат текот на болеста и начинот за завршување на лекувањето со давање на завршен документ- отпусно писмо. Сите теоретски сознанија кои ќе ги добијат студентите по овој предмет, ги проверуваат и утврдуваат со практични вежби.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во клиничка пракса Медицинска историја Анамнеза Клинички преглед: општ и преглед по системи Тек на болеста Лекување Отпусно писмо Комуникација со пациент Комуникациски вештини во клиничката пракса Пристап кон болен од студентски аспект				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинариуми, истражувачки и практични активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+10 +50 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3.	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови

	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови	
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	М.Вавлукис	Вовед во клиничка пракса	УГД - Штип	2014
		2.	М.Вавлукис Г.Камчева	Практикум со општи упатства за клинички преглед на интернистички болен пациент	УГД - Штип	2015
		3.	Роберт Е.Раќел	Учебник по семејна медицина	Табернакул	2010
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	В.Серафимовски со соработници	Клинички испитувања во интерна медицина – Интерна пропедевтика	УКИМ - Скопје	2004
		2.	К.Р.Сетураман	Комуникациски вештини во клиничка пракса	Табернакул	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	ХУМАНА ГЕНЕТИКА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Професор Д-р Дарко Бошнаковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Едукација на студентите за основните генетски принципи и закритости кои важат при наследувањето, како и променливоста на наследниот материјал.				
11.	Содржина на предметната програма: <u>Теоретска настава</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цитолошки основи на наследувањето. Морфологија и физиологија на клетка. Организација на ДНК во хромозоми. 2. ДНК, иРНК, рРНК, тРНК, транскрипција, трансляција, репликација на ДНК. 3. Наследување на својствата- принципи, интеракции на гени. Гени –поим, структура и функција. Генетско наследување: геном, генотип, генетски код, алели, пенетрабилност и експресивност на гени. Градба и функција на хромозомот. Митоза и мејоза. 4. Автосомно , рецесивно наследување, X-поврзано наследување; интермедиерно и кододоминантно наследување. 5. Нумерички хромозомски аберации: анеуплоидија, хетероплоидија, моносомија, нулисомија, трисомија. 6. Структурни аберации : делеции, дупликации, транслокации , инверзии. 7. Мутации. Мутагени фактори. 8. Автосомни и X-поврзани генетски болести. 9. Генетска основа на малигнитет (канцер). 10. Мултифакторијално наследување. 11. Епигенетика 12. Генетска терапија 13. Фармакогенетика 14. Основни молекуларно-биолошки и цитогенетските техники (Полимеразна верижна реакција (PCR), RT-ПСТ, qPCR, флуоресцентна in situ хибридизација (FISH), western blot, southern blot, имунобоење, ELISA секвенционирање на ДНК, иРНК, RNAseq) 15. Пренатална дијагноза на генетските болести: неинвазивни и инвазивни методи. Генетски инженеринг. 				
12.	Методи на учење: <u>Теоретска настава</u> Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. E-learning. Постојан контакт on-line со студентите. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи. <u>Практична настава</u> Практични лабораториски вежби во мали групи.				

	Аудиторски вежби. Завршна вежба.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+15+10 +50 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови		
		16.3.	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Освоени најмалку 42 бода			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Електронска самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Дарко Бошнаковски	Молекуларна биологија со генетика	УГД	2018
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Essentials of Genetics	Klug, Cummings and Spencer	Benjamin Cummings	2012
		2.	Harvey Lodish	Molecular Cell Biology	W. H. Freeman	2016
3.						

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЈА		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус		
6.	Академска година / семестар	Втор семестар	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Ленче Милошева		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>-познавање и разбирање на поимите, структурата на личноста, психичките процеси и нивни отстапувања, невроанатомските и невроендокрините основи и промени во различни развојни периоди; познавање и разбирање на однесувањето на личноста; реакциите на личноста на болести;</p> <p>-запознавање со основните концепти и задачи на клиничката психологија и нивната применливост во медицинскиот контекст (дијагностика и проценка; советување и психотерапија; класифицирање, дијагностицирање и третирање на менталните растројства);</p> <p>-запознавање со биопсихосоцијалниот модел на здравје, психолошките и социјалните аспекти на соматските болести, како и некои од најчестите ментални растројства; проценка на различните приоди на дијагностика и третман и разбирање на линкот на овие различни приоди со нивното потенцијално влијание на пациентите;</p> <p>-знаење и методи за одржување и промоција на менталното здравје и благосостојба; - развивање на комуникациски вештини (лекар/техничар/пациент).</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>1. Примена на клиничката психологија во медицината. Вовед во медицинската психологија. Биомедицински/Биопсихосоцијален модел на здравје и болест. Социјални детерминанти на здравјето и болеста.</p> <p>2. Поим за личност, психички процеси и однесување. Невроанатомски и невроендокрини основи на психичките процеси.</p> <p>3. Теории на развој. Когнитивни процеси и развој. Социо-емоционални процеси и развој.</p> <p>4. Психичките процеси (когнитивни, афективни, конативни) и нивните растројства.</p> <p>5. Менталното здравје и менталните растројства низ животниот циклус . Поим за нормалност/абнормалност.</p> <p>6. Психодијагностика (Дијагностицирање; Проценување и мерење во клиничката психологија) .Клиничко интервју; Тестирање; Проективни техники; Набљудување; Социјална биографија; Современи neuroimaging техники .</p> <p>7. Третман на менталните растројства . Психотерапија и психолошко советување</p> <p>8. Стрес и доживување на стрес. Стрес, здравје и болест .Социјални стресови, справување со стрес.</p> <p>9. Психосоматски болести. Психоневроимунологија, AIDS и канцер.; Психоневрологија; Психолошки аспекти на : хронични и терминални болести; кардиоваскуларни болести, мозочни удари; бременост и породување. Пострауматско стресно пореметување.</p>			

<p>10. Психологија на болка и болен (теории за доживувањето на болката, психолошки аспекти на болката; психолошки методи и техники за справување со болка;болка кај деца и возрасни)</p> <p>11. Клиничка невропсихологија . Базични принципи на клиничката невропсихологија. Основи на невропсихолошка проценка.Невропсихолошки техники на испитување.Невропсихолошки пристапи во психопатологијата.</p> <p>12. Форензична психологија. Психолошка аутопсија и изработка на психолошки профил. Способност за одлучување и судски вештачења.</p> <p><u>Семинариуми</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Биомедицински модел/ биопсихосоцијален модел на здравје. -Когнициите и здравјето и болеста (моделите кои ги објаснуваат нашите верувања за здравјето и болестите). -Комуникација во здравството.Однос лекар/здравствени работници/пациент (работилници). „ Лоши-добри“ пациенти. -Психолошка подготовка за медицински испитувања и оперативни зафати. -Психолошки аспекти на хоспитализацијата. - Детето и адолесцентот како пациенти; Возрасен пациент; Геријатриски пациент (работилници). -Квалитет на живеење. - Смрт и умирање (работилница). - Приказ на случај врз основа на реализирана посета на клиничка установа. 				
12.	Методи на учење:			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+10 +50 = 120 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	50 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)	40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)	10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		

21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација				
22.	Литература					
22.1.	Задолжителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		Милошева, Л.	<i>Авторизирани предавања; презентации; наставен материјал; достапен во слободна форма на Медицинска психологија – курс на е-учење, УГД, Факултет за медицински науки</i>	УГД	2018	
	1.	Hunter, Christine M., Hunter, Christopher L. & Kessler, Rodger (Eds.)	<i>Handbook of clinical psychology in medical settings</i>	New York: Springer Pub. Comp.	2012	
	2.	Martinac, M., Vranic, A., Zarevski, P., Zarevski, Z.	<i>Psihologija za ljecnike</i>	Jastrebarsko: Naklada Slap	2015	
	3.	Butcher, J.N, Mineka, S., & Hooley, J.M	Abnormal Psychology	Pearson	2013	
	4.	Ogden, J.	<i>Health Psychology.</i>	New York: McGraw-Hill Education	2004	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Милошева, Л.	<i>Развојна психологија</i>	Штип: УГД	2013	
2.		Berger, J.	<i>Psihodijagnostika</i>	Beograd: ZUNS	2004	
	3.	Vukosavljević Gvozden, T.	<i>Teorija i praksa psihoterapije i savetovanja.</i>	Beograd : Centar za primenjenu psihologiju	2007	

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНФОРМАТИКА		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Факултет за Медицински науки		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за Медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв степен		
6.	Академска година / семестар	Втор семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
8.	Наставник	вон. проф. Д-р Александар Крстев		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Вовед во информатиката, Информациски системи, Хардвер и Софтвер, Работење во облак и облак технологии, е-општество итн.			
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во Информатика Хардвер и Софтвер Видови на софтвер Основи на интернет и интернет технологии Информациски системи Безбедност на Компјутерски системи Работење во облак (Cloud computing) Електронско општество			
12.	Методи на учење: Предавања, лабораториски вежби, нумерички вежби, семинарска работа, тимска работа, консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на време			
14.	Распределба на расположивото време		2+1+1	
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања- теоретска настава	2
		15.2	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, теренска и тимска работа	1
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	/
		16.2	Самостојни задачи	1
		16.3	Домашно учење	/
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови		70 бодови
	17.2	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		20 бодови
	17.3	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	60% успех од сите предиспитни активности т.е. 42 бодови од двата колоквиуми, семинарската,		

		редовноста на предавања и вежби
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоеваулација

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	З. Здравев и други	Основи на Информатика / електронски ресурси	УГД, Штип	
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.				
	2.				
	3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година/ семестар	Трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Проф. д-р Зоран Ханџиски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку наставата студентите треба да се стекнат со знаење за основните принципи од областа физиологијата на човекот. Да се запознаат со карактеристиките и функцијата на органите и органските системи кај човекот.				
11.	Содржина на предметната програма: ЗНАЧЕЊЕ НА ФИЗИОЛОГИЈАТА КАКО БИОЛОШКА НАУКА (1); ФИЗИОЛОГИЈА НА КЛЕТКА (1); МИОФИЗИОЛОГИЈА (1); ОСНОВИ НА ФИЗИОЛОГИЈАТА НА КАРДИОВАСКУЛАРНИОТ СИСТЕМ: Физиологија на срцето (1), Физиологија на крвните садови (1), Физиологија на капиларите (1); КРВТА КАКО ВНАТРЕШНА СРЕДИНА (2); ФИЗИОЛОГИЈА НА СИСТЕМОТ ЗА ДИШЕЊЕ (2) и ФИЗИОЛОГИЈА НА НЕРВНИОТ СИСТЕМ (2).				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, самостојно учење, учество во изработка на тема, лабораториски вежби (демонстративни, индивидуални, работа во група)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	7 ЕКТС x 30 часа = 210 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+45+15+15+90 = 210 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 3 часа)	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	90 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)	40 бодови		
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)	10 бодови		
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови		
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓоргоски, И.К.	Физиологија, (авторизирана скрипта)	ПМФ-Скопје	2012
		2.	Guyton, A.C. and Hall, J.E	Medical physiology	Saunders company	2008
	3.	Boron, F.W and Boulпаер, E.L	Medical physiology	Elsevier sanders	2005	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Boron, F.Vi Boulпаер, E.L	Medicinska fiziologija	Elsevier sanders	2010
		2.	Димовска, Ј и Ѓоргоски, И	Физиологија на невроендокриниот систем	ПМФ-Скопје	2005

1.	Наслов на наставниот предмет	АНАТОМИЈА 3			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки ; Медицински факултет - Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	проф др.Светлана Јовевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со анатомијата на глава и врат, органите во главата и вратот, централниот нервен систем и нивната меѓусебна поврзаност				
11.	Содржина на предметната програма:				
Теоретска настава	1. Артерии на главата и вратот 2. Венски и лимфни садови во главата и вратот 3. Кранијални нерви-број номенклатура, соодноси 4. Кранијални нерви-инервациони подрачја 5. Органи на главата и вратот-топографија, соодноси 6. Ендокрини жлезди 7. Органи од дигестивниот систем во главата и вратот 8. Органи од респираторниот систем во главата и вратот 9. Сетилни органи, око и уво 10. Нервен систем, градба, видови на нервни влакна, поделба на нервниот систем, коморен систем 11. Рбетен мозок, ромбест мозок, среден мозок, 12. Меѓумозок, голем мозок, обвивки на мозокот				
	1. Васкуларизација на главата и вратот 2. Венски, лимфен систем на главата и вратот 3. Кранијални и спинални нерви 4. Усна празнина 5. Органи на дигестивниот систем сместени во главата и вратот 6. Органи на респираторниот систем сместени во главата и вратот 7. Носна празнина-анатомски делови, градба, функција 8. Ендокрини жлезди-топографија, соодноси 9. Око-анатомска градба, соодноси, анатомија на орбита 10. Уво-анатомска градба, соодноси со други органи 11. Сетилни органи за вкус, мирис, допир и рамнотежа 12. Вегетативен нервен систем-анатомска поделба, функција				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, поединечни консултации со студенти				
13.	Вкупен расположив фонд на време	178			
14.	Распределба на расположивото време	152 / 3+2+1 / 36+36+12			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	36 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	24 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови	

		16.2.	Самостојни задачи	1 часови
		16.3.	Домашно учење	4 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови и завршен усмен испит		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Приаство на предавања најмалку 7(60%) предавања континуирани проверки и 10 вежби за завршен испит освоени 42 бода и положени континуирани проверки .	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	А. Карговска-Клисарева, Ј. Јосифов	Анатомија на човекот- Општ дел	Просветно дело	
	2.	А.Карговска-Клисарева, Ј. Јосифов	Анатомија на човекот- Глава и врат	Просветно дело	
	3.	А. Карговска-Клисарева, Ј. Јосифов	Анатомија на човекот- Централен нервен систем и сетилни органи		
	4.				
	5.				
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Sinelnikov	Анатомски атласи на човекот (I, II, III дел)		
	2.	F.N. Netter	Atlas of human anatomy		
	3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ХИСТОЛОГИЈА СО ЕМБРИОЛОГИЈА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора / трет	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Вања Филиповски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со хистолошката градба на сите ткива и органски системи. Изучувајќи го овој предмет студентите ќе се здобијат со елементарни знаења од областа на Хистологијата и ембриологијата како неминовен услов за совладување на некои наредни предмети или модули, како што се Патологија и Патофизиологија. Сите теоретски сознанија во овој предмет, студентите ги проверуваат и утврдуваат со практична лабораториска работа и вежби.				
11.	Содржина на предметната програма: Кардиоваскуларен систем РЕС Респираторен систем Урогенитален систем Нервен систем Ендокрин систем				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинарски, истражувачки и практични активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60 = 150 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење - задачи	60 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода		6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода		7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода		8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода		9 (девет)	B

		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
22.1.	1.	Мајкл Х. Рос; Павлина Војчич	Хистологија – текст и атлас	Табернакул	2010
	2.	Луиз Карлос Жунквеира; Хосе Карнеиро	Основи на хистологијата	Просветно дело	2009
	3.	Louise Junkvera	Basic Histology: Text And Atlas		2005
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	
22.2.	1.	Нада Митева	Хистологија со ембриологија		
	2.	В. Дуанчич	Хистологија со ембриологија		

1.	Наслов на наставниот предмет	БИОХЕМИЈА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година / Трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Татјана Рушковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Основна цел на предметната програма за предметот Биохемија1 е студентите да се стекнат со висок степен на знаења за хемискиот состав на човековиот организам.</p> <p>По дефинирањето на предметот на биохемијата како наука и запознавањето со нејзината поделба, најпрвин се изучува елементарниот состав на човековиот организам (макроелементи и микроелементи), а потоа и улогата на водата и електролитите за нормално функционирање на живата клетка и организмот како целина. Понатаму детално се изучуваат протеините, липидите, јаглехидратите и нуклеинските киселини, како класи органски соединенија кои се од круцијално значење за клеточната градба, функција и метаболизам. За секоја од овие класи соединенија посебно се изучуваат: хемиската структура, поделбата, биолошката функција и претставници кои се од особено значење за хуманата физиологија. Во посебно поглавје детално се изучуваат ензимите, нивната хемиска градба и функцијата, како и механизмот на ензимските реакции и влијанието на различни фактори врз нивната брзина. На крај, студентите се запознаваат и со витамините, нивната поделба, хемиска структура и функција.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p><u>Теоретска настава</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефиниција, значење и поделба на биохемијата како наука. 2. Вода, електролити и ацидо-базна рамнотежа. 3. Аминокиселини: Општи својства, поделба и улога во организмот. 4. Пептиди и протеини: Општи својства, поделба и улога во организмот. 5. Липиди 1: Општи својства, поделба и улога во организмот. 6. Липиди 2: Општи својства, поделба и улога во организмот. 7. Моносахариди: Општи својства, поделба и улога во организмот. 8. Олигосахариди и полисахариди: Општи својства, поделба и улога во организмот. 9. Нуклеотиди и нуклеински киселини. 10. Ензими: Општи својства, поделба и улога во организмот. 11. Ензими: Механизам и кинетика на ензимските реакции. 12. Витамини: Поделба, хемиска структура и функција. <p><u>Практична настава</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во биохемиските лабораториски анализи. 2. рН, ацидо-базна рамнотежа и системи вклучени во одржување на ацидо-базната рамнотежа. 3. Структура и поделба на протеините и испитување на нивните општи својства. 4. Идентификација на протеините со обоени реакции. 5. Поделба, структура и улога на липидите и испитување на нивните општи својства. 6. Доказување на холестерол и триглицериди. 7. Структура, поделба и улога на јаглехидратите и испитување на нивните општи својства. 				

	8. Испитување на хемиските својства и составот на олигосахаридите и полисахаридите. 9. Поделба и функција на ензимите во организмот и испитување на нивните општи својства. 10. Механизам и кинетика на ензимските реакции. 11. Идентификација на некои хидросолубилни и липосолубилни витамини. 12. Завршна вежба.				
12.	Методи на учење: <u>Теоретска настава</u> Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи. <u>Практична настава</u> Практични лабораториски вежби во мали групи. Аудиториски вежби. Завршна вежба.				
13.	Вкупен расположив фонд на време		24 + 24 + 12 (2 + 2 + 1)		
14.	Распределба на расположивото време		24 часа теоретска настава 24 часа практична настава 12 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	24 часа	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	24 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	4 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	4 часа	
		16.3.	Домашно учење	4 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10
	17.3.	Активност и учество			20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Освоени најмалку 42 бода		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		Ред.	Автор	Наслов	Издавач

	број				
	1.	Дејвид Л. Нелсон и Мајкл М. Кокс	Ленинџер, ПРИНЦИПИ НА БИОХЕМИЈАТА, петто издание	НИД „Микена“, Битола, Преведен учебник – проект на Владата на Р. Македонија	2011
	2.	Татјана Рушковска, Милкица Јанева, Марија Лазарева Атанасова, Маја Јанчовска, Галаба Наумова	Вежби по општа биохемија	Интерна збирка на вежби	2018
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Статии од научни списанија од областа на биохемијата.			

1.	Наслов на наставниот предмет	БИОСТАТИСТИКА СО ИНФОРМАТИКА			
2.	Код	3MF120012			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки, Катедра за јавно здравство и здравствена заштита			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	2019 / 2020 год. III - семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Редовен професор д-р Милка Здравковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на знаења за основите на медицинската биостатистика - начини на собирање на податоци, групирање на податоците во статистички серии и нивно табеларно и графичко прикажување. Изучување на основните параметарски и непараметарски тестови, демографска и витална статистика.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p><u>Теоретски наставни единици:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поим и развој на биостатистиката; Статистичка маса, примерок, статистички единици, видови и особини на статистички податоци, статистички серии (атрибутивни, нумерички, просторни, временски). 2. Методи за собирање на податоци: попис, регистрација и изготвување на извештаи, метод на прашалник – анкета. 3. Табеларно и графичко прикажување на статистички серии. Анализа на структура на серии со атрибутивни белези (односи, пропорции, стапки и индекси). 4. Анализа на структура на серии со нумерички белези (аритметичка средина, медијана, модус). 5. Мерки на варијабилност: средно отстапување, варијанса и стандардна девијација; Коэффициент на варијација. 6. Хипотези/ тестирање на хипотези; Анализа на односи кај статистички серии со атрибутивни белези (χ^2 тест и коэффициент на контингенција). 7. Анализа на односи кај серии со нумерички белези (Pearson-ов коэффициент на корелација, Spearman-ов коэффициент на ранг корелација и Мултипла корелација). 8. Метод на примерок; Процена на параметри од примерок (параметар π и параметар μ) 9. Тестирање на значајност на разлики помеѓу две аритметички средини и помеѓу две пропорции (Student-ов t-тест за независни и зависни примероци). 10. Испитување на динамиката на појавите (тренд, сезонски индекс) 11. Витална статистика; Поими и извори во демографска статистика. 12. Примена на информатиката во медицината. <p><u>Практични наставни единици:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. План за стастистичко истражување. 2. Индекси на динамика со постојана и со променлива база. 3. Пресметување на аритметичка средина кај негрупирани податоци, кај групирани со групен интервал и кај групирани без групен интервал. 4. Пресметување на медијана и модус кај негрупирани и групирани податоци. 5. Стандардна девијација кај негрупирани и групирани податоци; Коэффициент на варијација. 6. Пресметување на очекувани фреквенции и χ^2 тест. 7. Pearson-ов коэффициент на корелација кај негрупирани податоци. 8. Процена на параметри од примерок (параметар π и параметар μ) 9. Student-ов t-тест кај два големи независни примероци и кај две пропорции. 10. Линеарен тренд на временски серии (за непарен и парен број на години) ; Сезонски индекс. 				

	11. Пресметување на стапки на наталитет, фертилитет, морталитет, морбидитет, природен прираст на населението. 12. Презентација на статистички програм.					
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, методи на групни дискусии, индивидуални задачи – семинарски труд					
13.	Вкупен расположив фонд на време			120		
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	1 час неделно		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	2 часа неделно		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	1 час неделно		
		16.3.	Домашно учење			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови и завршен усмен испит			70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		За потпис - присуство на најмалку 7 (60%) предавања и 10 вежби; За завршен испит -освоени минимум 42 бода по сите основи;			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		М. Здравковска	Биостатистика	УГД - Штип, 2014 ISBN 978-608-244-077-4	2014	
2.	Даниловски Д., Оровчанец Н., Василевска К., Таушанова Б., Велиќ – Стефановска В., Исјановска Р., Зафирова Б., Здравковска М. , Павловска П.	Биостатистика	Скопје	2012		

		3.	Џејм Ф. Џекел, Дејвид Л. Кац, Џоан Џ. Елмор, Доротеа М.Џ. Вајлд	Епидемиологија, биостатистика и превентивна медицина	Табернакул	2010
		4.	Даниловски Д., Оровчанец Н., Василевска К., Таушанова Б., Велиќ – Стефановска В., Исјановска Р., Зафирова Б., Здравковска М. , Павловска П.	Практикум по биостатистика	Скопје	2012

1.	Наслов на наставниот предмет	ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Трет семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Ѓорѓи Шуманов			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основните принципи во планирање на здравството, видовите на планови, донесување, развој и евалуација на плановите во здравството.				
11.	Содржина на предметната програма: Планирање и развој на здравствената заштита Основни принципи на планирањето во областа на здравството Видови на планови на здравствена заштита Дефинирање на приоритети и развој и донесување на план Евалуација на остварување на план за здравствена заштита Евалуација на остварување на план за здравствена заштита Организација на здравствената заштита и здравствената служба Нивоа во системот на здравствената заштита-1 Нивоа во системот на здравствената заштита-2 Здравствена и социјална заштита стари лица и лица попречени во психофизичкиот развој Здравствена и социјална заштита на работници, земјоделско население Човечки ресурси во здравствената заштита				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓорги Шуманов и сор.	“Авторизирани предавања”	УГД, Штип	2012
		2.	E. M. Spencer et al.	Organization Ethics in Health care	Wiley	2003

1.	Наслов на наставниот предмет	СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Трети семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2	
8.	Наставник	Насловен доцент Валентина Симоновска				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со социјалната медицина како наука, организација на здравствената заштита, социјално-медицинските аспекти на здравјето.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Развој на социјалната медицина и здравствената заштита 2. Фактори кои влијаат на здравјето на населението 3. Проучување на здравствената состојба на населението 4. Методи на пристап за набљудување на појавите и прибирање на податоци 5. Организација на здравствена заштита и здравствената служба 6. Здравствена и социјална заштита на одредени групи население 7. Карактеристики на акутните инфективни болести со социјално медицинско значење 8. Карактеристики на хронични масовни незаразни болести-I дел 9. Карактеристики на хронични масовни незаразни болести-II дел 10. Карактеристики на болестите на зависност 11. Карактеристики на болестите на малолетничка еликвиција 12. Методи и средства во здравствено воспитната работа					
12.	Методи на учење: интерактивна настава на предавањата; самостојно учење од учебни помагала; електронско учење					
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби	0 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа		
		16.3.	Домашно учење	10 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	S. Sharma	Preventive and social medicine	Elsevier	2005
		2.	Цветанов, Мирчевска, Цветанова-	Социјална медицина-Health promotion	„Табернакул“ Скопје	1995
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Doncho Donev, Gordana Pavlekovic, Lijana Zaletel Krage	Health promotion and disease prevention,		2007	

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Четврти	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Проф. д-р Зоран Ханџиски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку наставата студентите треба да се стекнат со знаење за основните принципи од областа физиологијата на човекот. Да се запознаат со карактеристиките и функцијата на органите и органските системи кај човекот.				
11.	Содржинанапредметнатапрограма: ФИЗИОЛОГИЈА НА ОРГАНИТЕ ЗА ОСЕТ (2); ФИЗИОЛОГИЈА НА ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНИОТ ТРАКТ (2); ХЕПАТОБИЛИАРНА ФИЗИОЛОГИЈА (1), ФИЗИОЛОГИЈА НА МЕТАБОЛИЗМОТ (1), ФИЗИОЛОГИЈА НА ЕКСКРЕЦИЈАТА (2); ЕНДОКРИНОЛОГИЈА (2) и ФИЗИОЛОГИЈА НА ПОЛОВОИОТ СИСТЕМ (2).				
12.	Методи на учење: предавања, консултации, самостојно учење, учество во изработка на тема, лабораториски вежби (демонстративни, индивидуални, работа во група)				
13.	Вкупен расположив фонд на време	7 ЕКТС x 30 часа = 210 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+45+15+15+90 = 210 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 3 часа)	45 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	90 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови / оценка)	До 50 бода			5 (пет) (F)
		Од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				

	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ѓоргоски, И.К.	Физиологија, (авторизирана скрипта)	ПМФ-Скопје	2012
		2.	Guyton, A.C. and Hall, J.E	Medical physiology	Saunders company	2008
	3.	Boron, F.W and Boulpaer, E.L	Medical physiology	Elsevier sanders	2005	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Boron, F.Bi Boulpaer, E.L	Medicinska fiziologija	Elsevier sanders	2010
		2.	Димовска, Ј и Ѓоргоски, И	Физиологија на невроендокриниот систем	ПМФ-Скопје	2005

1.	Наслов на наставниот предмет	МИКРОБИОЛОГИЈА СО ПАРАЗИТОЛОГИЈА 1			
2.	Код	ЗМФ101412			
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ШТИП			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
6.	Академска година / семестар	2019/2020 / IV	7.	Број на ЕКТС кредити	6.0
8.	Наставник	Вон. проф. ВАСО ТАЛЕСКИ, д-р сци. мед.			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел на предметот е студентите да се запознаат и да стекнат солидни теоретски и практични знаења од областа на Микробиологијата - општ дел.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>1. <i>Теоретската настава</i> опфаќа општ дел од микробиологијата со кој студентите се запознаваат со: Историски развој на микробиологијата како наука, најважни откритија во микробиологијата, значај на микроорганизмите Класификација, таксономски категории и номенклатура, големина, облик и распоред на бактерии Градба на бактериска клетка: обвивки, цитоплазма со цитоплазматски инклузии, израсатоци Спори кај бактериите, подвижност на бактериите. Услови за растење и размножување на бактерии Фази на размножување, бактериски колонии Хемиски состав, метаболизам, механизам на исхрана на бактериите. Ферментација, респирација, фотосинтеза Метаболизам на нуклеинските киселини. Репликација на ДНК. Разградување на нуклеинските киселини Генетика на бактериите. Фенотипски и генотипски варијации кај бактериите. Пренесување на гени: коњугација, трансформација, трансдукција Распространетост, микробна екологија и асоцијации на микроорганизмите Патогеност и вируленција. Неспецифична и специфична одбрана (имунитет) кај луѓето Реакции антиген-антитело. Имунотерапија и имунопрофилактика. Стерилизација и дезинфекција Антибиотици, хемиотерапевтици и останати антимикробни средства Морфологија, градба класификација и размножување на вируси, габички и паразити. Улога на микробиолошките лаборатории во контрола на интрахоспиталните инфекции.</p> <p>2. <i>Практичната настава</i> опфаќа запознавање во врска со: Безбедност при работа во микробиолошка лабораторија Акредитација на микробиолошка лабораторија Земање и транспорт на примероци за микробиолошко испитување Хранителни подлоги и култивирање на микроорганизмите Биохемиско испитување на бактериите Видови микроскопи и микроскопски испитувања на микроорганизмите (светлосен микроскоп, флуоресцентен микроскоп, електронски микроскоп) Боење на микроорганизмите (Грам, Гимза, Ziehl-Neelsen) Имунолошки методи (аглутинација, преципитација, реакции со учество на комплемент,</p>				

	инхибиција на хемолиза и методи на наутрализација, имунофлуоресценција, ЕЛИСА). Полимераза верижна реакција (PCR) Испитување на осетливоста на бактериите кон хемиотерапевтски средства/Антибиограм (класични дифузиони и дилуциони методи, автоматски системи, Е-тест) Стерилизација и дезинфекција.				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинари, проектни задачи				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		180 часови		
14.	Распределба на расположливото време		3+2+1		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		45 часови
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		15 часови
		16.2	Самостојни задачи		10 часови
		16.3	Домашно учење		80 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	
	17.2	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови	
	17.3	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови	
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода	5 (пет)	F
			од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
			од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
			од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
			од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
			од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Предуслови за запишување на предметот		Присуство на настава и практични важби. Услов за полагање на завршен испит: освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Васо Талески	Микробиологија со паразитологија – општ дел	УГД - Штип	2018
		2.	Пановски Никола и соработници, гостин автор: Васо Талески	“Медицинска Микробиологија-општ дел“	Катедра по микробиологија со паразитологија, МФ Скопје	2011
		3.	Гринвуд Д. со соработници,	Медицинска Микробиологија	Проектот на Владата на Р. Македонија за превод на стручни и научни книги	17-то издание 2006, преведено 2011
22.2	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Васо Талески	Практикум – „Медицинска микробиологија и паразитологија“	УГД, Штип	2016	
	2.	Милена Петровска и соработници	“Практикум по медицинска микробиологија и паразитологија“	Катедра по микробиологија и паразитологија, МФ Скопје петтоиздание,	2010	

1.	Наслов на наставниот предмет	БИОХЕМИЈА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Втора година / Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Татјана Рушковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Основна цел на предметната програма по предметот Биохемија 2 е стекнување со основни знаења за клеточната сигнализација и детално изучување на клеточниот метаболизам. Детално се изучува комплетниот метаболизам на јаглехидратите во анаеробни и аеробни услови и енергетскиот придонес од истиот. Во детали се изучува исто така комплетниот метаболизам на липидите и липопротеините од крвната плазма. На крај се изучува метаболизмот на протеините и нуклеинските киселини, со сите карактеристики и специфики.</p> <p>Во рамките на практичната настава акцентот е ставен на изучување на принципите и техниките на истражувањата во областа на клеточната биохемија. Студентите ќе бидат запознаени со значењето на клеточните и анималните модели во биомедицинските истражувања. Понатаму, студентите ќе се запознаат со теоретските основи на сепарационите техники како што се центрифугирање, електрофореза и хроматографија, а потоа сите тие техники практично ќе им бидат демонстрирани. Студентите исто така ќе се запознаат и со спектрофотометриските и имунохемиските методи за анализа на протеини, како и со дел од биомаркерите на оксидативниот стрес.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p><u>Теоретска настава</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Биолошки мембрани и транспорт. 2. Основи на биосигнализирање. 3. Поим за метаболизам. Гликолиза. 4. Глуконеогенеза и пентозо-фосфатен циклус. 5. Основни принципи на регулација на метаболизмот. Метаболизам на гликогенот. 6. Метаболни трансформации на пируватот. Циклус на лимонска киселина. 7. Респираторна верига и оксидативна фосфорилација. Енергетски придонес на метаболизмот на јаглехидратите. 8. Метаболизам на липиди. Катаболизам на триглицериди. Бета-оксидација на масни киселини и енергетски придонес. Кетогенеза. 9. Биосинтеза на масни киселини, фосфолипиди и стероли. Простагландини. 10. Метаболизам на липопротеини во крвната плазма. 11. Метаболизам на протеини и аминокиселини. 12. Метаболизам на порфирини. Метаболизам на нуклеотиди. <p><u>Практична настава</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кофактори и високоенергетски соединенија. 2. Истражувања во клеточната биохемија и нивна специфичност. 3. Основни постапки и техники во биохемиските истражувања. 4. Примена на хидродинамички методи во клеточната биохемија. 5. Сепарација и анализа на липопротеински фракции. 				

	6. Хоризонтална електрофореза на агарозен гел. 7. Комет-метода. 8. Спектрофотометриски и имунохемиски методи за анализа на протеини. 9. Раздвојување на протеини со SDS-PAGE. 10. Примена на хроматографијата во анализа на клеточен и ткивен материјал. 11. Биомаркери на оксидативен стрес. Определување на степен на липидна пероксидација и вкупен антиоксидантен статус. 12. Завршна вежба.			
12.	Методи на учење: <u>Теоретска настава</u> Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи. <u>Практична настава</u> Практични лабораториски вежби во мали групи. Аудиториски вежби. Завршна вежба.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	24+24+12 (2 + 2 + 1)		
14.	Распределба на расположивото време	24 часа теоретска настава 24 часа практична настава 12 часа други форми на активности		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	24 часа
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	24 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	4 часа
		16.2.	Самостојни задачи	4 часа
		16.3.	Домашно учење	4 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми и завршен испит	70	
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	10	
	17.3.	Активност и учество	20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Освоени најмалку 42 бода од сите предиспитни активности		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			

Задолжителна литература						
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Дејвид Л. Нелсон и Мајкл М. Кокс	Ленинџер, ПРИНЦИПИ НА БИОХЕМИЈАТА, петто издание	НИД „Микена“, Битола, Преведен учебник – проект на Владата на Р. Македонија	2011	
	2.	Татјана Рушковска, Милкица Јанева, Марија Лазарева Атанасова, Маја Јанчовска, Галаба Наумова	Вежби по клеточна биохемија	Интерна збирка на вежби	2018	
Дополнителна литература						
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.		Статии од научни списанија од областа на биохемијата.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ИМУНОЛОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Даринка Ѓоргиева Ацкова Проф. д-р Дарко Бошнаковски Проф. д-р Вело Марковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Совладувајќи ја наставната содржина предвидена во овој предмет, студентите ќе ги научат основните концепти и компонентите на имуниот систем и начинот на неговото функционирање. Имуниот систем е оној кој што го напаѓа се она што е туѓо и го брани организмот од неинфективни и инфективни антигени. Студентите ќе стекнат знаење за различните компоненти на имуниот систем (вроден и стекнат имунитет), кои се клетките и главните медијатори вклучени во имуниот систем, како туѓите тела се претставуваат на имуниот систем (концепт за антиген), како се процесираат, хуморален и клеточен имун одговор, што се антители, како и основите на концептите за реакциите на преосетливост, автоимуните болести, имунодефициентни состојби (вродени и стекнати), имунолошкиот одговор кон тумори и имунолошките основи на трансплантацијата.</p> <p>Преку практичната настава студентите ќе се запознаат со основните методи на испитување со кои што се служи имунологијата и принципите на аглутинација, преципитација, електрофореза, проточната цитометрија, ELISA, имуноцитохемија и имунофлуоресцентното боење, основните техники на изолација на клетки од ткива, одредувањето на крвни групи.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма</p> <p>Теоретска настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во имунологија 2. Клетки, ткива и органи вклучени во имуниот систем 3. Вроден и стекнат имунитет 4. Антигени и антители 5. Превземање, генерирање и презентација на антители 6. Клеточен имунитет и хуморален имунитет 7. Цитокини и систем на комплемент 8. Имунолошка толеранција. Автоимуни болести 9. Иmun одговор кон неинфективни антигени. Канцер. 10. Реакции на преосетливост 11. Имунодефициенција 12. Трансплантација и трансплантациски антигени <p>Практична настава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во имунологијата, општи поими и дефиниции. 2. Клетки на имуниот систем и нивна изолација. 3. Лимфоидни органи и ткива. 4. Микроскопски препарати на лимфоидни ткива и органи и препознавање на нивните структурни компоненти. 5. Техники за изолирање и пречистување на антигени и антители. Имунохемиски и имуно-физичко-хемиски методи (Хроматографија на колона, Јоноизменувачка 				

	хроматографија, Гел-филтрација, Афинитетна хроматографија).					
	6. Различни типови на имунолошки реакции, интеракции антиген-антитело. Реакции на аглутинација. Одредување на крвни групи.					
	7. Реакции на имунопреципитација.					
	8. Имуноелектофореза. Northern и Western blot.					
	9. Имунотестови кои користат обележувач (RIA, ELISA).					
	10. Имунофлуоресценција. Имуноцитохемија и имунофлуоресцентно боење.					
	11. Принципи на проточна цитометрија.					
	12. Вакцини – карактеристики, видови, начини на добивање.					
12.	Методи на учење: Предавања, методи на групни дискусии, тимски базирано учење и проблем-базирано учење, аудиториски и лабораториски вежби, индивидуални задачи, проектни задачи.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		30+15+15+10+50 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа		
		16.3.	Домашно учење	50 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови		
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (практичен испит)		10 бодови		
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови		
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Киндт, Голдсби и Озборн	Куби Имунологија	Превод на Табернакул	2011
		2.	Хелен Чапел, Мансел Хејни, Сираџ Миџба и Нил Сноуден	Основи на клиничката имунологија	Превод на Табернакул	2010
3.		Авторизирани				

		предавања, достапни на курсот на предметот на е-учење			
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ѓоргиева Ацкова Д., Бошнаковски Д.	Практикум имунологија со имунохемија (во печат)	УГД	2019
	2.	Wild, D. (ed)	<i>Immunoassay Handbook</i> (4 th ed.).	The Elsevier Science Ltd.	2013
	Abbas, A., Lichtman, A.H., Pillai. S.	<i>Basic Immunology: Functions and disorders of the immune system</i> (4 th ed.).	Saunders Elsevier, Philadelphia	2012	

1.	Наслов на наставниот предмет	ОСНОВИ НА НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА			
2.	Код	3MF122112			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки, Катедра за јавно здравство и здравствена заштита			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	2019 / 2020 год. IV - семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Редовен професор д-р Милка Здравковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на знаење за основните принципи и методологија на научно-истражувачката работа; Користење на биомедицинските бази на податоци и практикување на медицина базирана на докази; Стекнување на вештини за изведување на истражување; Спроведување на истражувачки проект; Правила за подготовка на манускрипт за публикација на резултати од научно истражување; Правила и подготовка за успешна презентација на научен труд во форма на орална или постер презентација.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p><u>Теоретски наставни единици:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основни поими за наука и научен метод 2. Етика и одговорно однесување во научно истражувачката работа 3. Епидемиолошки методи во научно-истражувачката работа 4. Типови на истражувања – дизајн на студии 5. Користење на биомедицински бази на податоци и практикување на медицина базирана на докази 6. Стратегии за пребарување на литература 7. Планирање и спроведување на научно истражување 8. Научен труд - класификација на трудовите 9. Делови на научен труд 10. Подготовка на манускрипт и публикување 11. Цирирање на референци 12. Стил на пишување и презентација на научен труд <p><u>Практични наставни единици:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етика во научно истражувачката работа: прикази на случаи и дискусија 2. Пребарување на интернет - користење на биомедицински бази на податоци 3. Стратегии за пребарување на литература 4. Критичка анализа на труд (примери на публикувани трудови) 5. Планирање на истражување 6. Начини на собирање на податоци – конструирање на анкетен прашалник 7. Проектна задача за научно истражувачки проект по зададена хипотеза – работа во мали групи 8. Презентација на проектните задачи – критичка анализа 9. Презентација на проектните задачи – критичка анализа 10. Самостојно правење на абстракт од трудови кои се публикувани (in extenso) 11. Презентација на абстракти – критичка анализа 12. Орална/постер презентација на научен труд 				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, методи на групни дискусии, индивидуални задачи, семинарски труд, презентација на научен труд;				
13.	Вкупен расположив фонд на време	120			
14.	Распределба на расположивото време	2 + 0 + 2			

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања- теоретска настава	2 часа неделно	
			15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи		
			16.2.	Самостојни задачи	2 час неделно	
			16.3.	Домашно учење		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови и завршен усмен испит			70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		За потпис - присуство на најмалку 7 (60%) предавања; За завршен испит -освоени минимум 42 бода по сите основи;			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Здравковска Милка	Авторизирани предавања		
		2.	Марушиќ и сор.	Увод у знанствени рад у медицини	Медицинска наклада, Загреб	2004
		3.	Мирко Ж. Спироски	Научниот труд – да се напише и да се објави	Скопје	2002
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				
		2.				
3.						

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Вело Марковски Доц. Д-р. Алан Андоновски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на вештини за зачувување на животот кај повредени; спречување на понатамошни повреди и компликации; вршење на тријажа и давање на прва помош кај масовни несреќи; совладување на вештини за срцево белодробно и мозочно оживување				
11.	Содржина на предметната програма: 1. вовед во срцево белодробно мозочно оживување 2. акутна респираторна слабост 3. акутно престанување и аработата на срцето (КА) 4. основно одржување во живот 5. напредно одржување во живот 6. продолжено одржување во живот 7. прва помош при политраума и фрактура 8. прва помош при крварења 9. прва помош при изгореници; удар од струја 10. прва помош при смрзнатини; давење 11. прва помош кај оштетувања од киселини 12. прва помош и тријажа кај масовни несреќи				
12.	Методи на учење: Теоретска и практична настава				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15+15+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 1 час)	15 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 часа)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење - задачи	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Вело Марковски	Авторизирани предавања	Факултет за медицински науки - УГД	
		2.	P. S. Auerbach	Medicine for the outdoors	Elsevier	2008
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.				

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕДИЦИНСКА ЕТИКА				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2	
8.	Наставник	Доцент д-р Андреј Петров				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воведување на студентите во основните принципи на медицинската етика, односот лекар - пациент и лекар - лекар.					
11.	Содржина на предметната програма: (1.) Општ дел: морал и етика-поимно разграничување. (2.) Предмет и задачи на етиката. Предуслови за етичко однесување. (3.) Медицинска етика. Современа медицинска етика. Историски развој на современата медицинска етика. (4.) Хипократ и неговиот придонес во медицинската етика и медицината. (5.) Етички принципи и начела во медицината. Дијагноза. (6.) Индикации. Прогноза: медицинско - етички проблеми (7.) Превенција. Терапија медицинско - етички проблеми (8.) Експертиза - медицинско етички проблеми. Лекарска етика. (9.) Медицинско етички однос на лекарот спрема колегите. Однос спрема пациентите. (10.) Еуфемизам. Емпатија. (11.) Клиничка етика. Генетски дилеми. Експеримент. Трансплантација. (12.) Јатрогенија. Историски развој на медицинските заклетви и кодекси.					
12.	Методи на учење: Предавања, методи на групни дискусии, решавање етички проблеми од праксата, индивидуални задачи, семинарски труд, презентација на научен труд					
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби	0 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа		
		16.3.	Домашно учење - задачи	10 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	К. Бошковски	Медицинска етика и деонтологија		
	2.	Marcia Lewis Carroll	Tamparo Medical Law, Ethics and Bioethics Academic Press,	Tabernakul-Skopje	2010
	3.				
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ОСНОВИ НА ЈАВНО ЗДРАВСТВО				
2.	Код	3MF122012				
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки, Катедра за јавно здравство и здравствена заштита				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии				
6.	Академска година / семестар	2019 / 2020 год. IV - семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2	
8.	Наставник	Редовен професор д-р Милка Здравковска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на основни знаење за улогата, потребата и содржината на јавното здравство; Одредени заразни и хронични незаразни заболувања како јавно-здравствен проблем.					
11.	Содржина на предметната програма: <u>Теоретски наставни единици:</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во јавното здравство; Организациона поставеност и цели; 2. Цревни заразни заболувања – јавно-здравствени аспекти; 3. Респираторни заразни заболувања – јавно-здравствени аспекти 4. Трансмисивни заразни заболувања - јавно-здравствени аспекти 5. Крвно и сексуално преносливи заразни заболувања – јавно-здравствени аспекти 6. Интрахоспитални инфекции; Резистенцијата кон антибиотиците како јавно-здравствен проблем; 7. Периоди на настанување на хронични дегенеративни заболувања и степени на превенција; 8. Кардиоваскуларни и цереброваскуларни заболувања – јавно-здравствени аспекти; 9. Дијабетот и неговите хронични компликации како јавно-здравствен проблем; 10. Малигноми – јавно-здравствени аспекти 11. Хронична обструктивна белодробна болест и улкусна болест 12. Болестите на зависност како јавно-здравствен проблем 					
12.	Методи на учење: Предавања, методи на групни дискусии, индивидуални задачи, семинарски труд;					
13.	Вкупен расположив фонд на време	60				
14.	Распределба на расположивото време	2 + 0 + 1				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	2 часа неделно		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи			
		16.2.	Самостојни задачи	1 час неделно		
		16.3.	Домашно учење			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови и завршен усмен испит			70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување	до 50 бода		5 (пет) (F)		

	(бодови/ оценка)	од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За потпис - присуство на најмалку 7 (60%) предавања; За завршен испит - освоени минимум 42 бода по сите основи;	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Здравковска Милка	Авторизирани предавања		
		2.	Теодор Х. Тулчински, Елена А. Варавикова	Ново јавно здравство		2003
	3.					
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Џејмс Ф. Џекел Дејвид Л. Кац Џоан Џ. Елмор Доротеа М.Џ. Вајлд	Епидемиологија, биостатистика и превентивна медицина	Табернакул	2010
		2.				
3.						

1.	Наслов на наставниот предмет	КОМУНИКАЦИСКИ ВЕШТИНИ		
2.	Код	MDOM1313		
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	прв циклус стручни студии		
6.	Академска година / семестар	2018/2019	7.	Број на ЕКТС кредити
				2
8.	Наставник	Проф. д-р. Гордана Панова		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана втора година		
10.	<p>Цели/компетенции на предметот:</p> <p>Познавање и разбирање на основните комуникациски законитости и потреби на поединецот за комуницирање со другите луѓе</p> <ul style="list-style-type: none"> - Организирање на активно и самостојно учење на комуникациските вештини и подготовка на студентите за ефикасно учење на основните комуникациски вештини - Оспособување за воспоставување ефикасна комуникација помеѓу вработените здравствени работници, пациентите и нивните роднини и пријатели, како и формирање на feedback информации за успешното комуницирање, со посебен акцент врз комуницирањето во здравството . - Комуникациски предности, соработка и тимска работа на Универзитетот и во здравствените установи 			
11.	<p>Содржина на предметот:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Комуникација (дефиниција, вербална и невербална, комуникациони стилови) 2.Важност на невербалната комуникација, говор на телото (држење на телото, контакт со очи, висина и јачина на гласот, адекватна мимика, поим за личен простор...) 3.Способност за слушање, Бариери за добра комуникација, Преговарање, 4.Комуникација помеѓу здравствените работници (кодекс на однесување, обраќање, облекување и слично), 5.Комуникација пациент –лекар, пациент,здравствен работник(проблематични реакции, адекватни реакции), 6.Техника решавања проблема и релаксационе техники, 7.Бурн оут (дефиниција, узроци, начин совладување), 8.Агресивен комуникациски стил, Пасивни комуникациони стил. 9.Комуникација на здравствените работници во сите здравствени институции,амбуланти,болници, клиници,санаториуми. 10.Комуникацијата во примарна здравствена заштита ,Систематски прегледи,Самосваќање,самопочитување 11.Сеопфатни цели на лекарските интервенции 12.Поим на конфликт,Комуникација во „токсични односи,„Кодекс на убаво однесување. <p>Вежби:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Значење на вербална комуникација, 2.Примена на невербалната комуникација со пациентите, 3. Важност на невербалната комуникација, говор на телото (држење на телото, контакт со очи, висина и јачина на гласот, адекватна мимика, поим за личен простор...) 4. Комуникација помеѓу здравствените работници (кодекс на однесување, обраќање, облекување и слично), 5.Комуникација пациент –лекар, пациент-оптометрист,здравствен работник(проблематични реакции, адекватни реакции), 6.Техника решавања проблема и релаксационе техники, 7.Бурн оут (дефиниција, узроци, начин совладување), 			

	8.Агресивен комуникациски стил, 9. Пасивни комуникациони стил. 9.Комуникација на здравствените работници во сите здравствени институции, амбуланти, болници, клиници, санаториуми. 10.Комуникацијата во примарна здравствена заштита 11.Сеопфатни цели и оптометриски интервенција 12.Поим на конфликт, Кодекс на убаво однесување.					
12.	Методи на учење: Теоретска настава: Интерактивна настава: предавања во групи од по 40 студенти со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи. Практична настава: Практични лабораториски вежби во мали групи по 10 студенти. Аудиториски вежби.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		3 ЕКТС x 30 часа = 180 часа (2+1+1)			
14.	Распределба на расположивото време		45+15+15+30+60=180 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	45 часови		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	5 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови		
		16.3.	Домашно учење	5 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)			70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество			20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Освоени 42 поени од присуство на предавања, реализација на вежби, изработка на семинарска/проектна задача и од два колоквиуми			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Евалуацијата на знаењата е континуирана и истата се остварува преку оценување на семинари, есеи, усмени презентации, учество во дискусии, тестови и други начини на проверка на знаењата. Врз база на сите активности кои се применуваат и оценуваат, вклучувајќи го и завршниот испит, се врши евалуација на квалитетот на наставата.			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Доц.др.Г.Панова	Комуникациски вештини	УГД-Штип	2010	
		2.	К.Р.Сетурман	Комуникациски вештини во клиничката пракса	табернакул	2010	
		3.	Хилде и Том Еиде,	Комуникација сестра-пациент	Удружењем ед.сести	Белград	
	22.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	В.Божиновска	Комуникациски вештини	ВЗШ- Битола	2007	
		2.	Р.Ц.Петтерсон	Учење базирано на проблеми	Биоконто- Игало	2008	
		3.	Гордана Панова	Медицинска етика	УГД-Штип	2011	

1. Наслов на наставниот предмет		ФЕТАЛНА АНАТОМИЈА СО МАЛФОРМАЦИИ				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Четврти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2	
8.	Наставник	Проф. д-р Елизабета Зисовска				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со ембрионалниот развој на плодот, влијанието на ендемогените и екзогените ноксии во интраутериниот живот, видови на малформации					
11.	Содржина на предметната програма: Концепција, нидација, генетски грешки Развојни фази и грешки во првиот триместар Развојни фази и грешки во вториот триместар Развојни фази и грешки во третиот триместар Ембриологија и аномалии на кардиоваскуларниот и гастроинтестиналниот систем Ембриологија и аномалии на респираторниот и уринарниот систем Ембриологија и аномалии на централниот нервен систем Ембриологија и аномалии на репродуктивниот систем и сетилните органи Вовед во конгениталните аномалии, класификација, минор и мајор аномалии Ендемогено условени вродени аномалии Екзогено условени конгенитални аномалии Мултипни конгенитални аномалии					
12.	Методи на учење: -теоретски предавања -самостојно учење и продлабочување на истото од дополнителни извори -изработка на краток стручен труд на одредна проблематика					
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби	0 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа		
		16.3.	Домашно учење	10 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зисовска Елизабета.	Фетална анатомија и конгенитални аномалии	Универзитет „Гоце Делчев“	2011
		2.	Frank A. Chervenak et al.	The Clinical Care of the Fetus As a Patient	Parthenon Publ. Group	1999
	3.	Issacson G, Minz S, Crellin ES	Atlas of Fetal Sectional Anatomy: With Ultrasound and Magnetic Resonance Imaging.	Springer,	1986	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Frank A. Chervenak, Asim Kurjak	Fetal Medicine: The Clinical Care of the Fetus As a Patient	Parthenon Publishing Group	1999

1.	Наслов на наставниот предмет	МИКРОБИОЛОГИЈА СО ПАРАЗИТОЛОГИЈА 2			
2.	Код	ЗМФ101512			
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ УНИВЕРЗИТЕТ “ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ШТИП			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
6.	Академска година / семестар	2019/2020 / V	7.	Број на ЕКТС кредити	6.0
8.	Наставник	Вон. проф. ВАСО ТАЛЕСКИ, д-р сци. мед.			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушан предметот Микробиологија со паразитологија 1. Услов за полагање на завршен испит: освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности и положен испит Микробиологија со паразитологија 1.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Основна цел на предметот е студентите да се запознаат и да стекнат солидни теоретски и практични знаења од областа на <i>Специјаниот дел</i> на микробиологијата. Студентите ќе се запознаат со најважните бактерии, вируси, габички и паразити. Се запознаваат со методите на дијагностика, преку класичните методи на изолација и идентификација до најсовремени методи на молекуларна дијагностика, можности за превентивна терапија.				
11.	Содржина на предметната програма: <i>I. БАКТЕРИОЛОГИЈА</i> <i>Аеробни Грам позитивни коки</i> <i>Staphylococcus (S. Aureus, S.epidermidis, S. Saprophyticus) Streptococcus (S. pyogenes, S. Agalactiae, S. Faecalis, S. pneumoniae)</i> <i>Анаеробни грам позитивни коки (Peptostreptococcus, Peptococcus)</i> <i>Аеробни грам негативни коки (Neisseria meningitidis, Neisseria gonorrhoeae)</i> <i>Грам негативни бацили</i> <i>Haemophilus influenzae, Bordetella, Legionella</i> <i>Ентеробактерии (Enterobacteriaceae)</i> <i>Escherichia coli, Klebsiella, Shigella, Salmonella, Proteus, Yersinia</i> <i>Pseudomonas</i> <i>Acinetobacter</i> <i>Brucella</i> <i>Francisella</i> <i>Campylobacter</i> <i>Helicobacter pylori</i> <i>Vibrio</i> <i>Анаеробни грам негативни бацили: Bacterioides, Fusobacterium, Prevotella</i> <i>Анаеробни грам позитивни бацили: Clostridium (Cl. Причинители на гасна гангрена, Cl. Tetani, Cl. Botulinum, Cl. Difficile)</i> <i>Грам позитивни бацили-спорогени: Bacillus (B. anthracis, B. cereus)</i> <i>Грам позитивни бацили-не-спорогени: Corynebacterium diphtheriae</i> <i>Спирални бактерии (Spirochaetaceae): Treponema, Borrelia, Leptospira</i> <i>Mycobacterium (Mycobacterium tuberculosis, Mycobacterium bovis, Mycobacterium leprae)</i> <i>Chlamydiaceae (Chlamydia trachomatis)</i> <i>Rickettsia</i> <i>Mycoplasma i Ureaplasma</i> <i>Gardnerella vaginalis</i>				

II. ВИРУСОЛОГИЈА

Значење на вирусните инфекции

Дијагностички постапки кај вирусните инфекции

Класификација на вирусите

ДНК вируси

Herpesviridae, Herpes virus i (Herpes simplex 1,2, Virus varicella zoster, Cytomegalovirus, EB-virus)

Hepadnaviridae (Hepatitis B virus)

Human papilloma virus

Adenoviridae (Adenovirus)

Poxviridae (Variola virus)

РНК вируси

Hepatitis C virus

Rubella virus

HIV

Picornaviridae (Enterovirusi)

Poliovirus

Coxsackie virusi

Hepatitis A virus

Orthomyxoviridae

Virus Influenzae A,B

Virus influenzae A podtip H5N1, H1N1

Paramyxoviridae (Virus mumps)

Morbilli virus

Rhabdoviridae (Lyssa virus)

Reoviridae (Rota virus)

III. МИКОЛОГИЈА

Специјална микологија

Површни микози

Дерматофити (*Trichophyton, Microsporum, Epidermophyton*)

Останати габи

Системски микози

Бифазни габи (Диморфни)

Опортунистички фунги

Патогени квасници

Cryptococcus neoformans

Candida albicans)

Aspergillus

IV. ПАРАЗИТОЛОГИЈА

Амеби на дигестивниот тракт (*Entamoeba histolytica*)

Флагелати (*Giardia lamblia, Trichomonas vaginalis, Leishmania, Trypanosoma*)

Крвни и ткивни спорозои (*Toxoplasma gondii, Plasmodium*)

Хелминити (*Taenia solium, Taenia saginata, Echinococcus, Hymenolepis nana, Shistosoma, Fasciola hepatica, Ancylostoma duodenale, Necator americanus, strongyloides stercoralis, Ascaris lumbricoides, Enterobius vermicularis, Trichuris trichura, Trichinella spiralis, Loa Loa, Wuchereria bancrofti*)

Практична настава опфаќа запознавање во врска со дијагностика на бактерии, вируси, габички и паразити со класични и современи методи на микробиолошка дијагностика:

Микробиолошка дијагноза на грам позитивни коки

Микробиолошка дијагноза на грам негативни коки

Микробиолошка дијагноза на ентеробактерии

Микробиолошка дијагноза на *Haemophilus influenzae, Bordetella, Legionella*

Микробиолошка дијагноза на анаеробни грам позитивни и грам негативни бацили

Микробиолошка дијагноза на грам позитивни спорогени и неспорогени бактерии

Микробиолошка дијагноза на спирални бактерии

	Микробиолошка дијагноза на Mycobacterium, Chlamydia trachomatis, Mycoplasma, Ureaplasma, Gardnerella vaginalis Микробиолошка дијагноза на некои видово ДНК вируси Микробиолошка дијагноза на некои видови РНК вируси Микробиолошка дијагноза на причинители габични заболувања Микробиолошка дијагноза на паразити Хемокултури Улога на микробиолошките лаборатории во контрола на Интрахоспиталните инфекции Санитарна микробиологија				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинари, проектни задачи				
13.	Вкупен расположлив фонд на време		180 часови		
14.	Распределба на расположливото време		3+2+1		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава		45 часови
		15.2	Вежби (лабараториски, аудиториски), семинари, тимска работа		30 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		15 часови
		16.2	Самостојни задачи		10 часови
		16.3	Домашно учење		80 часови
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			40 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна			10 бодови
	17.3	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 50 бода		30 бодови
			од 51 до 60 бода		5 (пет) F
			од 61 до 70 бода		6 (шест) E
			од 71 до 80 бода		7 (седум) D
			од 81 до 90 бода		8 (осум) C
			од 91 до 100 бода		9 (девет) B
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности. Услов за полагање на завршен испит: Положен испит Микробиологија со паразитологија 1		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Пановски Никола и соработници Гостин автор: Васо Талески	Медицинска Микробиологија и паразитологија- специјален дел	Катедра по микробиологија со паразитологија, МФ Скопје	2011
	22. 2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Гринвуд Д. со соработници,	Медицинска Микробиологија	Проектот на Владата на Р. Македонија за превод на стручни и научни книги	17-то издание 2006, преведен о 2011
		2.	Васо Талески	Практикум – „Медицинска микробиологија и паразитологија“	УГД, Штип	2016
		3.	Милена Петровска и соработници	“Практикум по медицинска микробиологија и паразитологија“	Катедра по микробиологија и паразитологија, МФ Скопје петто издание,	2010

1.	Наслов на наставниот предмет	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет "Гоце Делчев", Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р Милка Клиичева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со општите пореметувања на функцијата и патофизиолошките процеси на организмот.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: Пореметувања на градбата и функцијата на макромолекулите Пореметувања на функцијата на субцелуларните структури Пореметувања на енергетскиот метаболизам и метаболизмот на основните хранливи материи Пореметувања на прометот на специфичните метаболички соединенија Пореметувања на прометот на водата и електролитите Пореметувања на ацидобазната рамнотежа Биолошко активни ендогени соединенија во патофизиолошките процеси Пореметувања на невровегетативната регулација. Патофизиолошка основа на болката. Пореметувања на терморегулацијата. Имунопатофизиологија Воспалени. Целокупно реагирање на организмот на нокса. Циркулаторен шок. Пореметување на свеста. Пореметување на развитокот и растот. Малигна преобразба и раст. Практични наставни единици: Патофизиолошки основи на наследување на болестите и синдромите Смрт на клетката Супстратни хипоенергози – гладување Пореметувања на метаболизмот на белковините Пореметувања на метаболизмот на пуринските и приримидинските бази – Гихт Пореметувања на прометот на калциумот, фосфатите и магензиумот Гастроинтестинални хормони и неуропептиди Реакции на пресадување на ткивата Патофизиологија на стареење				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, практични вежби.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+15+75 = 180 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	75 часа	

17.	Начин на оценување		
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)	40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)	10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Gamulin S et all.	Pathophysiology	6 th edition	2005
		2.	Стефан Џ.Мек Фи и Вилијам Генонг	Патофизиологија на болести Вовед во клничка медицина	Проектотна ВладатанаР .Македонија а запреводна стручниина учникниги	4-тоизда ние Септем ври, 2002, превед ено 2011
	3.	Васкова О., Мицева С. Ристевска, Поп Ѓорчева Д., Миладиновска Д., Лопарска С.,Ивановска Ј.Е.	Практикум по општа и специјална патолошка физиологија	Скопје		
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Исак Таџер и соработници	Општа патолошка физиологија	Медицинска книга, Белград	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПАТОЛОШКА АНАТОМИЈА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р Џенгис Јашар, Доц. Д-р Катерина Кубелка-Сабит			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушан предметот Анатомија 3 и Хистологија со ембриологија 2			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со етиологијата, патогенезата и морфолошките промени во клетките и ткивата на организмот под дејство на патолошки агенси и нивна дијагностика со употреба на морфолошки, рутински макроскопски, микроскопски и современи молекуларни техники. Запознавање со основните клеточни и ткивни одговори на оштетување предизвикано од различни причинители.				
11.	Содржина на предметната програма <i>Теоретска настава:</i> Клеточно оштетување, адаптации и смрт Хемодинамски пореметувања, тромбоза и шок Акутни и хронични воспаленија Ткивна регенерација и репарација Специфични воспаленија Имунопатологија Неоплазија Патологија на кардиоваскуларен систем <i>Практична настава:</i> Совладување на вештините за макроскопска и микроскопска анализа и дијагностика на болестите на биоптичен и на оперативен материјал. Совладување на техниките на аутопсијата и одредување на причината за смрт.				
12.	Методи на учење: теоретска настава, практични вежби, семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+15+75 = 180 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	75 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год.
		1.	Кумар, Абас, Фаусто, Мичел	Основи на патологијата според Робинс	Табернакул	2012
		2.	Eduard K. Klatt	Robbins and Cotran Atlas of Pathology	Saunders, Elsevier	2009
		3.	Авторизирани предавања			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год.
		1.	Kumar V, Abbas AK, Aster JC.	Robbins & Cotran Pathologic Basis of Disease,	Elsevier	2014

1.	Наслов на наставниот предмет	ФАРМАКОЛОГИЈА СО ТОКСИКОЛОГИЈА 1			
2.	Код	3MF113012			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Марија Дарковска-Серафимовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со основите на фармакологијата, преку проучување на фармакокинетските и фармакодинамските процеси после администрација на лековите, механизмот на дејство на лековите, факторите од кои зависи сигурноста и ефикасноста на лекот, дозирањето на лековите, интеракциите и несаканите дејства на лековите				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во фармакологијата 2. Развој на нови лекови (истражување, животински модели, претклинички и клинички развој) 3. Апсорпција на лековите 4. Дистрибуција на лековите 5. Метаболизам на лековите 6. Елиминација на лековите 7. Механизми на дејства на лековите 8. Поим за доза, квантитативни аспекти на дејство на лековите и дозирање на лековите 9. Кумулација и толеранција 10. Интеракции на лековите 11. Несакани дејства на лековите 12. Зависност кон лековите				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, проектни задачи, дискусија, дебата и индивидуални задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+20+20 +50 = 150 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	20 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови	
		16.3.	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	

	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)	10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) F
		од 51 до 60 бода	6 (шест) E
		од 61 до 70 бода	7 (седум) D
		од 71 до 80 бода	8 (осум) C
		од 81 до 90 бода	9 (девет) B
		од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Moore PK	PHARMACOLOGY, превод во печат	Churchill Livingstone	Лондон, 2005
		2.				
		3.				
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Goodman & Gilman's	The Pharmacological basis of Therapeutics; last edition		
		2.	Vladislav M. Varagic, Milenko Milosevic	FARMAKOLOGIJA		2005

1.	Наслов на наставниот предмет	КЛИНИЧКО ИСПИТУВАЊЕ 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	доц. д-р Гордана Камчева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со постапката за зимање на анамнеза, техниките на физикален преглед на пациент и дијагностичките методи кои се користат при дијагностицирање на интернистичките заболувања. Студентите ги изучуваат посебните техники при објективен преглед кај кардиоваскуларните, респираторните, гастроинтестиналните, хематолошките, ендокринолошките, ревматолошките заболувања како и при заболувања на уринарниот систем и кај труењата. На тој начин, студентите ќе стекнат теоретски знаења на кој начин најдобро и најлесно да дојдат до дијагноза на заболувањето. Сите теоретски сознанија кои ќе ги добијат студентите по овој предмет, ги проверуваат и утврдуваат со практични вежби.			
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во интернистичка пропедевтика Анамнеза Физикален преглед Неинвазивни и инвазивни дијагностички методи кај интернистички заболувања Распит и објективен наод кај кардиоваскуларни заболувања Распит и објективен наод кај респираторни заболувања Распит и објективен наод кај гастроинтестинални заболувања Распит и објективен наод кај хематолошки заболувања Распит и објективен наод кај ендокрини заболувања Распит и објективен наод кај заболувања на уринарниот тракт Распит и објективен наод кај ревматолошки заболувања Распит и објективен наод кај труења			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинариуми, истражувачки и практични активности			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+20+20+50 = 150 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	50 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени		

	завршен испит	од предиспитни активности.
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	В.Серафимовски со соработници	Клинички испитувања во интерната медицина – интерна пропедевтика	УКИМ-Скопје	2004
	2.	М.Вавлукис Г.Камчева	Практикум со општи упатства за клинички преглед на интернистички болен пациент	УГД-Штип	2015
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Љ.Георгиевска-Исмаил	Електрокардиографија	Скопје	2008
	2.	Дабин	Основи на електрокардиографија	Табернакул	2010

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВСТВЕН МЕНАЏМЕНТ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доцент д-р Андреј Петров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на знаење за основите на менаџирањето во здравството.				
11.	Содржина на предметната програма: Дефиниции за менаџментот; Нивоа на менаџмент во системот на здравство; Здравствена установа како организациски систем; Видови на здравствени установи; Менаџери во здравствените служби; Менаџирање на човечките ресурси во здравствените установи; Управување со останатите ресурси во здравството; Стратегиски менаџмент; Лидерство како современ пристап во менаџментот; Управување со промени; Деловна етика;				

	Навики на успешните луѓе; Управување со време; Мотивација					
12.	Методи на учење: Предавања, методи на групни дискусии, индивидуални задачи, семинарски труд.					
13.	Вкупен расположив фонд на време			2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време			30+0+15+5+10 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби	0 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа		
		16.3.	Домашно учење	10 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Здравковска Милка	Авторизирани предавања		
		2.	Петковски К., Алексова М.	Здравствен менаџмент	Херакли комерц, Битола	2008
		3.	S. V. Buchbinder	Health Care Managment	Elsevier	2008
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2.	1.	Теодор Х. Тулчински, Елена А. Варавикова	Ново јавно здравство		2003	

1.	Наслов на наставниот предмет	РАЗВОЈНА ПСИХОПАТОЛОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	5-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Ленче Милошева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции и знаење на студентите): -Разбирање на феноменологијата на психопатологијата помеѓу децата и адолесцентите (вклучувајќи манифестација на симптоми, етиологија, епидемиологија) од развојна перспектива. - Да може да ги опише срединските/генетичките/неуробиолошките влијанија кои се каузално поврзани со детските и адолесцентни пореметувања. -Разбирање на развојно психопатолошкиот приод во детската и адолесцентна клиничка психологија. - Запознавање со современи истражувачки прашања и современи истражувачки методи и приоди во развојната психопатологија.				
11.	Содржина на предметната програма: Област на развојната психопатологија. Поврзаност на Развојната психологија и Развојната психопатологија. Теории и методи во развојната психопатологија: разни приоди во разбирање на влијанието на развојот на ризикот и маладаптациите. Базични развојно психолошки теории: Психодинамски теории; Бихејвиорални теории; Когнитивни теории; Теории на врзување (атачмент); Семејни системски теории. Развојни неуронауки и нивен придонес во развојната психопатологија: неурална пластичност; мапирање на мозокот (neuroimaging); бихејвиорална и молекуларна генетика; стрес и невробиологија; имунологија и влијанија од средината во развој на мозокот. Резилиентност; Ризични и протективни фактори: социјална поддршка, семејна дисфункционалност, рани искуства, негативни животни настани итн. Класификација, дијагноза и мерење. Психопатологија во пренатален период и период на новороденче. Потешкотии во прилагодувањето, пореметувања на однесувањето и личноста. АДХД пореметувања. Биполарни пореметувања. Депресивни пореметувања. Анксиозни пореметувања. Аутизам и други первазивни развојни пореметувања. Пореметување на организација на функциите (пореметување на апетитот; пореметувања на сонот; пореметување на елиминација итн). Психосоматски пореметувања. Психози на развоен период. Пострауматски стресни пореметувања и акутни стресни пореметувања. Деца и адолесценти со ментална ретардација; телесен инвалидитет; аудио-визуелен инвалидитет итн. Мозочни оштетувања. Развојно психопатолошки приод во превенција на појавување на психичките пореметувања.				
12.	Методи на учење: Предавања, семинари, дискусии				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			

14.	Распределба на расположивото време		30+0+15+5+10 = 60 часа	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби	0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа
		16.3.	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Cicchetti,D. & Cohen, D.J., Ed.	Developmental psychopathology, Vol 1, Theory and Method Vol 2, Developmental neuroscience Vol 3, Risk, Disorder, and Adaption	New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.	2006
	2.	Haugaard, J.J	Child Psychopathology	New York, NY: McGraw Hill Education	2008
	3.	Милошева, Л.	Развојна психологија	Штип: УГД	2013
	22.2.	Дополнителна литература			
Ред. број		Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Berk, L.E.	Child development	Boston: Pearson	2013
2.	Милошева, Л.	Депресија во адолесценција:	УГД	2017	

				скрининг, превенција и третман од агол на когнитивно бихејвиоралната терапија		
		3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ ДИЈАГНОСТИЧКИ МЕТОДИ ВО МЕДИЦИНАТА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Петти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Антонио Глигоријевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со современите дијагностички методи и процедури во дијагностиката на заболувањата				
11.	Содржина на предметната програма: Класични и дигитални дијагностички методи Добивање на аналогна и дигитална снимка Основн на дигиталните методи за инвестигација Основни приципи на ултразвучната дијагноза Основни принципи на КТ дијагностика Магнетна резонанца и нејзина примена во дијагноза на заболувањата Современи дијагностика на респираторен тракт Современи дијагностички методи на кардиоваскуларниот систем Современи дијагностички методи во гастроинтестиналниот тракт Современи дијагностички методи во урогениталниот тракт Современи дијагностички методи во гинекологија Методи на дијагностика во неурорадиологија				
12.	Методи на учење: предавања, вежби семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 10 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Авторизирани предавања од наставникот			
	2.	Ralf Weissleder et al.	Primer of diagnostic imaginif	Elsevier, Mosby	2011
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р Милка Клинчева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушана Патофизиологија 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентот со етиолошките фактори и пореметувањата на функцијата на поединечните органски системи				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Физички етиолошки фактори Хемиски етиолошки фактори Биолошки етиолошки фактори Пореметувања на градбата и функцијата на сврзното и коскено ткиво Патофизиологија на кожата Пореметувања на составот и функцијата на крвта и крвотворните органи Пореметувања на работата на срцето Пореметувања на притисокот и протокот на крвта Пореметувања на дишењето Пореметувања на бубрежната функција Патофизиологија на гастроинтестиналниот систем. Пореметувања на хепатобилијарниот систем Ендокринопатии Пореметувања на моторните и сензорните функции на нервниот систем. Пореметувања на мозочните функции.</p> <p>Практични наставни единици: Нарушување на хемостазата Нарушувања на еритроцитопеозата и леукоцитопеозата. Патолошка диференцијална крвна слика ЕКГ во дијагностиката на срцевите нарушувања Нарушувања на вентилациските способности. Дијагностика со динамичка спирометрија Патолошка физиологија на хепатобилијарниот систем Патолошка физиологија на егзокриниот панкреас Тестови за детекција на нарушувањата на бубрежната функција Нарушувања на тиреоидната и паратиреоидната жлезда</p>				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, практични вежби.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+15+75 = 180 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	

		16.3.	Домашно учење		75 часа
17.	Начин на оценување				
17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Гамулин С., Марушич М., Ковач З. и соработници	Патофизиологија	шесто издание - Медицинска наклада, Загреб	2005
	2.	Стефан Џ.Мек Фи и Вилијам Генонг	Патофизиологија на болести Вовед во клничка медицина	Проектот на Владата на Р.Македонија за превод на стручни и научни книги	4-то издание Септември, 2002, преведено 2011
	3.	Васкова О., Мицева С. Ристевска, Поп Ѓорчева Д., Миладиновска Д., Лопарска С.,Ивановска Ј.Е.	Практикум по општа и специјална патолошка физиологија	Скопје	
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Исак Таџер и соработници	Специјална патолошка физиологија	Медицинска книга, Белград	
	2.	Џон Б. Вест	Белодробна патофизиологија	Арц Ламина	2010

1.	Наслов на наставниот предмет	ПАТОЛОШКА АНАТОМИЈА 2				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник	Доц. д-р Џенгис Јашар, Доц. д-р Катерина Кубелка-Сабит				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушан предметот Патолошка анатомија 1				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со етиопатогенезата, морфолошките промени на ткивата и органите, клиничката слика и исходот од болестите. Изучување на дегенеративните, инфламаторните и неопластичните болести по органски системи.					
11.	Содржина на предметната програма: <i>Теоретска настава:</i> Патологија на ретикулоендотелен систем; Патологија на респираторен систем; Патологија на дигестивен систем; Патологија на хепатобилијарен систем и панкреас; Патологија на уринарен и машки генитален систем; Патологија на женски генитален систем; Патологија на града; Патологија на ендокрин систем; Патологија на централен и периферен нервен систем; Патологија на кожа; Патологија на локомоторен систем. <i>Практична настава:</i> Совладување на вештините за макроскопска и микроскопска анализа и дијагностика на болестите на биоптичен и на оперативен материјал. Совладување на техниките на аутопсијата и одредување на причината за смрт.					
12.	Методи на учење: теоретска настава, практични вежби, семинарски работи					
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа				
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+15+75 = 180 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа		
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	

17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Кумар, Абас, Фаусто, Мичел	Основи на патологијата според Робинс	Табернакул	2012
	2.	Едвард К. Клат	Робинс и Котран Патолошки атлас	Академски печат	2012
	3.	Авторизирани предавања			
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Kumar V, Abbas AK, Aster JC.	Robbins & Cotran Pathologic Basis of Disease,	Elsevier	2014

1.	Наслов на наставниот предмет	ФАРМАКОЛОГИЈА СО ТОКСИКОЛОГИЈА 2				
2.	Код	ЗМФ113112				
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	доц. д-р Марија Дарковска-Серафимовска				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со специјалниот дел од фармакологијата и да се даде приказ на најосновните карактеристики на повеќето лекови од секојдневната пракса и нивните дејства по органски системи					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Фармакологија на Централен нервен систем (неврохуморална трансмисија, анксиолитици и хипнотици, антиепилептици, антипаркинсонски и невролептици) 2. Фармакологија на Централен нервен систем (антидепресиви, општи анестетици, локални анестетици, аналгетици и релаксанти лекови) 3. Фармакологија на автономен нервен систем (физиологија на ВНС, холинергички и антихолинергички лекови) 4. Фармакологија на автономен нервен систем (адренергички агонисти, адренергички блокатори, хистамин и антихистаминици, агонисти и антагонисти на серотонин) 5. Фармакологија на кардиоваскуларен систем 6. Фармакологија на крвта 7. Фармакологија на респираторен систем 8. Фармакологија на дигестивен систем 9. Антимикробни лекови 10. Хормони и хормонална терапија 11. Фармакологија на хемиотераписките средства 12. Токсикологија					
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, проектни задачи, дискусија, дебата и индивидуални задачи					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+20+20 +50 = 120 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови		
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часови		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови		
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови		
		16.3.	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	

	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 50 бода	5 (пет) F
		од 51 до 60 бода	6 (шест) E
		од 61 до 70 бода	7 (седум) D
		од 71 до 80 бода	8 (осум) C
		од 81 до 90 бода	9 (девет) B
		од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Moore PK	PHARMACOLOGY, превод во печат	Churchill Livingstone	Лондон, 2005
		2.				
		3.				
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Goodman & Gilman's	The Pharmacological basis of Therapeutics; last edition		
		2.	Vladislav M. Varagic, Milenko Milosevic	FARMAKOLOGIJA		2005

1.	Наслов на наставниот предмет	КЛИНИЧКО ИСПИТУВАЊЕ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Андреја Арсовски Доцент д-р Александар Митевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на теоретското знаење и примена на клучните вештини за успешен преглед на пациенти.				
11.	<p>Содржина на предметната програма</p> <p>Теоретска настава:</p> <p>(1.) Педијатриска анамнеза и физикален преглед</p> <p>(2.) Невролошка анамнеза и статус</p> <p>(3.) Дијагностички методи во неврологијата</p> <p>(4.) Пропедевтика на уво, нос, грло</p> <p>(5.) Преглед на уво, нос и параназални синуси, дијагностички методи</p> <p>(6.) Преглед на усната празнина, орофаринксот и ларинкс</p> <p>(7.) Хирушка пропедевтика и дијагностички методи</p> <p>(8.) Дијагностика на заболувања на дојка</p> <p>(9.) Распит и објективен наод во гинекологија и акушерство</p> <p>(10.) Дерматолошки преглед и дијагностички методи во дерматологијата, специфични испитувања</p> <p>(11.) Дијагностичко интервју и помошни дијагностички методи во психијатријата</p> <p>(12.) Распит и објективен наод кај болестите и повреди на окото</p> <p>Практична настава:</p> <p>(1.) Анамнеза (хетероанамнеза) и физикален статус кај деца</p> <p>(2.) Анамнеза и усовршување на невролошки статус</p> <p>(3.) Компјутеризирана томографија, магнетна резонанца и неврофизиолошки дијагностички методи</p> <p>(4.) Земање на специјална анамнеза кај заболувања на уво, нос, грло</p> <p>(5.) Отоскопија, испитување на слушна функција, риноскопија, аудиометрија</p> <p>(6.) Ларингоскопија, видеостробоскопија</p> <p>(7.) Земање на хируршка анамнеза и физикален статус и подготовка за хируршки зафат</p> <p>(8.) Клинички преглед и алгоритам на дијагностика на заболувања на дојка</p> <p>(9.) Анамнеза и физикален преглед во гинекологија</p> <p>(10.) Дерматолошки преглед</p> <p>(11.) Дијагностичко интервју во психијатријата</p> <p>(12.) Анамнеза и објективен наод кај болестите и повреди на окото</p>				
12.	Методи на учење: Предавања, методи на групни дискусии, клинички вежби, индивидуални задачи, семинарски труд, презентација на научен труд				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60 = 150 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2)	30 часа	

			часа)	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа
		16.2	Самостојни задачи	15 часа
		16.3	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Владимир Серафимовски и сор.	Интерна пропедевтика		
		2.	Прпик	Хирургија		
	3.	Stefan J. McFee, William f. Genong	Pathophysiology of Disease- An introduction to Clinical Medicine (5 th edition)	Tabernakul	2010	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Од предавачите	Авторизирани предавања		

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕПИДЕМИОЛОГИЈА			
2.	Код	3MF120412			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки, Катедра за јавно здравство и здравствена заштита			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	2019 / 2020 год. VI - семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Редовен професор д-р Милка Здравковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на знаење за општа и специјална епидемиологија, како и превенција на заразни и хронични незаразни заболувања				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p><u>Теоретски наставни единици:</u></p> <p>13. Епидемиолошки методи: дескриптивен, аналитички и експериментален</p> <p>14. Епидемиски процес, форми на јавување, епидемиолошки модели на настанување на болест</p> <p>15. Настанување на инфекцијата и заразните болести, механизми на настанување и патишта на пренос на заразните болести; карактеристики на хидрични, алиментарни, капково-аерогени, контактни и трансмисивни епидемии;</p> <p>16. Превенција на болестите: примарна, секундарна и терциерна; епидемиолошки надзор</p> <p>17. Имунизација, серопротифилакса и хемиопротифилакса</p> <p>18. Интрахоспитални инфекции; дезинфекција, дезинсекција и дератизација</p> <p>19. Епидемиолошки карактеристики на цревни заразни заболувања: акутен ентероколитис, бациларна дизентерија, салмонелози, стафилококно труење, црвен тифус и паратифус, колера, ботулизам, полиомиелитис, вирусен хепатитис А, Б, Ц, Е, Г, Д;</p> <p>20. Епидемиолошки карактеристики на респираторни заразни заболувања: варичела, морбили, вариола вера, рубеола, паротитис, инфективна моноклеоза, инфлуенца, дифтерија, акутни стрептококни инфекции, пертусис, менингококов менингитис, туберкулоза</p> <p>21. Епидемиолошки карактеристики на контактни заразни заболувања: трихомонијаза, лепра, ебола, гонореа, сифилис, ХПВ инфекција, СИДА</p> <p>22. Епидемиолошки карактеристики на трансмисивни заразни заболувања: пегав тифус, повратна треска, маларија, жолта треска; епидемиолошки карактеристики на зоонози: тетанус, бруцелоза, антракс, туларемија, чума, беснило,</p> <p>23. Епидемиолошки карактеристики на хронични незаразни болести: хронична обструктивна белодробна болест, кардиоваскуларни болести, цереброваскуларни болести</p> <p>24. Епидемиолошки карактеристики на малигни неоплазми, дијабет, болести на зависности; епидемиолошки карактеристики на насилна смрт: убиства, самоубиства и несреќни случаи</p> <p><u>Практични наставни единици:</u></p> <p>13. Епидемиолошки методи и дизајн на студии</p> <p>14. Начини на собирање на податоци, епидемиолошка анкета, примерок и одредување на големина на примерок</p> <p>15. Епидемиски процес, форми на епидемиски процес, епидемиолошки модели на настанување на болест</p>				

	<p>16. Епидемиолошки карактеристики и примери за хидрични, алиментарни, капково-аерогени, контактни и трансмисивни епидемии</p> <p>17. Имунизација: задолжителна вакцинација и вакцинација по епидемиолошки индикации</p> <p>18. Превенција при професионална експозиција</p> <p>19. Епидемиолошки карактеристики на цревни заразни заболувања: бациларна дизентерија, салмонелози, стафилококно труење, колера, ботулизам, вирусен хепатитис А, Б, Ц</p> <p>20. Епидемиолошки карактеристики на респираторни заразни заболувања: варицела, морбили, вариола вера, рубеола, паротитис, инфлуенца, акутни стрептококни инфекции, пертусис, туберкулоза</p> <p>21. Епидемиолошки карактеристики на контактни заразни заболувања: трихомонијаза, гонореа, сифилис, ХПВ инфекција, СИДА</p> <p>22. Епидемиолошки карактеристики на трансмисивни заразни заболувања: маларија, жолта треска; епидемиолошки карактеристики на зоонози: тетанус, бруцелоза, антракс, беснило</p> <p>23. Епидемиолошки карактеристики на хронични незаразни болести: хронична обструктивна белодробна болест, кардиоваскуларни болести</p> <p>24. Епидемиолошки карактеристики на малигни неоплазми, дијабет, болести на зависности</p>			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, методи на групни дискусии, индивидуални задачи, семинарски труд, презентација на научен труд;			
13.	Вкупен расположив фонд на време	120		
14.	Распределба на расположивото време	2 + 1 +1		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	2 часа неделно
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	1 часа неделно
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	1 час неделно
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови и завршен усмен испит		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За потпис - присуство на најмалку 7 (60%) предавања и 10 вежби; За завршен испит -освоени минимум 42 бода по сите основи;		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		
22.	Литература			

		Задолжителна литература			
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.1.	1.	Здравковска Милка	Авторизирани предавања		
	2.	Даниловски Д., Оровчанец Н., Василевска К., Таушанова Б., Велиќ-Стефановска В., Исјановска Р., Зафирова Б., Здравковска М., Павловска И.	Општа епидемиологија	Катедра за епидемиол. и биостат. со медиц. информат. Мед. фак. Скопје	2007
	3.	Даниловски Д., Оровчанец Н., Василевска К., Таушанова Б., Велиќ-Стефановска В., Исјановска Р., Зафирова Б., Здравковска М., Павловска И.	Специјална епидемиологија	Катедра за епидемиол. и биостат. со медиц. информат. Мед. фак. Скопје	2009
		Дополнителна литература			
Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.2.	1.	Џејмс Ф. Џекел Дејвид Л. Кац Џоан Џ. Елмор Доротеа М.Џ. Вајлд	Епидемиологија, биостатистика и превентивна медицина	Табернакул	2010
	2.				
	3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕДИЦИНСКИ АНГЛИСКИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Лектор м-р. Драган Донеv			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на курсот е да ги оспособи студентите да го дополнат и прошират своите јазични познавања, како и истите да ги применуваат во специфични вербални ситуации од областа на медицината преку интегрална употреба на соодветните јазични функции анализата на дискурсот.				
11.	држина на предметната програма: Вовед во материјата од предметот Човековото тело Вежби од материјалот од претходниот час Локомоторен систем Вежби од материјалот од претходниот час Сетилен систем Вежби од материјалот од претходниот час Нервен систем Вежби од материјалот од претходниот час Респираторен систем Вежби од материјалот од претходниот час Презентирање семинарски				
12.	Методи на учење: семинари, интерактивен метод: работа во групи, реферати, домашни работи, семинарски работи, дискусија, дебата, техники на кооперативно учење, индивидуални задачи, симулација на воннаставни воспитно-образовни активности, самостојно учење.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15+15+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 1 часа)	15 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови	
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови	

18.	Критериуми за оценување	до 50 бода	5
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	од 51 до 60 бода	6
		од 61 до 70 бода	7
		од 71 до 80 бода	8
		од 81 до 90 бода	9
		од 91 до 100 бода	10
	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски и Англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Пандора Димовска	Англиски јазик за медицинари и стоматолози	УКИМ	Скопје, 2000
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.						

1.	Наслов на наставниот предмет	ОСНОВИ НА КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА			
2.	Код	3MF110512			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	доц. д-р Марија Дарковска-Серафимовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со основите на клиничката фармакологија, клиничките искуства при третман на различни заболувања, како и со принципите на рационалната фармакотерапија.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед во клиничка фармакологија 2. Претклинички испитувања на лекови 3. Клинички испитувања на лекови 4. Фармаковигиланца 5. Преписување на лекови кај деца 6. Преписување на лекови кај стари лица 7. Преписување на лекови во бременост и лактација 8. Преписување на лекови кај хронични болести на бубрези 9. Преписување на лекови кај болести на црн дроб 10. Интеракции на лекови 11. Јатрогени болести 12. Терапија на болка				
12.	Методи на учење: Предавања, проектни задачи, дискусија, дебата и индивидуални задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+10+10+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови	
		15.2.	Вежби		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови	
		16.3.	Домашно учење	10 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода		6 (шест)	E

		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Tomislav Kazic	Pharmacology -clinical pharmacology		
		2.	Desmond Laurence, Peter Bennett	Clinical pharmacology		
	3.	Bertram Katzung	Basic and Clinical pharmacology			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Rang HP, Dale MM, Ritter JM, Moore PK	PHARMACOLOGY, translation	Churchill Livingstone	Лондон 2005
		2.	Goodman & Gilman's	The pharmacological basis of therapeutics		

1. Наслов на наставниот предмет		СПОРТСКА МЕДИЦИНА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Шести семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. Д-р. Ленче Николовска Доц. Д-р. Данче Василева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со сите области и дисциплини со кои се бави спортската медицина и стекнување на основни познавања од иститие				
11.	Содржина на предметната програма: Осовни принципи на физиологија на вежбање и кондиционирање Исхрана во спортот - базични принципи Суплементација во спортот – базични принципи Допинг во спортот Примена на спортската медицина во регулирање на телесниот состав Дозирање и евалуација на тренажниот прицес преку мониторирање на срцевата фреквенција Лабораториски и теренски тестирање во спортот Спортско-медицински прегледи Спортски повреди Адекватен тренажен процес – главна превенција на спортски повреди Примена на изокинетиката во спортската медицина Улога на клубскиот лекар во подобрување на спортската изведба и заштита на здравјето на спортистот				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, практични вежби.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 час = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Brukner P., Khan K	Clinical Sports Medicine	McGraw-Hill Companies, Inc Australia	2007
		2.	Kolt.S.G., Mackler L.S.	Physical Therapies in Sports and Exercise	Churrchill Livingstone Elsevier Philadelphia	2003
	3.	International Federation of Sports Medicine (FIMS)	Team Physician Manual	Routledge Abingdon Oxon	2013	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ehrman J.K., Bisich G.S. Keteyian S.J.	Clinical Exercise Physiology	Human Kinetics	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	КЛИНИЧКА МИКРОБИОЛОГИЈА (изборен)			
2.	Код	ЗМФ110412			
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ШТИП			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
6.	Академска година / семестар	2019 -2020 / VI	7.	Број на ЕКТС кредити	2.0
8.	Наставник	Вон. проф. ВАСО ТАЛЕСКИ, д-р сци. мед.			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Отслушан предмет Микробиологија со паразитологија 2 Услов за полагање на завршен испит: освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности и положен испит Микробиологија со паразитологија 2.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е студентите да се стекнат со солидни теоретски и практични знаења од областа на класичните и современите методи и дијагностички постапки во микробиолошки испитувања на најзначајните причинителни на заразни заболувања (бактерии, габички, вируси и паразити), толкување на микробиолошките резултати.				
11.	Содржина на предметната програма: Улога на микробиолошките лаборатории во дијагноза на инфективните заболувања Дијагностички циклус Распространетост на микроорганизмите. Присутност на микроорганизмите кај здрав човек. Земање на примероци и транспорт. Најчесто испитувани примероци Микроскопски испитувања, културелни испитувања, брзи тестови Испитување на осетливоста на бактериите кон антибактериски лекови, <i>ин vitro</i> (Антибиограм) Имунолошки методи во микробиологијата, аглутинација, преципитација, Реакции во кои учествува комплемент, реакции на инхибиција на хемолиза, методи на неутрализација Дијагностички постапки со обележани антители и антигени Имунофлуоресценција (IFA, DIF), ЕЛИСА, Western blot Дијагностички постапки кај бактериски заболувања Дијагноза на габични инфекции Медицинска паразитарни инфекции Дијагноза на вирусни инфекции Полимераза верижна реакција (PCR)				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинари, проектни задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+1+0			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	24 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	12 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	4 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	часови	
		16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			40 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна			10 бодови

	17.3	Активност и учество на предавања	10 бодови
	17.4	Активност и учество на вежби	10 бодови
	17.5	Завршен испит	30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) F
		од 51 до 60 бода	6 (шест) E
		од 61 до 70 бода	7 (седум) D
		од 71 до 80 бода	8 (осум) C
		од 81 до 90 бода	9 (девет) B
		од 91 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушан предметот Микробиологија со паразитологија 2. Услов за потпис: Присуство на настава и практични вежби. Услов за полагање на завршен испит: освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности и положен испит од Микробиологија со паразитологија 2.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература						
	22.1.	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Гринвуд Д. со соработници,	Медицинска Микробиологија	Проектот на Владата на Македонија за превод на стручни и научни книги	17-то издание 2006, преводе но 2011	
		2.	Васо Талески	Микробиологија со паразитологија – општ дел	УГД - Штип	2018	
		3.	Пановски Никола и соработници	“Медицинска Микробиологија и паразитологија-специјален дел”	Катедра по микробиологија со паразитологија, МФ Скопје	2011	
		4.	Jawetz, Melnick, & Adelberg	“Medical Microbiology”	The McGraw-Hill Companies	24 th ed., 2007	
		22.2.	Дополнителна литература				
			Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
			1.	P. Murray & Y. Shea.	“ Guide to Clinical Microbiology”	3 rd ed, ASM Washington DC, USA	2004
			2.	Васо Талески	Клиничка микробиологија	Авотизирани предавања	2015
	3.	Васо Талески	Практикум – Медицинска микробиологија и	УГД, Штип	2016		

				паразитологија		
--	--	--	--	----------------	--	--

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Гоце Делчев, Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ПРВ			
6.	Академска година / семестар	СЕДМИ	7.	Број на ЕКТС кредити	9
8.	Наставник	ГРУПА НАСТАВНИЦИ Доц. д-р Валентина Велковска Накова Доцент д-р Гордана Камчева Михаилова Доцент д-р Ивица Смоковски Проф д-р Билјана Илиевска Поповска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	УСЛОВ за да може да се слуша предметот Интерна медицина 1 е да се ислушани предметите Клиничко испитување 2, Фармакологија со токсикологија, Патолошка анатомија 2 и Патофизиологија 2, а за да се полага предметот Интерна медицина 1 треба да бидат ислушани и положени предметите Клиничко испитување 2, Фармакологија со токсикологија 2, Патолошка анатомија 2 и Патофизиологија 2.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<ul style="list-style-type: none"> • Совладување на вештината на рационална дијагноза и терапевтски третман, заснован врз етиопатогенетски основи и основите на клиничката фармакологија • Совладување на вештината на рационално клиничко проценување и лекување на болестите на кардиоваскуларниот систем, на пулмоналниот систем, нефролошките и ревматолошките болести. • Совладување на вештината на рационална примена на дијагностичките иследувања кои заедно со клинички преглед водат до поставување на дијагнозата на болеста • Совладување на вештината на рационално лекување базирано врз принципите на медицина заснована на докази и водено од препораките за третман на болестите 			
11.	Содржина на предметната програма:	<ul style="list-style-type: none"> • Кардиоваскуларни заболувања (3 блока) • Заболувања на респираторниот систем (3 блока) • Заболувања на уринарниот систем (3 блока) • Ревматолошки заболувања (3 блока) 			
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, практична настава, проектни задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	270 часа			
14.	Распределба на расположивото време	60+60+15+15+120=270			
15.	Форми на наставните активности (на неделно ниво)	15.1.	Предавања- теоретска настава	60 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	60 часови	
16.	Други форми на активности (на неделно ниво)	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	120 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Присуство и активност на предавања	максимум 10 бодови
	17.2	Присуство и активност на вежби	максимум 10 бодови
	17.3	Континуирана проверка преку тестови	максимум 2 x 20 бодови
	17.5	Практичен дел од испитот	максимум 10 бодови
	17.6	Усмен дел од испитот	максимум 30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Реализирани минимум 42 бода од присуството и активност на предавања, вежби и тестови	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Владимир Серафимовски и соработници	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА	Македонска ризница, Куманово	2003
		2.	Faucu D.L, Kasper D.L, Londo D.L, Braunwald E, Hauser S.L, Jameson J.L, Lascalro J.	Harrison's principles of internal medicine (17-th edition) (превод)	Табернакул, Скопје	2013
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Чарлс Д. Форбс, Вилијам Ф. Џексон	Клиничка медицина: атлас во боја и текстови (3-то издание).	Скопје:Марго	2010
		2.	Љубица Георгиевска Исмаил, Лидија Попоска, Иван Трајков, Никола Ѓоргов	Електрокардиографија	Скопје: (COBISS. MK-ID 71834122)	2008
		3.	Доц д-р Валентина Велкоска Накова Доц д-р Гпрдана Камчева Михаилова Проф. д-р Билјана Илиевска Поповска	Авторизирани предавања од наставниците		

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ 1				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Доц. д-р Вело Марковски				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положени имунологија, микробиологија 1 и 2				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се стекнат знаење од општата инфектологија, инфективните агенси, заштита од инфекции и инфективна болест, имунолошкиот одговор при инфекција, дијагноза и лекување на инфективна болест, најзначајните синдроми во инфектологијата; цревни инфекции и вирусни хепатитиси.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Инфекција, инфективна болест (основни карактеристики), температура, видови и регулација 2. Имунологија кај инфективните заболувања 3. Основни принципи на дијагностиката, терапија и превенција на инфективните болести 4. Антибиотици, антивирусни антимиотични и антипаразитарни лекови 5. Бактериемија, сепса и септичен шок 6. Најзначајни синдроми во инфектологијата 7. Етиологија, епидемиологија и значење на инфекции на ГИТ 8. Дехидрација и рехидрација 9. Вирусни бактериски и паразитарни инфекции на ГИТ 10. Иктеричен синдром 11. Вирусни хепатитиси 12. Интрахоспитални инфекции					
12.	Методи на учење: Предавања и практична настава					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60 = 150 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови		
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Вело Марковски	Авторизирани предавања	Факултет за медицински науки - УГД	
	2.	Катедра по инфектологија	Инфективни болести	Медицински факултет Скопје	
	3.				
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Fran Mihaljević Josip Fališevac	Infektologija	Медицински Факултет Загреб	

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВСТВЕНА ЕКОЛОГИЈА СО ХИГИЕНА			
2.	Код	3MF120912			
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за фундаментални медицински науки Факултет за медицински науки Универзитет “Гоце Делчев” - Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	2019/2020 седми	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Невенка Величкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишана трета година на студии			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се стекнат со основни знаења од областа на здравствената екологија, заштитата на животната средина и хигиената.				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во екологијата • Јавно здравствен аспект на ризиците на животната средина • Загадување на воздухот и јавно-здравствени аспекти на аерозагадувањето • Хигиена на вода и јавно-здравствен аспект на водоснабдувањето и санитацијата • Јавно-здравствен аспект на површинските води и водите наменети за капење и рекреација • Јавно-здравствен аспект на отпадни материи • Јавно-здравствен аспект на училишна хигиена • Јавно-здравствени аспекти на јонизирачко и нејонизирачко зрачење • Здравствено еколошки аспекти на бучавата • Хигиена на јавните и комуналните објекти • Хигиена во образовни институции • Хигиена во здравствените установи 				
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинариуми, истражувачки и практични активности				
13.	Вкупен расположив фонд на време	3 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+0+1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови	
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови	
		16.3.	Домашно учење	0 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Освоени 42 поени	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуацијата на знаењата е континуална и истата се остварува преку оценување на семинари, есеи, усмени презентации, учество во дискусии, тестови и други начини на проверка на знаењата. Врз база на сите активности кои се применуваат и оценуваат, вклучувајќи го и завршниот испит, се врши евалуација на квалитетот на наставата.	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Михаил Кочубовски, Владимир Кендровски	Хигиена со медицинска екологија	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип	2011
	2.	R. Ćosic	Udzbenik Higijene		1983
	3.				1997
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Косијансис Радојка	Хигиена	Zavod za udzbenike I nastavna sredstva, Beograd	2002
	2.				
	3.				

1.	Наслов на наставниот предмет	РАДИОЛОГИЈА				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4	
8.	Наставник	Проф. д-р Антонио Глигоријевски				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): стекнување на основни знаења од Радиологија и едукација за самостојна евалуација на нормален и патолошки радиографски наод					
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во радиологијата Добивање на рентгенски зраци и нивна примена во радиодијагностика Рентгенска слика и нејзини карактеристики Дигитална радиографија Imaging методи во радиодијагностиката / ултразвук, компјутеризирана томографија и магнетна резонанца/ Радиолошка дијагноза на заболувања во респираторниот тракт Радиолошка дијагноза на заболувања во кардиоваскуларниот систем Радиолошка дијагноза на заболувања во дигестивниот тракт Радиолошка дијагноза на заболувања во билијарниот тракт Радиолошка дијагноза на заболувања во урогениталниот тракт Радиолошка дијагноза на заболувања во мускулоскелетниот систем Радиолошка дијагноза на заболувањата во детската возраст Радиолошка дијагноза на заболувања во централниот и периферниот нервен систем					
12.	Методи на учење: теоретска и практична настава и семинарска работа					
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+15+45 = 120 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	45 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Авторизирани предавања од наставникот			
	2.	Richard H. Daffner Matthew S. Hartman	Clinical Radiology The Essentials	Lippincott Williams & Wilkins	2014
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Антун Ловринчевиќ	Radiologija		2006
	2	Bosnjakovic, Stojanov, Radovanovic	Praktikum klinicke radiologija	Data status	2009
	3	Michael Y. Chen, Thomas L. Pope, David J. Ott	Basic Radiology	Lange Clinical Medicine	2010

1.	Наслов на наставниот предмет	ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Андреј Петров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цели на предметната програма (компетенции): Стекнување на знаења за основите на дерматовенерологија – градба и основни функции на кожата и кожните аднекси; хистопатологија – основни хистопатолошки процеси; дерматолошка семиотика; преглед и обработка на дерматолошки болен; класификација и приказ на основни групи на дерматолошки и венеролошки состојби и болести; основни дијагностички процедури во дерматовенерологијата; основи на современата терапија во дерматовенерологија.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: 1. Градба и основни функции на кожата и кожните аднекси; 2. Хистопатологија (основни хистопатолошки процеси) и дерматолошка семиотика; 3. Преглед и обработка на дерматолошки болен; 4. Основни дијагностички процедури и терапија во дерматовенерологијата; 5. Бактериски и вирусни болести на кожата и слузокожите; 6. Паразитарни заболувања на кожата; 7. Болести предизвикани од габи; 8. Сексуално преносливи инфекции; 9. Болести на косата и кожните аднекси; 10. Дерматолошка онкологија и лимфоми; 11. Алергиски болести; 12. Еритемосквамозни дерматози. Методски единици за практична настава: 1. Карактеристики и специфики на дерматолошка анамнеза; 2. Преглед и обработка на дерматолошки болен; 3. Алергиски болести во дерматологијата; 4. Миколошки преглед со подготовка на нативен препарат; 5. Еритемосквамозни дерматози; 6. Основни принципи на дијагностика и лекување на имунобулозни дерматози (Tzanck-ов тест); 7. Болести на косата, обработка на трихолошки пациент; 8. Болести на крвните садови - основни принципи на преглед и обработка на ангиолошки болен; 10. Дијагностички процедури во дерматологијата (биопсија, алерголошки тестови...); 11. Активна терапија; 12. Козметолошки процедури во дерматологијата.				
12.	Методи на учење: Теоретски интерактивни предавања, практични супервизирани вежби со пациенти, изработка на самостојни менторски проектни задачи (трудови), истражувања, пракса во амбулантско-поликлинички, клиничко-болнички услови.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+15+45 = 120 часа			

15.	Форми на наставните активности		15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
			15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа	
16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15 часа	
			16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
			16.3.	Домашно учење	45 часа	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		под 51 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Fitzpatrik et all	Color atlas of Dermatology (превод на македонски)	Скопје	2012
		2.	Анчевски и сор	Дерматовенерологија	Скопје	2007
3.		D. M. Thappa	Dermatology, Venereology and Leprology	Elsevier	2005	

1.	Наслов на наставниот предмет	ОНКОЛОГИЈА СО РАДИОТЕРАПИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. Д-р Јихе Зху			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со основните елементи на епидемиологија, дијагноза, терапија и профилакса на малигните заболувања.				
11.	Содржина на предметната програма: Биологијата на туморите и генетичката основа на канцерогенезата, онкогени вируси Канцерогена трансформација на клетката, туморски антигени, имунолошки надзор и антитуморската имуност Прогресија на туморот, инвазивност, метастазирање, градирање и стадиуми на туморот. (ТНМ класификација) Терапија во онкологијата Основи на хемотерапијата и имунотерапијата Основни елементи и видови на радиотерапијата Ортоволтажни и високоволтажни апарати Малигни тумори на ГИТ Малигни тумори на ЦНС Малигни тумори на ГУТ и дојка Малигни тумори на коскено-меките ткива Кожни карциноми				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+5+10 = 75 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби	15 часа	
		16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)

		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Јихе Зху	Онкологија со радиотерапија	Факултетот за Медицински науки Штип	2018
	2.	Horton and Hill	Clinical Oncology	Saunders co	2007	

1.	Наслов на наставниот предмет	КЛИНИЧКА БИОХЕМИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Четврта година / седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Татјана Рушковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Преку предметната програма по Клиничка биохемија студентите ќе се запознаат со организацијата на работата во клиничко-биохемиските лаборатории и со аналитичките методи и техники што се користат за изработка на основните клиничко-биохемиски испитувања. Студентите ќе се запознаат со анализите што рутински се изработуваат во клиничко-биохемиските лаборатории, нивното дијагностичко значење, интерференциите, како и со сите предности и лимитирачки фактори за секоја метода поодделно. Непосредно ќе се запознаат со начинот на мануелна изработка на анализите, но исто така ќе им бидат демонстрирани и високо автоматизирани интегрирани лабораториски системи за брза и прецизна лабораториска дијагностика.				
11.	Содржина на предметната програма: <u>Теоретска настава</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Организација работниот процес во клиничко-биохемиската лабораторија. 2. Клиничко-биохемиски методи за дијагностицирање и следење на Diabetes mellitus, прв дел. 3. Клиничко-биохемиски методи за дијагностицирање и следење на Diabetes mellitus втор дел. 4. Клиничко-биохемиски методи за дијагностицирање и следење на третманот кај дислипидемиите. 5. Интерференции и контрола на квалитет. 6. Специфични протеини: дијагностичко значење и методи за нивно определување. 7. Деградациони продукти: дијагностичко значење и методи за нивно определување. 8. Основи на клиничката ензимологија: теоретски основи. 9. Дијагностичко значење на некои позначајни ензими. 10. Електролити, калциум, магнезиум и фосфор. 11. Серумско железо, ТИВС, трансферин и феритин: дијагностичко значење и методи за нивно определување. 12. Ензимско-имунохемиски методи. <u>Практична настава</u> <ol style="list-style-type: none"> 13. Затворен систем за земање на крв. Употреба на пипетори и техники на пипетирање. Фотометрирање и центрифугирање. 14. Определување на концентрацијата на гликоза во серум со GOD-PAH метода. 15. Определување на концентрацијата на гликоза во серум со метода со хексокиназа. 16. Определување на концентрацијата на вкупен холестерол и триацилглицероли. 17. Определување на концентрацијата на HDL-холестерол и LDL-холестерол. 18. Определување на вкупни протеини и албумини во серум. Ласерски нефелометар. 19. Определување на уреа и креатинин во серум и урина. 20. Определување на активноста на AST и ALT во серум. 21. Определување на активноста на амилаза во серум и урина. 22. Определување на концентрацијата на натриум и калиум во серум и урина. 23. Определување на железо и ТИВС во серум. 				

24. Определување на кортизол со EIA метода.						
12.	<p>Методи на учење: <u>Теоретска настава</u> Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи. <u>Практична настава</u> Практични лабораториски вежби во мали групи. Аудиториски вежби. Завршна вежба.</p>					
13.	Вкупен расположив фонд на време		24 + 12 + 12 (2 + 1 + 1)			
14.	Распределба на расположивото време		24 часа теоретска настава 12 часа практична настава 12 часа други форми на активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	24 часа		
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	12 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	4 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	4 часа		
		16.3.	Домашно учење	4 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови			70	
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10	
	17.3.	Активност и учество			20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Освоени најмалку 42 бода од сите предиспитни активности			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Carl A. Burtis, Edward R. Ashwood, David E. Bruns	TIETZ, Fundamentals of Clinical Chemistry, 6th edition	Saunders, Elsevier	2008	

		2.	Рушковска Татјана	КЛИНИЧКА БИОХЕМИЈА	Скрипта за интерна употреба	2010	
		3.	Мајкл Л. Бишоп, Едвард П. Фоди, Лари Е. Шоеф	КЛИНИЧКА ХЕМИЈА, принципи, процедури, корелации, петто издание	Просветно дело, Скопје. Преведен учебник – проект на Владата на Р. Македонија	2009	
		Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
			Статии од научни списанија од областа на клиничката биохемија.				

1. Наслов на наставниот предмет		КЛИНИЧКА ИМУНОЛОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет "Гоце Делчев", Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доц. д-р Даринка Ѓоргиева Ацкова Проф. д-р Дарко Бошнаковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен Имунологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Напредно запознавање на студентите со имунолошките нарушувања и болестите предизвикани од нив. Стекнување познавања за важноста на имунолошката дијагностика во клиничката терапија на болестите.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Имунолошки манипулации 2. Техники во клиничката имунологија 3. Инфекции и имунодефиценции 4. Алергии и анафилакса 5. Автоимуни болести 6. Лимфопролиферативни нарушувања 7. Хематолошки болести 8. Бременост 9. Трансплантација 10. Гастроинтестинални, црнодробни и бубрежни болести 11. Ендокринолошки нарушувања 12. Невроимунологија				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, проектни задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+10+10+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	10 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	До 50 бода			5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Хелен Чапел, Мансел Хејни, Сираџ Миџба и Нил Сноуден	Основи на клиничката имунологија	Македонско издание, Табернакул,	2010
	2.	Abbas, A., Lichtman, A.H., Pillai. S.	Basic Immunology: Functions and disorders of the immune system (4 th ed.).	Saunders Elsevier, Philadelphia	2012
	3.	Авторизирани предавања, достапни на курсот на предметот на е-учење			

1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХОТЕРАПИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	7-ми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Ленче Милошева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции) -Стекнување на основни знаења и вештини од различни пристапи на психотерапија; темелни поими на секој од пристапот, терапевтски процес (вклучувајќи и цели), однос на психотерапевт и клиент и специфични постапки кои се користат во процесот на советување. -Градење на рамнотежен поглед на најважните замисли на различни терапевтски пристапи и техниките кои тие ги користат во својата пракса и развој на професионално интересирање. -Овладување со вештините на воспоставување на оптимален советодавен однос, проценка на клиентот и проблеми. -Основни знаења за коучинг.				
11.	Содржина на предметната програма: Содржина на предметната програма: -Што е психотерапија? -Психотерапевтот: личност и стручњак -Етички и крос-културни прашања во психотерапевтската пракса - Теории и техники на психотерапија -Психоаналитичка терапија -Терапијата на Алфред Адлер -Егзистенцијалистичка терапија -Терапија насочена кон личноста -Гешталт терапија -Реалитетна терапија -Бихејвиорална терапија -Когнитивно-бихејвиорална терапија -Рационално-Емоционална бихејвиорална терапија -Феминистичка терапија -Терапија на семејни системи -Позитивна психологија –советување и терапија -Интеграција и примена -Специфичности на психотерапевтска и советувачка работа со деца, адолесценти и семејства -Интегративно гледиште -Коучинг <i>Семинарцуми</i> Приказ на случај за секој вид на применета терапија; споредба на два терапевтски приода и дискусии на одредени примери.				
12.	Методи на учење:				

13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби	0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа
		16.3.	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Vukosavljević Gvozden, T.	<i>Teorija i praksa psihoterapije i savetovanja.</i>	Beograd : Centar za primenjenu psihologiju	2007
		2.	Corey, G.	<i>Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije.</i>	Jastrebarsko: Naklada Slap	2004
		3.	Corey, G.	<i>Case Approach to Counseling and Psychotherapy</i>	Belmont: Thomson Brooks Cole	2009
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Gabbard, G.O.	<i>Textbook of Psychotherapeutic Treatments</i>	London, Washington: American Psychiatric Publishing, Inc.	2009
		2.	Nelson-Jones, R.	<i>Praktične vještine u psihološkom savjetovanju i pomaganju</i>	Jastrebarsko: Naklada Slap	2007
3.		Vukosavljević Gvozden, T.	<i>Racionalno-Emotivna Bihevioralna terapija: Teorija i metod</i>	Beograd: Kreativni centar	2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	ОНКОГЕНИ ВИРУСИ (изборен предмет)			
2.	Код	ЗМФ107812			
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ УНИВЕРЗИТЕТ "ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ" ШТИП			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ПРВ ЦИКЛУС НА СТУДИИ			
6.	Академска година / семестар	2019-2020 / VII	7.	Број на ЕКТС кредити	2.0
8.	Наставник	Вон. проф. ВАСО ТАЛЕСКИ, д-р сци. мед.			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Отслушан предмет Микробиологија со паразитологија 2. Услов за полагање на завршен испит: освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности и положен испит Микробиологија со паразитологија 2.			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е студентите да се стекнат со современите сознанија за улогата на вирусите и вирусните инфекции во создавањето на тумори кај луѓето.				
11.	Содржина на предметната програма: Морфологија, градба и размножување на вируси Класификација на вирусите Значење на вирусните инфекции. Перзистенција кај вирусите Вируси и хумани тумори Онкогенеза и трансформација <i>Human papilloma virus (HPV)</i> <i>Херпес вируси и тумори: Epstein Barr Virus (EBV), Human herpes virus 8 (HHV 8)</i> <i>Virus hepatitis B (HBV)</i> <i>Хуман Т лимфотропни вируси (HTLV 1, HTLV 2)</i> <i>Hepatitis C virus (HCV)</i> Останати вируси како можни причинители на тумори Онклитички вируси				
12.	Методи на учење: предавања, вежби, семинари, проектни задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	2+0+1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	30 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење	20 часови	
17.	Начин на оценување				
	17.1	Тестови			40 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна			10 бодови
	17.3	Активност и учество на предавања			10 бодови
	17.4	Активност и учество на вежби			10 бодови
	17.5	Завршен испит			30 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет)	F
		од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушан предметот Микробиологија со паразитологија 2. Услов за потпис: Присуство на настава и практични вежби. Услов за полагање на завршен испит: освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности и положен испит од Микробиологија со паразитологија 2.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација од студентите и самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Grinvud D. so sorabotnici,	Medicinska Mikrobiologija	Проект на Владата на Р. Македонија за превод на стручни и научни книги	17-то издание 2006, преведе но 2011
		2.	Нада Куљик-Капулица	Вируси и тумори	Војноиздавачки завод Београд	2006
		Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Пановски Никола и соработници	Медицинска микробиологија и паразитологија - специјален дел	Катедра по микробиологија и паразитологија, МФ Скопје	2011
		2.	Васо Талески	Авторизирани предавања	УГД Штип	2015

1.	Наслов на наставниот предмет	НУТРИЦИЈА И ДИЕТЕТИКА		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегриран прв и втор циклус академски студии		
6.	Академска година / семестар	седми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити
				2
8.	Наставник	Доц. д-р Катарина Смилков		
9.	Предуслови за запишување на предметот	/		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Изучувањето на оваа предметна програма, на студентите ќе им обезбеди теоретско и практично познавање од областа на нутрицијата и диететиката, а особено: диететската проценка на пациентите, познавања од делот на нутриентите и принципите на рационална исхрана, како и практична примена на принципите на рационална исхрана и режимите на исхрана кај здрави индивидуи од различни групи и исхрана при различни заболувања и диетески режими. Исто така, со изучувањето на оваа програма, студентите ќе се запознаат со примената на суплементи и додатоци во исхраната како и најчестите интеракции лек-храна.</p> <p>Студентите ќе добијат компетенции за препознавање на потребите од нутритивна интервенција како и познавања во врска со диететските интервенции како аугментација на терапевтските пристапи за третман на болести.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>А) Содржина на предавањата:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во нутриција и диететика. Основни поими. 2. Диететска проценка и статус. 3. Нутриенти. Принципи на рационална исхрана. 4. Исхрана кај различни возрастни групи на здрави луѓе (доенчиња, деца, училишни деца и бремена жени, адолесценти, возрастни, стари лица). Нутритивни интервенции. 5. Исхрана во состојба на болест: метаболен синдром (дебелина, дијабетес, КВБ, дислипидемија) 6. Исхрана во состојба на болест: болести на гастроинтестиналниот систем, наследни метаболни нарушувања. 7. Исхрана во состојба на болест: бубрежни заболувања, респираторни заболувања. 8. Исхрана во состојба на болест: канцер, невролошки состојби 9. Нутритивна поддршка. Ентерална и парентерална исхрана. Палијативна нега. 10. Пречувствителност на храна и лек-храна интеракции. 11. Додатоци во исхраната и суплементи. 12. Популарни диети и нивни карактеристики. 			
12.	<p>Методи на учење: предавања, теоретски и практични вежби, консултации; изработка на самостојна семинарска работа; домашно учење; подготвителна настава за испити и колоквиуми: консултации.</p> <p><u>Практична настава:</u> Аудиторски вежби во мали групи по 10 студенти.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа (2+0+1)		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+10+50=120 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	15 часови

		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	0 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	50 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (колоквиуми и завршен испит)		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Освоени 42 поени од присуство на предавања, реализација на вежби, изработка на семинарска/проектна задача и од два колоквиуми		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуацијата на знаењата е континуирана и истата се остварува преку оценување на семинари, есеи, усмени презентации, учество во дискусии, тестови и други начини на проверка на знаењата. Врз база на сите активности кои се применуваат и оценуваат, вклучувајќи го и завршниот испит, се врши евалуација на квалитетот на наставата.		

22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Смилков Катарина	Нутриција и диететика -авторизирани предавања, е- учење	УГД е-учење	
		2.	Webbster-Gandy, M, Holdsworth.	Oxford handbook of nutrition and dietetics Оксфордски прирачник за нутриција и диететика	Oxford medical handbooks-превод на македонски	2015
		3.	Mahan, LK, Escott-Stump, S (Ed)	Krause's Food and Nutrition Therapy (12 th Ed)	Saunders, Elsevier	2008
	4.	Barker, HM	Nutrition and Dietetics for Health Care	Churchill Livingstone	2002	
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред.	Автор	Наслов	Издавач	Година

		бpoj				
		1.	Thompson JL, Manore MM, Vaughan LA	The Science of Nutrition	Pearson Education, Inc. 2nd Ed	2011
		2.	Larson Duyff, R. (Ed)	American Dietetic Association Complete Food and Nutrition Guide	John Wiley & Sons, Inc. 3rd Ed.	2006
		3.	Whitney E, DeBruyne LK, Pinna K, Rolfes SR	Nutrition for Health and Health Care	Wadsworth, Cengage Learning 4th Ed	2011

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	ОПШТА МЕДИЦИНА			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Гоце Делчев, Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	ПРВ			
6.	Академска година / семестар	ОСМИ	7.	Број на ЕКТС кредити	8
8.	Наставник	ГРУПА НАСТАВНИЦИ Доц д-р Валентина Велкоска Накова Доц д-р Гордана Камчева Михаилова Доц д-р Ивица Смоковски Проф д-р Билјана Илиевска Поповска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	УСЛОВ за да може да се слуша предметот Интерна медицина 2 е да се ислуша предметот Интерна медицина 1, а за да се полага предметот Интерна медицина 2 треба да биде ислушан и положен предметот Интерна медицина 1			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):	<ul style="list-style-type: none"> • Совладување на вештината на рационална дијагноза и терапевтски третман, заснован врз етиопатогенетски основи и основите на клиничката фармакологија • Совладување на вештината на рационално клиничко проценување и лекување на болестите на ендокриниот систем, хематолошките, болестите на гастроинтестиналниот систем и токсиколошките заболувања и состојби • Совладување на вештината на рационална примена на параклиничките иследувања кои надодадени на основниот клинички преглед водат до поставување на дијагноза на заболувањата • Совладување на вештината на рационално лекување базирано врз принципите на медицина заснована на докази и водено од Препораките за третман на болестите 			
11.	Содржина на предметната програма:	<ul style="list-style-type: none"> • Болести и нарушувања на гастроинтестиналниот систем (4 блока) • Болести и нарушувања на хематолошкиот систем (4 блока) • Болести и нарушувања на ендокрините жлезди и метаболизмот (4 блока) • Токсиколошки болести и нарушувања (3 блока) 			
12.	Методи на учење: интерактивни предавања, практична настава, проектни задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	162 часа			
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава 60 часа, практична настава 48 часа, проектни задачи 15 часа Домашно учење 42 часа			
15.	Форми на наставните активности (на неделно ниво)	15.1.	Предавања- теоретска настава	5 часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	4 часови	
16.	Други форми на активности (на неделно ниво)	16.1.	Проектни задачи	1 час	
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење	3 часови	
17.	Начин на оценување				

	17.1.	Присуство и активност на предавања	максимум 10 бодови
	17.2	Присуство и активност на вежби	максимум 10 бодови
	17.3	Континуирана проверка преку тестови	максимум 2 x 20 бодови
	17.4	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна) незадолжителна	максимум 10 бодови
	17.5	Практичен дел од испитот	максимум 10 бодови
	17.6	Завршен испит	максимум 30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Реализирани минимум 42 бода од присуството и активност на предавања, вежби и тестови	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Владимир Серафимовски и соработници	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА	Македонска ризница, Куманово	2003
	2.	Faucu D.L, Kasper D.L, Londo D.L, Braunwald E, Hauser S.L, Jameson J.L, Lascalro J.	Harrison's principles of internal medicine (17-th edition) (превод)	Табернакул, Скопје	2013
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Чарлс Д. Форбс, Вилијам Ф. Џексон	Клиничка медицина: атлас во боја и текстови (3-то издание).	Скопје:Магор;	2010
	2.	Доц д-р Валентина Велкоска Накова Доц д-р Гордана Камчева Михаилова Доц д-р Ивица Смоковски	Авторизирани предавања од наставниците		

1. Наслов на наставниот предмет		ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Доц. д-р Вело Марковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се совладаат основните елементи на дијагноза, терапија и профилакса на инфективни болести				
11.	Содржина на предметната програма: <u>Теоретска настава</u> Осипни вирусни заболувања: Варичела – зостер, Морбили , Рубеола, Вариола вера Грип Карактеристики на ангина и дифтерија и други горнореспираторни инфекции Паротитис, Мононуклеоза Херпес вирусни инфекции Респираторните инфекции Етиолошки, епидемиолошки, клинички и имунолошки карактеристики на рикециозите Карактеристики на тетанус, беснило, лептоспирози Хеморагични трески Карактеристики на зоонози Паразитарни заболувања Инфективни заболувања на ЦНС ХИВ инфекција <u>Практична настава</u> Прием на инфективен болен и сместување во изолации Земање на биолошки материјал за испитување Дијгностички и терапевтски протокол кај инфективните болести Пријавување и регистрирање на инфективни билести Антитетанусна и антирабиесна профилакса Лумбална пункција Третман кај вирусни осипни трески и тоалета на кожа и слузокожа Обработка на пациент со горнореспираторна инфекција Обработка на пациент со долнореспираторна инфекција Зоонози и пролонгирана фебрилна состоја				
12.	Методи на учење: Теоретска и пратична настава				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+15+75 = 180 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	

		16.3.	Домашно учење - задачи	75 часа	
17.	Начин на оценување				
17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)	
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)	
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)	
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)	
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)	
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература Авторизирани предавања Факултет за медицински науки, Универзитет Гоце Делчев - Штип Инфективни болести - Медицински факултет Скопје				
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	D. Mandell et al.	Infectious diseases	Springer	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	НЕВРОЛОГИЈА				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Доцент д-р Татјана Чепреганова Чанговска				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Етиопатогенеза, клиничка слика, дијагноза и третман на невролошките заболувања како и нивна профилакса.					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Невролошка анамнеза и статус. 2. Кранијални нерви. Рефлекси. Моталитет. Сензибилитет 3. Пирамиден и екстрапирамиден синдром 4. Болести и пореметувања со примарна локализација на нервите. 5. Болести и пореметувања на мускулниот систем 6. Болести и пореметувања на рбетниот столб 7. Болести и пореметувања на голем мозок 8. Болести и пореметувања на мал мозок и мозочно стебло 9. Цереброваскуларни болести 10. Невроимунологија. Болести на невромускулна синапса. 11. Невродегенеративни болести. Невроинфекции 12. Дијагностички методи кои се користат во неврологијата					
12.	Методи на учење: теоретски предавања, работа во групи, практични вежби, проектни задачи					
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60 = 150 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	60 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)		

		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Арсовска А и сор.	Учебник по неврологија	УГД	2013
	2.	Rodzer P.Simon, Dejvid A Grinberg	Clinical neurology	Springer	2012
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Група автори	Основни принципи на современата неврологија	Просветно дело	2002
	2.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХИЈАТРИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставници	Проф. д-р Кнегиња Рихтер Проф. д-р Ленче Милошева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со основните елементи на дијагноза, терапија и профилакса на психијатриските болести. Подготовка на студентите за работа со психијатриски пациенти. Дијагностицирање и третман на психијатриските растројства. Усвојување на практичното и теоретското знаење од областа на психијатријата (контакт и комуникација со психијатриски пациенти, водење интервју, диференцијално дијагностичка постапка).				
11.	Содржина на предметната програма: Модул 1: Психијатријата како наука, современи концепти. Етиологија на менталните болести. Психодијагностика – проф. д-р Кнегиња Рихтер и проф. д-р Ленче Милошева Модул 2: Општа психопатологија- проф. д-р Ленче Милошева Психички процеси и нивни отстапувања (свест, внимание, мислење и говор, перцепции, емоции, волја, мотивација и нагони, помнење, интелигенција) Модул 3: Развојна психопатологија-проф. д-р Ленче Милошева Периоди во развојот и растројства во психичкиот развој. Растројства во детската возраст и адолесценција (Первазивни развојни растројства; Растројства во развојот на говорот; Растројства на училишните вештини; Интелектуална попреченост; АДХД; Растројства во исхраната; Рани психози; Афективни растројства) Модул 4: Личност; Критериуми за нормално-патолошко; Растројства на личноста (бордерлајн, дисоцијално, хистрионично, анксиозно-обегнувачко, шизоидно, шизотипално, параноидно, ананкастично, зависно растројство на личноста) - проф. д-р Ленче Милошева Модул 5: Афективни растројства-проф. д-р Кнегиња Рихтер Манија; Депресија; Биполарно растројство; Циклотимија; Други растројства на афектот. Модул 5: Анксиозни и поврзани со стрес растројства - проф. д-р Кнегиња Рихтер Анксиозни растројства, Дисоцијативни растројства, Соматоформни растројства, Фобични растројства, Опсесивно компулсивни растројства, Посттравматски стресни растројства Модул 6: Психотични растројства- проф. д-р Кнегиња Рихтер Шизофрен спектар, типови, клиничка презентација, карактеристики, диференцијална дијагноза; Афективен спектар (Рекурентно депресивно растројство, клиничка презентација и диференцирање од други депресивни растројства, Биполарно афективно растројство) ; Перзистентни налудничави растројства Модул 7 : Органски ментални растројства- проф. д-р Кнегиња Рихтер Акутен мозочен синдром ; Хроничен мозочен синдром (деменции) Модул 8: Психички растројства поврзани со одредени соматски состојби и болести, особености (клиничка слика, тек) - проф. д-р Кнегиња Рихтер Модул 10: Злоупотреба на алкохол и психопатолошки состојби поврзани со алкохол; Злоупотреба на психоактивни супстанции и психопатолошки состојби поврзани со нив,				

	<p>коморбидитет- проф. д-р Кнегиња Рихтер Модул 11: Третмани во психијатријата проф. д-р Кнегиња Рихтер и проф. д-р Ленче Милошева Криза, суицидалност и акутни состојби во психијатрија. Психофармакотерапија, групи на лекови, применливост, Несакани дејства при третман -проф. д-р Кнегиња Рихтер Психотерапија –методи, техники и третман со психотерапија.- проф. д-р Ленче Милошева Модул 12:Ментално здравје во заедницата. Социјална психијатрија. Трнскултурална психијатрија. Форензична психијатрија. -проф. д-р Кнегиња Рихтер Практична настава Особености во комуникација со психијатриски пациенти (земање анамнеза и психички статус) кај: психијатриски растројства во детството и адолесценцијата; невротски растројства; психотични растројства ; психијатриски растројства во инволуција ; Дијагностички методи во психијатријата (Image-ing техники, ЕЕГ, Лабараториски претраги, Клиничко психолошка експлорација); Пристапи во лекување (психотерапија и фармакотерапија - странични и несакани ефекти од лекувањето)</p>				
12.	Методи на учење: теоретски предавања, работа во групи, практични вежби, проектни задачи				
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време		30+15+15+15+45 = 120 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа	
		16.2	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3	Домашно учење	45 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови	
	17.4	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода		5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација		
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		1.	Рихтер, К. И Милошева, Л.	Психијатрија (учебник во подготовка)	УГД	2018
		2.	Бенџамин Садок и Вирџинија Садок	Сеопфатен учебник по психијатрија на Каплан и Садок	Табернаку л	2012
		2.	Рихтер, К. со сор.	Учебник по психијатрија	УГД	2013
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Милошева, Л.	Депресија во адолесценција: скрининг, превенција и тертман од агол на когнитивно бихејвиоралната терапија	УГД	2017
		2.	Рихтер, К и сор.	Ментално здравје во заедницата		2006

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА СО РЕХАБИЛИТАЦИЈА			
2.	Код	3MF126612			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Четврта /Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доц. д-р Ленче Николовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	/			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Теоретска и Практична настава. <i>Во текот на теоретската настава, студентите ќе се запознаат со основните принципи за комбинирање на физикалните фактори и правилата за составување на физиотерапевтска програма во зависност од дијагнозата и општата состојба на пациентот. Студентите ќе ги изучуваат методите, техниките и дозирањето на сите природни и преформирани физикални фактори.</i> <i>Во текот на практичната работа студентите своите теоретски знаења ќе ги применуваат и утврдуваат во кабинетот по физикална медицина, каде директно ќе се запознаат со сите видови физикална терапија, нивните физиолошки и терапевтски дејства, како и конкретни методи за работа со истите при конкретни заболувања.</i>				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Основни принципи на физиотерапијата и составување на физиотерапевтска програма; 2. Електротерапија: Галванска струја, Нискофреквентни, Среднофреквентни и Високофреквентни струи (методи, техники и дозирање); 3. Терапија со ултразвук (методи, техники и дозирање); 4. Магнетотерапија (методи, техники и дозирање); 5. Термотерапија и Криотерапија (методи, техники и дозирање); 6. Хелиотерапија (ИЦЗ, УВЗ) и Ласертерапија (методи, техники и дозирање); 7. ФТ и рехабилитација кај ревматски и дегенеративни заболувања на ЛМА; 8. ФТ и рехабилитација при ортопедски болести; 9. ФТ и рехабилитација при повреди на ЛМА; 10. ФТ при телесни деформитети и вродени аномалии кај децата; 11. ФТ и рехабилитација на болести на централен и периферен нервен систем; 12. ФТ и рехабилитација на интерни болести;				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби, практични вежби.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15+15+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 1 час)	15 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови

	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)	10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби	20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)	30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ленче Николовска	Физикална медицина и рехабилитација 1 и 2 општ и специјален дел	УГД – Штип ISBN 978-608-244-130-6.	2014
		2.	Nikolovska, Lence and Vasileva, Dance and Krstev, Tose and Stratorska, Tamara	Скрипта по Клиничка кинезитерапија	COBISS.MK-ID 101797386 УГД - Штип, ISBN 978-608-244-342-3 http://js.ugd.edu.mk/	2016
	3.	Рјазкова, М., Кирова И.	Физикална терапија – општ и специјален дел	АРСО Софија	2002	
	22.2	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Џоел А. Делиса	Физикална медицина и рехабилитација -том 1 и 2	Табернакул	2012
		2.	Фичорска, Д.	Деновите по мозочен удар. Рехабилитација	2ри Август, Штип	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	НУКЛЕАРНА МЕДИЦИНА				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Осми семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2	
8.	Наставник	Проф. д-р Зденка Стојановска Проф. Д-р. Емилија Јаневик Ивановска				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основи на примена на отворени извори на зрачење во медицината и нивна примена во дијагностика, терапија и медицински истражувања.					
11.	Содржина на предметната програма: Структура и материјата. Радиоактивност. Закон за радиоактивно распаѓање Интеракција на јонизирачкото зрачење со материјата Детекција на јонизирачкото зрачење. Гама камера Дозиметрија Биолошки ефекти на јонизирачкото зрачење. Радиофармацевтици - дефиниција, формулација, улога, регулатива. Обележување на крвни клетки Примена на нуклеарно медицински испитувања во кардиологија Примена на нуклеарно медицински испитувања во нефрологија Примена на нуклеарно медицински испитувања - заболувања на гастроинтестинален и хепатобилијарен систем Примена на нуклеарно медицински испитувања при заболувања на белодробен систем Примена на нуклеарно медицински испитувања во онкологија и заболувања на коскен систем Позитронска емисиона томографија - ПЕТ. Основи на радионуклидна терапија					
12.	Методи на учење: Предавања, домашни работи, практична настава, проектни задачи, дискусија.					
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби	0 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа		
		16.3.	Домашно учење - задачи	10 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Англиски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Васкова О., Мицева Ристевска С., ПопЃорчева Д., Миладинова Д., Лопарска С., Јаневиќ-Ивановска Е.	Основи на нуклеарна медицина	Медицински факултет-Скопје	2008
		2.	Sharp P.F, Gemmell H.G., . Murray A.D.	Practical Nuclear Medicine	Springer-Berlag, London	2005
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зденка Стојановска	Записи од предавања		2013

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТРАХОСПИТАЛНИ ИНФЕКЦИИ			
2.	Код	3MF121112			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки, Катедра за јавно здравство и здравствена заштита			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус на студии			
6.	Академска година / семестар	2019 / 2020 год. VIII - семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Редовен проф. д-р Милка Здравковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да ја согледа важноста на интрахоспиталните инфекции како голем јавно здравствен проблем и да ја разбере значајноста на контролата на интрахоспиталните инфекции; Да знае да ги дефинира и препознава интрахоспиталните инфекции и ризик факторите кои влијаат или се доминантни за нивното појавување; Да стекне знаење и вештини за контрола, сузбивање и превенција на интрахоспиталните инфекции;				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p><u>Теоретски наставни единици:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Дефиниција и значење на интрахоспиталните инфекции 14. Потреба од епидемиолошки пристап во контролата на интрахоспиталните инфекции 15. Етиологија на интрахоспиталните инфекции 16. Настанување и патишта на пренос на интрахоспиталните инфекции 17. Поделба на интрахоспиталните инфекции 18. Дезинфекција и стерилизација 19. Медицинскиот отпад и интрахоспиталните инфекции 20. Превенција на интрахоспиталните инфекции 21. Типови на епидемиолошки надзор и контрола на интрахоспиталните инфекции 22. Организациона поставеност и законска регулатива во контролата на интрахоспиталните инфекции 23. Важноста на тимската работа и интердисциплинарниот пристап во контролата на интрахоспиталните инфекции 24. Елементи на контролата на интрахоспиталните инфекции <p>Вештини за контрола на интрахоспиталните инфекции:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правилна хигиена на рацете; Контрола на хигиена на раце на здравствени работници; 2. Правилна дезинфекција на работни површини и предмети во болничка средина; 3. Правилно земање на брис од нос, грло и рана 4. Правилна обработка / земање на материјал за микробиолошка дијагноза од пациенти со интрахоспитални инфекции (по системи) 5. Критичност во определувањето и земањето на материјал за микробиолошка дијагноза 6. Правилно пакување и транспортирање на примероците за микробиолошка дијагноза 7. Постапки при појава / изолација на MRSA 8. Правилно земање на материјал за контрола на воздухот во болничката средина (операциони сали, единици за интензивно лекување) 9. Групна дискусија – постапки и предлог мерки за сузбивање и контрола на ИХИ во дадени ситуации (според дадени примери за ИХИ) 10. Работа во мали групи / тимови - постапки и предлог мерки за сузбивање и контрола на ИХИ во дадени ситуации (според дадени примери за ИХИ) 				

	11. Пополнување на унифицирана пријава за секој пациент со ИХИ 12. Определување на стапка на инциденца и стапка на преваленца на ИХИ				
12.	Методи на учење: Предавања, методи на групни дискусии, индивидуални задачи, семинарски труд;				
13.	Вкупен расположив фонд на време	60			
14.	Распределба на расположивото време	2 + 0 + 1			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава	2 часа неделно	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		
		16.2.	Самостојни задачи	1 час неделно	
		16.3.	Домашно учење		
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови и завршен усмен испит		70 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество		20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	За потпис - присуство на најмалку 60% од наставата; За завршен испит -освоени минимум 42 бода по сите основи;			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
		1.	Здравковска Милка	Авторизирани предавања	
		2.	Поповска Каќа, Пановски Никола, Герасимовска Весна, Јанкуловски Никола, Здравковска Милка , Демири Шаипи Урме.	Интрахоспитални инфекции - мултифакторски пристап во превенција на нозокомијалните инфекции	УКИМ, Медицински факултет, Скопје, 2014 год. ISBN 978-9989-2167-4-9
3.		C. Glen Mayhall	Hospital Epidemiology and Infection Control, Third Edition,	Philadelphia, USA	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	ТРАНСФУЗИОНА МЕДИЦИНА		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус		
6.	Академска година / семестар	Осми семестар	7. Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доцент д-р Емилија Велкова		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со теоретско и практично знаење од областа на трансфузионата медицина. Изучувајќи го овој предмет на студентите ќе им овозможи да ги совладат основните принципи на доброволното крводарување, добивање на крвни продукти и нивната клиничка употреба, индикации, контраиндикации, несакани рани и касни посттрансфузни реакции, запознавање со имунохематолошките тестови и тестови на компатибилност дарител-примател, запознавање со крвнотрупните системи, како и со физиологијата и патологијата на хемостазата, лабораториски тестови на хеморагични и тромботични заболувања, нивна превенција и терапија запознавање со трансфузиски трансмисивни заболувања, како и со трансфузиолошките аспекти во трансплантација на ткива и органи.			
11.	Содржина на предметната програма: 1.Историјат на трансфузионата медицина 2.Крводарување (планирање на потребите од крв, мотивација за дарување на крв, промоција на крводарувањето, критериуми за крводарување, крводарителски процес) 3. Специјални видови на дарувања 4. Крвнотрупни системи 4. АБО-крвнотрупен систем 5. Rh систем 6. HLA систем и трансфузија 7. Трансмисија на инфективни агенси со трансфузија 8. Етички аспекти поврзани со трансфузија на крв 9. Преттрансфузиско тестирање 10. Крвни компоненти, ургентна трансфузија, масивна трансфузија 11. Несакани ефекти од трансфузија (рани и касни) 12. Дијагноза и третман на клинички состојби при дефекти на фактори на коагулацијаи			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, индивидуална и групна работа, примена на Power Point презентации, проектни задачи, самостојни задачи, домашно учење, семинарска работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби	0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа

		16.3.	Домашно учење - задачи	10 часа
17.	Начин на оценување			
17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) F
			од 51 до 60 бода	6 (шест) E
			од 61 до 70 бода	7 (седум) D
			од 71 до 80 бода	8 (осум) C
			од 81 до 90 бода	9 (девет) B
од 91 до 100 бода	10 (десет) A			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Проф. Д-р Никола Камчев	Авторизирани предавања	авторот	2013
		2.	Проф. Др. Миленка Благоевска	Трансфузиологија	Уникат Комерц Скопје	2011
		3.	Вукман Глигоровиќ, Бела Балинт	Клиничка трансфузиологија	Завод за уџбенике и наставна средства-Београд	1998
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Проф.Др.Миленка Благоевска	Практикум по трансфузиологија	Уникат Комерц Скопје	2011
		2.	Проф.Др.Никола Камчев	Трансфузиски трансмисивни заболувања	Авторот	2000

1.		КОНТРОЛА НА ЗАРАЗНИ И НЕЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ			
2.	Наслов на наставниот предмет				
3.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	8. семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Ѓорѓи Шуманов			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта е студентите да се здобијат со знаење од областа на контролата на заразните и незаразните болести и да се зачува здравјето на населението.				
11.	Содржина на предметната програма: Преваленција на заразните и незаразните болести на локално и глобално ниво Современи можности за елиминација и ерадикација на заразните заболувања Перспективи за контрола на заразните и незаразните болести на локално и глобално ниво Механизам на настанување на инфекцијата и патишта на пренесување на заразните болести- нови сознанија Превенција на болестите и на нарушувањето на здравјето Превенција на интрахоспиталните епидемии Превенција и медицинска заштита во воени и други вонредни услови Епидемиолошки карактеристики на цревните заразни болести-2 Епидемиолошки карактеристики на респираторните заразни болести-2 Епидемиолошки карактеристики на трансмисионите заразни болести-2 Епидемиолошки карактеристики на зоонозите-2 Фактори на ризик и превенција на незаразните заболувања				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење - задачи	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови

18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Блаже Николовски, Ѓорѓи Шуманов,	Епидемиологија и јавно здравство	„Напредок“ Тетово	2009
		2.	Теодор Х.Тулчински, Елена А.Варавикова	Новото јавно дравство	НИП “Студентски збор”, Скопје	2003
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Џејмс Ф. Џекел и Дејвид Л.Кац со соработници	Епидемиологија биостатистика и превентивна медицина	„Табернакул“ Скопје	2010

1.	Наслов на наставниот предмет	ПЕДИЈАТРИЈА 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Деветти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Елизабета Зисовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со општата педијатријата како клиничка дисциплина; пристап кон детето како пациент; етиологија и патофизиологија на болестите кај децата.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во педијатријата како клиничка дисциплина, пристап кон пациентот Превентивна педијатрија и епидемиологија на заболувањата во детска возраст Специфики и важност на анамнезата кај педијатриски пациент Развојни фази во детството и нивни специфики Транзиција кон екстраутерини услови на живот, новородено дете Прием на неонатолошко одделение, примарна реанимација, родилни повреди Генетика во педијатријата, вродени аномалии Исхрана во детството Календар на имунизација, имунолошки болести во детството Алергиски болести во детството Нарушување на хомеостазата во детска возраст Фармакологија и фармакотерапија кај децата Практични наставни единици Анамнеза, специфики и генерирање на родословно стебло Физикален преглед при прием Интегриран пристап: анамнеза и статус Прием и пристап кон детето како пациент и неговото семејство (комуникација) Примарна реанимација-редослед на чекорите Доење, неговите предности и индикации за суплементација Запознавање со принципите на Болниците пријателки на бебињата Пресметување на нутритивните потреби во различни периоди од детството Календар на имунизација, индикации и контраиндикации Рахит-етиологија, клиничка слика, превенција и лекување Дијагностички методи во детството Фармакотерапија, дози и форми на лекови за деца				
12.	Методи на учење: -теоретски предавања -практично земање на анамнеза, одредување родословно стебло, статус -разгледување на резултати, одредување на терапија -учење базирано на проблем, компјутерско самостојно учење -читање на рентген слики, компјутерски томограми -изработка на краток стручен труд на одредна проблематика				
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60 = 150 часа			
15.	Форми на наставните	15.1.	Предавања - теоретска	30 часа	

	активности		настава (15 недели x 2 часа)	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
	од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Зители Б.Џ и Дејвис Х.В.	Атлас за Педијатриска физикална дијагноза.	Табернакул	2011
	2.	Мардешкиќ Д и сор.	Педијатрија, 6-то издание	Школска књига, Загреб,	2003
	3.	Стојимировиќ Е. и сор.	Педијатрија	Савремена администрација, Београд	1993
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Кораќ Д. и сор	Педијатрија	Савремена администрација	1983
	2.	Zergollern L, Botava-Raic A, sur	Pedijatrija 1-2	Lijevak-Naprijed, Загреб	1993
	3.	Интернет извори	www.who.int www.unicef.org		

1.	Наслов на наставниот предмет		ХИРУРГИЈА 1			
2.	Код					
3.	Студиска програма		Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)		Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар		Девети семестар	7. Број на ЕКТС кредити	6	
8.	Наставник		Проф. д-р Андреја Арсовски Доцент д-р Александар Митевски Доцент д-р Константин Митев			
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на општите хируршки принципи					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Вовед и историјат во хирургијата 2. Асепса и антисепса 3. Инфекции во хирургијата 4. Повреди - општо 5. Повреди - механички 6. Повреди - термички 7. Шок и реанимација 8. Анестезија 9. Крварење и хемостаза 10. Трансфузија 11. Современа дијагностика во хирургија					
12.	Методи на учење: Теоретска и практична настава.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време		45+30+15+15+75 = 180 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа		
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа		
		16.3.	Домашно учење	75 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет)	F	
			од 51 до 60 бода	6 (шест)	E	

		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1.	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Проф. Ј.Пановски	Општа хирургија		
	2.	Проф. Ј.Пановски	Специјална хирургија		
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО 1			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки-Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	9-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5
8.	Наставник	Проф. д-р Глигор Димитров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења, вештини и способности, неопходно потребни за лекар од општа пракса за преземање на превенција, рационална дијагностичка и терапевска здравствена заштита кај пациентки со гинеколошки заболувања, како и со стручна подготвеност за давање на компетентна здравствена заштита на пациентки на кои им е потребна неопходна лекарска помош од доменот на гинекологијата. Низ теоретската настава по гинекологија студентите се запознаваат со анатомијата, развојот и физиологијата на гениталните органи кај жената, физиологијата и неправилностите на менструалниот циклус, планирањето на семејството, заболувањата и патолошките состојби на гениталиите, инфертилитетот (стерилитетот), преканцерозните и дистрофичните состојби на гениталиите, бенигните и малигните заболувања на гениталиите и дојките. Со практичната настава студентите ги продлабочуваат и дооформуваат стекнатите теоретски знаења од гинекологија, се запознаваат со нормалната анатомија на женските гениталии, ја совладуваат методологијата на приодот, прегледот и обработката на пациентката (гинеколошка анамнеза, општ и локален преглед, одредени дијагностички методи и помали гинеколошки интервенции).</p> <p>Предвиден исход од изучување на предметот: Студентите-идни доктори на медицина се оспособуваат за работа во ординациите од општа лекарска пракса, и тоа: да спроведуваат комплетна гинеколошка превентива кај женската популација во ординациите од примарна здравствена заштита, компетентно да дијагностицираат и лекуваат одреден број гинеколошки заболувања, да пружат компетентна прва лекарска помош на болни со ургентни гинеколошки состојби и заболувања, лесно да ги препознаваат случаите за кои е потребна дијагностичка и терапевска постапка во специјалистичка и супспецијалистичка, амбулантско-поликлиничка и болничка гинеколошка практика и лесно да ги препознаваат состојбите кај гинеколошките болни за определена специјалистичка консултација и третман, или кај кои е индицирана неопходна хоспитализација во установите од секундарна и терциерна здравствена заштита.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: - Теоретска настава (интерактивни предавања): (1.) Вовед во гинекологија, клиничка анатомија и ембриологија на гениталниот тракт на жената, животни времиња на жената и нивни карактеристики, (2.) клинички аспекти во еволуцијата и менструацијата, менструални проблеми и предменструален синдром, сексуални хормони (3.) симптоми и знаци на гинеколошките заболувања, клиничка обработка на гинеколошки пациентки, гинеколошка анамнеза, општ и гинеколошки преглед, самопреглед и клинички преглед на дојки (ултразвук на дојка) (4.) дијагностички методи во гинекологијата (лабораториски: биохемиски и микробиолошки, радиолошки, ултразвучни, колпоскопски, ендоскопски, цитопатолошки, цитогенетски...)</p>				

	<p>(5.) функционални и психосоматски заболувања во гинекологијата, болен синдром во гинекологијата,</p> <p>(6.) преканцерози, бенигни и малигни заболувања на женски генитални органи и дојка</p> <p>(7.) воспаленија и сексуално преносливи болести на женските гениталии, урогинеколошки заболувања,</p> <p>(8.) брачен инфертилитет и стерилитет, контрола на хуманата репродукција (контрацепција), планирање на семејството,</p> <p>(9.) ургентни состојби во гинекологијата-итна помош во општата лекарска практика и лекарски грешки,</p> <p>(10.) гинеколошка оператива (оперативна онкогинекологија, урогинекологија и минимално-инвазивна гинеколошка хирургија: хистероскопија и лапароскопија), постоперативен депресивен синдром кај гинеколошки пациентки,</p> <p>(11.) заболувања на дојките на жената, гинеколошка превентива во ПЗЗ.</p> <p>(12.) одредници на општото и репродуктивното здравје на жената во современите општества, неповолни надворешни влијанија врз здравјето на жената</p> <p>- Практична настава (вежби):</p> <p>(1.) Правилно и целосно земање и толкување на гинеколошка анамнеза</p> <p>(2.) Изведба на гинеколошки преглед под спекулум/екартери, бимануелен гинеколошки преглед и проценка на сите женски генитални органи</p> <p>(3.) Изведба на ректо-вагинален преглед и ректално туше, Изведба на преглед за утврдување на препонски/бутни кили, Изведба на абдоминален палпациски преглед</p> <p>(4.) Изведба на катетеризација (со Нелатонов и Фолиев катетер), изведба на давање клизма</p> <p>(5.) Земање на цервикален и вагинален бактериолошки брис, како и брис за хламидија и микопlasма/уреаплазма, перинеален/перианален брис за група Б стрептокок (ГБС)</p> <p>(6.) Земање материјал за Папаниколау тест (класичен и цитоскрин/цитофаст)</p> <p>(7.) Препознавање на цервикална патологија со оцетна киселина и со Луголов раствор, колпоскопија-нормални и патолошки колпоскопски наоди, колпоскоп како апарат</p> <p>(8.) Проценка на степен на генитално крварење (разликување сукрвица, оскудно, слабо, средно, силно, профузно крварење) и проценка на степен на итност, Изведба на вагинална тампонада, набљудување на демонстрација на утерина тампонада</p> <p>(9.) Припрема на пациентка за гинеколошка операција</p> <p>(10.) Препознавање на инструменти и апарати за гинеколошки операции, Препознавање на апарати и инструменти општо во гинекологијата, Стерилирација на апарати и инструменти во гинекологија</p> <p>(11.) Едукација за превентивен месечен самопреглед на дојка кај жената, Изведба на превентивен едногодишен клинички преглед на дојка кај жена, ултразвук на дојка</p> <p>(12.) Едукација и психолошка поддршка на инфертилен пар, Едукација и психолошка поддршка кај постоперативен депресивен синдром кај гинеколошки пациентки</p>			
12.	Методи на учење: Теоретски интерактивни предавања, практични вежби на фантоми, симулации, супервизирани вежби со пациентки, изработка на самостојни менторски проектни задачи (трудови), истражувања, пракса во амбулантско-поликлинички, диспанзерски, клинички, болнички и теренски услови.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+30+15+15+60 = 150 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	60 часа
17.	Начин на оценување			

	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа / проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	под 51 бода			5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода			6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода			7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода			8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода			9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода			10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Проф Д-р Глигор Димитров, Ас. Д-р Андријана Штерјовска - Алексовска	Авторизирани предавања по гинекологија		2013
		2.	Младеновиќ Д. и сор.	Гинекологија и акушерство	Завод за уџбенике, Белград	2008
		3.	Ристиќ Љ.	Практична гинекологија	Freemental, Белград	2006
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Берек и Новак	Гинекологија	Табернакул	2011
		2.	Дисаиа и Крисман	Клиничка гинеколошка онкологија	Табернакул	2011
		3.	Кален	Ултразвук во гинекологијата и акушерството	Табернакул	2011
		4.	Hoffman	Williams Gynecology 2 nd ed.	McGraw Hill	2012
		5.		The Johns Hopkins Manual of Gynecology and Obstetrics	Ars Lamina (ALamina)	
	6.	Goldman и Ausiello	Cecil Medicine 23 rd edition, Women's Health	Табернакул		

1.	Наслов на наставниот предмет	ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет "Гоце Делчев", Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Деветти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Весна Петреска-Дуковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со базични познавања од областа на оториноларингологијата.				
11.	Содржина на предметната програма Теоретски наставни единици Вовед, основни термини во ОРЛ. Физиологија на слух и слушен апарат. Нарушувања на вестибуларниот апарат. Вродена глувост. Пресбиакузија. Парализа на n. facialis. Инфекции на увото. Параназални синуси - симптоматологија, дијагностика и третман на заболувањата. Бенигни и малигни заболувања на плунковите жлезди. Карцином на усна празнина и фаринкс. Болести на ларинксот и гласните жици. Карцином на ларинкс. Повреди на горните дишни патишта. Практични наставни единици Преглед на пациент со заболување на органот за слух и рамнотежа. Аудиометрија. Презентација на случај со Мениеров синдром. Презентација на случај со инфекција на средно уво. Презентација на вродена глувост. Преглед на пациент со заболување на горните дишни патишта, усната празнина и ларинксот. Презентација на случај со хроничен синусит. Презентација на случај со неоплазма на плункови жлезди. Презентација на случај со бенигни полипи на гласните жици. Презентација на случај со карцином на ларинкс. Презентација на пациент со опструкција на дишни патишта со туѓо тело. Презентација на случај со Белова парализа.				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+15+45 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа	
		16.1.	Проектни задачи	15 часа	

		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	45 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		До 50 бода	5 (пет) (F)
			од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	М. Косановиќ	Оториноларингологија		
			R. Probst et al.	Basic Otorhinolaryngology	Thieme	2007

1.	Наслов на наставниот предмет	ОРТОПЕДИЈА СО ТРАУМАТОЛОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Деветти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доцент д-р Јасмин Циривири			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со основите од ортопедија и трауматологија за лекари од општа практика.				
11.	Содржина на предметната програма: 1.Вродена недоразвиеност на колковите 2.Вродено криво стопало и други вродени деформитети на стопалата 3.Вроден тортиколис и други вродени аномалии на вратот 4.ТБЦ на ОАС 5.Остеомиелитис 6.Сколиози и кифози 7.Дегенеративни заболувања на зглобовите 8.Мускулоскелетни тумори 9.Трауматологија на локомоторен систем и псеудоартрози 10.Јувенилни остеонекрози 11.Реуматоид артритис и ортопедски проблеми 12.Ортози и протези				
12.	Методи на учење: предавања, семинарски работи, е-учење				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15+15+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 1 час)	15 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Зафировски Ѓ и сор.	Детска ортопедија	Култура	2003
	2.	А.Гринспен	Ортопедски прикази	Табернакул	2011
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	М.Таџдијан	Клиничка детска ортопедија	Аплетон-Ланге	1997

1.	Наслов на наставниот предмет	ОФТАЛМОЛОГИЈА		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв циклус		
6.	Академска година / семестар	Деветти семестар	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	проф. д-р Невенка Лабан Гучева		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со постапките, техниките и методите кои се користат при микроскопирањето како и да стекнат базични познавања од областа на клеточната биологија. Ги изучуваат цитохемиските методи кои се користат во медицината и кои се од особена важност при дијагностицирањето на одредени заболувања. Со тоа студентите развиваат специфични компетентности во развивањето на научно-истражувачките постапки кои се користат при микроскопирањето, градејќи аналитички приод при дијагностицирањето на одредени наследни и ненаследни заболувања. Во делот од цитологијата студентите стекнуваат базични теоретски предзнаења за клетката и клеточните органели, обарнувајќи посебно внимание на градбата на јадрото и конституцијата на целиот наследен материјал. Опфатени се сите мембрански и немембрански органели со посебен осврт на нивните функции и придружни патологии. На тој начин студентите ќе бидат оспособени да извршат идентификација на нормална клетка од физиолошки изменета клетка. Исто така студентите имаат за цел да се запознаат со структурите и функциите на макромолекулите во живата клетка и клиничко-биохемиските корелации во неа. Сите теоретски сознанија кои ќе ги добијат студентите по овој предмет, ги проверуваат и утврдуваат со практична лабораториска работа и вежби.			
11.	Содржина на предметната програма: Преглед на клетката и цитоплазмата Хемиски состав на клетката Градба на клеточна мембрана Транспорт низ клеточна мембрана Градба на Ендоплазматичен ретикулум Градба на Голџиев систем Градба на митохондрии Градба на лизозоми и пероксизоми Градба на јадро Делба на клетката Цитодиференцијација Апоптоза			
12.	Методи на учење: Предавања, вежби, семинариуми, истражувачки и практични активности			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+10 +50 = 120 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часови
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часови

16.	Други форми на активности		16.1.	Проектни задачи	15 часови	
			16.2.	Самостојни задачи	10 часови	
			16.3.	Домашно учење	50 часови	
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет)	F	
			од 51 до 60 бода	6 (шест)	E	
			од 61 до 70 бода	7 (седум)	D	
			од 71 до 80 бода	8 (осум)	C	
			од 81 до 90 бода	9 (девет)	B	
			од 91 до 100 бода	10 (десет)	A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Мајкл Х. Рос; Павлина Војчич	Клеточна и молекуларна биологија	Табернакул	2010
		2.	Tomas Pollard; William Earnshaw	Cell Biology	Elsevier	2008
		3.	Лилјана Божиновска	Физиологија на еукариотска клетка		
	Дополнителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.2.	1.	Мирјана Кочова	Медицинска генетика		
		2.	Даница Роганович - Зафирова	Цитологија		

1.	Наслов на наставниот предмет	АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА И РЕАНИМАЦИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Деветти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доцент д-р Билјана Ефтимова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се запознаат со основните и модерните методи во анестезиолошката пракса како и со основните принципи и постапки на реанимација				
11.	Содржина на предметната програма: <u>Теоретски наставни единици</u> Вовед. Видови анестезија Лекови кои се користат во анестезијата и нивно влијание врз организмот Анестезиолошки преглед и подготовка за анестезијата Периоперативен мониторинг и водење на пациент во анестезија Постанестезиолошко заздравување и компликации Регионална анестезија Спроводна и локална анестезија Реанимација, основно одржување во живот Реанимација, напредно одржување во живот Интензивно лекување на коматозен болен Интензивно лекување на болен со респираторна инсуфициенција Интензивно лекување на болен со електролитен дисбаланс и шокова состојба <u>Практични наставни единици</u> Анестезиолошки преглед – класификација по АСА Машина за анестезија, составни делови, начин на функционирање Локална анестезија Регионална анестезија – спинална анестезија Вештачко дишење и масажа на срце Обезбедување на дишен пат – АМБУ, airway Обезбедување на дишен пат – ендотрахеална интубација, ларингеална масажа Дефибрилација – индикации и постапка Апликација на лекови Терапија со кристалоиди и колоиди при шок Трансфузиона терапија Трахеотомија				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите. Мултимедијална настава. Е-учење. Поединечни консултации со студентите и консултации во групи. Практични вежби во мали групи. Завршна вежба.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15+15+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 1 час)		15 часа

		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа
		16.3.	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	П.Лалевич	Анестезиологија	Zavod za udzbenike, Beograd	1999
		2.	Д. Вучковиќ	Интензивна терапија	Zavod za udzbenike i nastavna sredstva	1998
	Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Robert K. Stoelting Ronald D. Miller	Basics of Anesthesia: with Evolve Website, 5e	Churchill livingstone, Elsevier	2007

1.	Наслов на наставниот предмет	МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Деветти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Цена Димова Доцент д-р Киро Папакоча			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со заболувањата во максилофацијална регија и вратот, воспаленија и повреди на главата и вратот.				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед во предметот максилофацијална хирургија, историјат Воспаленија на лицето, главата и вратот Акутни воспаленија со брз тек (апсцеси и флегмони) на лицето и вратот Акутни воспаленија на вилиците, остеомиелитис Акутни воспаленија на синусите, хронични воспаленија на синусите Патологија на плунковните жлезди, воспаленија, синдроми. Цисти на главата и вратот Класификација на мекоткивни цисти на вратот Фрактури на горната вилица, Ле форт класификација, фрактури на базата на черепот, фрактури на коските на лицето и главата Терапија на фрактури на горна вилица и коски на лицето и главата Фрактури на долна вилица, Класификација, дијагностички методи Терапија на фрактури на долната вилица.				
12.	Методи на учење: Предавања, претклинички лабораториски вежби, аудиториски вежби, консултации.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)	

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Марковиќ А.	Практикум од орална хирургија	Белград	2005
		2.	Јојиќ, Перовиќ	Орална хирургија		
		3.	Тодоровиќ и сор.	Орална хирургија	Белград	2000
		Peterson et al.	Principles of oral and maxillofacial surgery	Springer	2009	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Тодоровиќ Љ.	Анестезија во стоматологија		
2.	Лотриќ	Спроводни анестезии во горна и долна вилица				

1. Наслов на наставниот предмет		СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИ РАБОТНИЦИ И СТУДЕНТИ			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв и втор интегриран циклус			
6.	Академска година / семестар	2018/19	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф. д-р Цена Димова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан осми семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - медицинска едукација со педагошки пристапи кон стигмата и нееднаквости кои потенцираат културното разбирање на индивидуалните пациенти, со особено внимание на силите кои влијаат врз здравјето на ниво над индивидуалните интеракции. - Ги разгледува постојните структурни пристапи кон стигмата и здравствените нееднаквости кои се развиваат надвор од медицината и предлага измени во медицинска едукација.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ol style="list-style-type: none"> 1. Вовед во структурни компетенции на здравствени работници и студенти, 2. Наративна медицина 3. Препознавање на структури кои ги обликуваат клинички интеракции, 4. развивање на екстра-клинички јазик на структура, 5. реартикулација на "културната" формулација во структурна смисла, 6. набљудување и замислување на структурни интервенции, 7. Културолошки аспекти во унапредување на здравје на вулнерабилни групи (однос доктор – пациент, студент – пациент, однос со лица од ранливи групи), 8. HIV и AIDS- поврзани со стигма и дискриминација: концептуална рамка и импликации, 9. Здравствен систем и нон -дискриминација во системот, 10. Нон-дискриминација на ранливи и социјални групи, 11. Специфичен пристап и подобрување на здравствена заштита на ранливите и социјални групи со соодветен пристап на нон-дискриминација, 12. Интер културолошки и структурни компетенции и комуникации. Практична настава <ol style="list-style-type: none"> 1. Етички аспекти на медицински истражувања врз луѓе и кај ранливо население 2. Културолошки компетенции 3. Структурни компетенции 4. Наративна медицина 5. Медицинска одговорност за недискриминација (ставови, знаења, вештини) 6. Дискриминација при заштита на здравјето кај вулнерабилните групи 7. Културолошки и структурни аспекти на вулнерабилни групи 8. Поимот еднаквост и негови претпоставки, Респектирање на човековите права 9. Јавното здравство и здравствениот систем напредување на културолошките и структурни компетенции на здравствените професионалци 10. Културолошки аспекти во унапредување на здравје на вулнерабилни групи (однос доктор – пациент, студент – пациент, однос со лица од ранливи групи), 11. HIV и AIDS- поврзани со стигма и дискриминација: концептуална рамка и импликации. 				
12.	Методи на учење: Предавања, работилници, аудиториски вежби, консултации.				

13.	Вкупен расположив фонд на време		2 ЕКТС x 3 = 60 ч (1+1+1)	
14.	Распределба на расположивото време		15+15+15+15= 60 часови	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	15 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часови
		16.2.	Самостојни задачи	7 часови
		16.3.	Домашно учење	8 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		10 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Предавања, работилници, аудиториски вежби, консултации.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Придружна евалуација на студентите и самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ќосевска Е, Велиќ-Стефановска В, Најчевска М, Спасовски М, Георгиевска-Исмаил Љ, Димова Цена , Положани А, Мирчевска Л, Рајчановска Д	Културолошки и структурни компетенции на здравствените работници: книга за студенти по медицински науки и здравство	ФОО Скопје, Македонија, ISBN 978-608-218-271-1	2018
	Ќосевска Е, Велиќ-Стефановска В, Најчевска М, Спасовски М, Георгиевска-Исмаил Љ, Димова	Културолошки и структурни компетенции на здравствените работници: практикум за студенти	ФОО Скопје, Македонија, ISBN 978-608-218-272-8	2018		

			Цена, Положани А, Мирчевска Л, Рајчановска Д	по медицински науки и здравство			
		3	Vasile Astărăstoae Cristina Gavrilovici Mihaela Vicol Dezideriu Gergely Sandu Ion	Ethics and non-discrimination of vulnerable groups in the health system	Editura „Gr.T. U. M. F. Iasi, Copyright, ADIS,	2011	
		4.	Beauchamp TL, Childress JF,	Principles of Biomedical Ethics,	Oxford University Press, Seventh ed	2009	
		5.	<ul style="list-style-type: none"> • Jonathan M. Metzl • Helena Hansen 	Structural competency: Theorizing a new medical engagement with stigma and inequality , Structural Stigma and Population Health	Social Science & Medicine Volume 103, Pages 126–133	2014	
		Дополнителна литература					
	22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Quesada J., Holmes SM, Sue K., Bourgois Ph.,	Re-invigorating the social history: "Structural vulnerability" as a tool for promoting structural competence in health care.	Academic Medicine structural Vulnerability Manuscript: 1-17	2015	
		2.	Charon Rita, Hermann Nellie, Devlin Michael.	Close Reading and Creative Writing in Clinical Education: Teaching attention, Representation and Affiliation	Academic medicine	2015	
		3.	Castaneda Heide., Holmes Seth M, Madrigal DS., DeTrinidad Young Maria-Elena, Beyeler Naomi, Quesada James	Immigration as a Social Determinant of Health	Annu. Rev. Public Health 2015.36:375-392.	2015	
		4.	Holmes Seth M., Greene Jeremy A. Stonington Scott D.	Locating global health in social medicine	Global Public Health: An International Journal for Research, Policy and Practice	2014	

1.	Наслов на наставниот предмет	СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ЗАБОЛУВАЊА				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	Деветти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2	
8.	Наставник	Проф. д-р Вело Марковски				
9.	Предуслови за запишување на предметот					
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Етиологија епидемиологија и значење за хумата патологија, социјално психолошките и економските ефекти од сексуално преносливи болести, заштита од сексуално преносливи болести, дијагноза и лекување					
11.	Содржина на предметната програма: 1. Значење на сексуално преносливи болести, препознавање, заштита, дијагноза и лекување 2. Уринарни инфекции 3. Генитални и аноректални инфекции 4. ХПВ инфекции 5. ХИВ 6. Хепатитис Б 7. Херпес вирусни инфекции 8. Сифилис 9. Гонореа 10. Кламидија и уреоплазма 11. Генитални брадавици 12. Габични и паразитарни генитални инфекции					
12.	Методи на учење: Интерактивна настава					
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа				
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа		
		15.2.	Вежби	0 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа		
		16.3.	Домашно учење	10 часа		
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови	
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)		
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)		

		од 71 до 80 бода	8 (осум) (С)
		од 81 до 90 бода	9 (девет) (В)
		од 91 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Доц. Др. Вело Марковски	Авторизирани предавања		
		V. K. Sharma	Sexually transmitted diseases and AIDS	Springer	2006
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ПЕДИЈАТРИЈА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Десетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Елизабета Зисовска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со специјалната педијатрија, и заболувањата на поединечните органски системи во детскиот период, дијагноза и терапија				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Болести на респираторниот систем во детството Болести на кардиоваскуларниот систем во детството Болести на гастроинтестиналниот систем во детството Болести на невролошкиот систем во детството Болести на ендокриниот систем и ревматски болести во детството Болести на уринарниот систем во детството Болести на метаболизмот и исхраната во детството Болести на локомоторниот систем во детството Хемато-онколошки болести во детството Инфекции кај децата Хируршки проблеми во детството Ургентни состојби; психолошки и ментални болести</p> <p>Практични наставни единици: Обработка на случаи/пациенти со респираторни заболувања (анамнеза, статус) Обработка на случаи/пациенти со кардиоваскуларни заболувања Обработка на случаи/пациенти со гастроинтестинални заболувања Обработка на случаи/пациенти со заболувања на централниот нервен систем Обработка на случаи/пациенти со ендокрини и ревматски заболувања кај децата Обработка на случаи/пациенти со уринарни заболувања Обработка на случаи/пациенти со нарушувања во исхраната Обработка на случаи/пациенти со хемато-онколошки заболувања Обработка на случаи/пациенти со инфекции Прием и водење на итно прием дете/пациент Рационална употреба на лекови кај децата Деца со посебни потреби</p>				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>-теоретски предавања -практично земање на анамнеза, одредување родословно стебло, статус -разгледување на резултати, одредување на терапија -учење базирано на проблем, компјутерско учење -читање на рентген слики, компјутерски томограми -изработка на краток стручен труд на одредна проблематика</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+15+75 = 180 часа			

15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	75 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
	17.4.	Завршен испит		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Зители Б.Ц и Дејвис Х.В.	Атлас за Педијатриска физикална дијагноза.	Табернакул	2011
		2.	Мардешкиќ Д и сор.	Педијатрија, 6-то издание	Школска књига, Загреб,	2003
	3.	Стојимировиќ Е. и сор.	Педијатрија	Савремена администрација, Београд	1993	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кораќ Д. и сор	Педијатрија	Савремена администрација	1983
		2.	Zergollern L, Botava-Raic A, sur	Pedijatrija 1-2	Lijevak-Naprijed, Загреб	1993

1.	Наслов на наставниот предмет	ХИРУРГИЈА 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Десетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Андреја Арсовски Доцент д-р Александар Митевски Доцент д-р Константин Митев			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Совладување на општо хируршките принципи на абдомен и торакс.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Акутен абдомен 2. Хернии 3. Илеус 4. Жедлудник 5. Тенки и дебели црева 6. Хепатобилијарен тракт 7. Хирургија на дојка 8. Хирургија на тироидеа 9. Хирургија на плевра 10. Ехинокок на бели дробови 11. Хирургија на граден кош 12. Повреди на торакс и абдомен				
12.	Методи на учење: Интерактивна теоретска и практична настава.				
13.	Вкупен расположив фонд на време	6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа			
14.	Распределба на расположивото време	45+30+15+15+75 = 180 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа	
		16.3.	Домашно учење	75 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување	до 50 бода	5 (пет)	F	

	(бодови/ оценка)	од 51 до 60 бода	6 (шест)	E
		од 61 до 70 бода	7 (седум)	D
		од 71 до 80 бода	8 (осум)	C
		од 81 до 90 бода	9 (девет)	B
		од 91 до 100 бода	10 (десет)	A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	J. Пановски	Општа хирургија	Скопје	1983
	2.	J. Пановски	Специјална хирургија	Скопје	1988	
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
1.		Doherty, G. Way,L. Current	Surgical Diagnosis and treatment	Lange Medical Books/McGraw-Hill	2006	

1.	Наслов на наставниот предмет	ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО 2			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки-Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	10-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	6
8.	Наставник	Проф. д-р Глигор Димитров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да стекнат знаења, вештини и способности, неопходно потребни за лекар од општа пракса за преземање на превенција, рационална дијагностичка и терапевска здравствена заштита кај пациентки со акушерски состојби и заболувања, како и со стручна подготвеност за давање на компетентна здравствена заштита на пациентки на кои им е потребна неопходна лекарска помош од доменот на акушерство (опстетриција). Низ теоретската настава по акушерство студентите се запознаваат со физиологијата на бременоста, породувањето и акушерската помош, основната физиологија на новороденото и мерките за негово згрижување и нега, со патолошките состојби во бременоста, породувањето и леунството, како и со заболувања и состојби од ургентна природа, кои ги загрозуваат витално мајката и плодот (а кои најчесто најпрво доаѓаат во допир со општиот лекар). Со практичната настава студентите ги продлабочуваат и дооформуваат стекнатите теоретски знаења од акушерството, ја совладуваат методологијата на испитување на бременоста, природот, прегледот и обработката на бремената (акушерска анамнеза, општ и локален преглед), дијагностичките методи за проценка на фето-плаценталните единици и развојот на плодот во утерусот, ги утврдуваат процесите при нормално и патолошко породување, на акушерските интервенции и акушерските операции.</p> <p>Предвиден исход од изучување на предметот: Студентите-идни доктори на медицина се оспособуваат за работа во ординациите од општа лекарска пракса, и тоа: да утврдат евентуална бременост преку одредени знаци и постапки, да спроведуваат комплетна акушерска превентива и следење на нормална бременост во ординациите од примарна здравствена заштита, да спроведат современо водење на нормално раѓање и натамошно згрижување на мајката и новороденото, компетентно да дијагностицираат и третираат одреден број акушерски состојби, да пружат компетентна прва лекарска помош на бремени со ургентни акушерски состојби и заболувања, лесно да ги препознаваат случаите за кои е потребна дијагностичка и терапевска постапка во специјалистичка и супспецијалистичка, амбулантско-поликлиничка и болничка акушерска практика и лесно да ги препознаваат состојбите кај бремени за определена специјалистичка акушерска консултација и третман, или кај кои е индицирана неопходна хоспитализација во установите од секундарна и терциерна здравствена заштита.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: - Теоретска настава (интерактивни предавања): (1.) Вовед и историски развој на акушерството, физиологија на хуманата репродукција, концепција, дијагноза на бременост, (2.) морфолошки и функционален развој на ембрионот и фетусот, плацента и фетални мембрани, плацентарни хормони, матернална адаптација на бременоста, нормален и абнормален таз на жената, (3.) нормални: бременост, раѓање и пуерпериум, (4.) ризична, високоризична и патолошка бременост, ризично, абнормално и патолошко раѓање и пуерпериум, компликации на нормалното и карлично раѓање, повеќеплодна</p>				

	<p>бременост,</p> <p>(5.) антенатална здравствена заштита, антенатален скрининг и дијагностика во гравидитет,</p> <p>(6.) заболувања и абнормалности на плацентата и околуплодовите обвивки, заболувања на фетусот и новороденото,</p> <p>(7.) лекови при бременост и доење, хигиена, исхрана и диететика во бременост, денално здравје во бременоста,</p> <p>(8.) специфики на акушерска анамнеза, преглед и клиничка обработка на трудница и родилка,</p> <p>(9.) акушерски превентивни програми, следење на нормална бременост, современо водење на нормално раѓање и раѓање со тазово предлежување на плодот во примарна здравствена заштита,</p> <p>(10.) индикации за царски рез и други акушерски операции и интервенции, згрижување расцепи на родилните патишта, епизиотомија и сутура,</p> <p>(11.) видови и техники на абортус во акушерската практика, заболувања, компликации и ургентни состојби во акушерството со итна помош,</p> <p>(12.) неповолни влијанија врз здравјето на бремената, одредници на општото и репродуктивното здравје на жената во современите општества, матернален и перинатален морталитет, здравствено воспитување на бремени и леунки, судско-медицински аспекти на бременоста.</p> <p>- Практична настава (вежби):</p> <p>(1.) Правилно и целосно земање и толкување на акушерска анамнеза</p> <p>(2.) Препознавање на знаците за бременост на бимануелен гинеколошки преглед, спроведување на целосни антенатални контроли и следење на нормална бременост по лунарни месеци, постапки во секој лунарен месец поодделно и толкување на резултати, едукација за хигиена и диететика во бременост</p> <p>(3.) Нега на бремена жена, препораки и здравствено-едукативни советувања на бремените за секој од аспектите на животот, едукација на партнерите во Школата за родители: едукација и психолошка поддршка во припремата за породување, едукација за земање матични клетки од крв и папочна врвца по раѓање</p> <p>(4.) Изведба на Павлик-Леополдови зафати, Слушање фетални тонови со дрвен или метален Пинардов фетоскоп, ЦТГ апарат за следење плодови тонови и контракции на матка, Разликување на нормално од патолошко ЦТГ и проценка на потреба од итност</p> <p>(5.) Припрема на родилка за породување, изведба на карлични и други мерки и следење на нормално раѓање, Изведба на катетеризација (со Нелатонов и Фолиев катетер), изведба на давање клизма</p> <p>(6.) Оспособување за спроведување на нормално раѓање,</p> <p>(7.) Прва нега и реанимација на новородено после раѓањето, Проценка на одлепеност и целовитост на постелка, следење витални параметри кај мајката и крварење по раѓање</p> <p>(8.) Оспособување за спроведување на тазово раѓање со рачна помош по Брахт и со методата на екстракција по Морисо-Смели-Вајт</p> <p>(9.) Едукација за правилно доење и методи за одзатнување на млечни канали, медицинската патронажа</p> <p>(10.) Припрема на пациентка за акушерска операција: царски рез и серклаж</p> <p>(11.) Препознавање на инструменти и апарати за абортус, Препознавање на инструменти и апарати за акушерски операции, Препознавање на апарати и инструменти општо во акушерството</p> <p>(12.) Едукација и психолошка поддршка кај постпородилен депресивен синдром и состојби после загуба на плод (абортус, предвремено породување и мртвороденост), Едукација и психолошка поддршка на инфертилен пар, Едукација и психолошка поддршка кај постоперативен депресивен синдром кај акушерски пациентки.</p>
12.	<p>Методи на учење: Теоретски интерактивни предавања, практични вежби на фантоми, симулации, супервизирани вежби со пациентки, изработка на самостојни менторски проектни задачи (трудови), истражувања, пракса во амбулантско-поликлинички,</p>

	диспанзерски, клинички, болнички и теренски услови.			
13.	Вкупен расположив фонд на време		6 ЕКТС x 30 часа = 180 часа	
14.	Распределба на расположивото време		45+30+15+15+75 = 180 часа	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 3 часа)	45 часа
		15.2.	Вежби (15 недели x 2 часа)	30 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	15 часа
		16.3.	Домашно учење	75 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)		40 бодови
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество на предавања и вежби		20 бодови
	17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)		30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	под 51 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	
22.	Литература			
22.1.	Задолжителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Проф Д-р Глигор Димитров	Авторизирани предавања по акушерство	
	2.	Младеновиќ Д. и сор.	Гинекологија и акушерство	Завод за уџбенике, Белград
	3.	Ристиќ Љ.	Практично породилство	Freemental, Белград
4.	Ширимбел	Практична опстетриција	Медицинска књига, Белград-Загреб	
22.2.	Дополнителна литература			
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
	1.	Габе, Нибил и Симпсон	Акушерство: Нормални и проблематични бремености	Табернакул
	2.	Cunningham, Leveno, Bloom и сор.	Williams Obstetrics: 23 rd edition	Ars Lamina (ALamina)
	3.	Кален	Ултразвук во гинекологијата и акушерството	Табернакул
4.		The Johns Hopkins Manual of Gynecology and Obstetrics	Ars Lamina (ALamina)	

1.	Наслов на наставниот предмет	УРГЕНТНА МЕДИЦИНА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	10-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доцент д-р Билјана Ефимова			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите кои веќе ги имаат изучувано овие содржини, треба да научат да се справуваат во пракса со нив од ургентен аспект. Ќе се потенцира обезбедувањето на виталните функции преку општи реанимациони мерки, а потоа давањето на специфична терапија. Во практичната настава преку разработување на клинички сценарија студентот треба да ја научи постапката за справување со различни ургентни состојби.				
11.	Содржина на предметната програма: 1. Дефиниција на поимот итна состојба. Основни принципи на постапување. 2. Шок (хеморагичен, трауматски, кардијален, септичен, анафилактичен) 3. Итни состојби во кардиологијата (акутна срцева слабост, пореметувања на ритмот, коронарен синдром, акутен миокарден инфаркт) 4. Итни состојби во пулмологијата (акутна респираторна инсуфициенција, астматичен статус, пнеумоторакс, белодробна емболија) 5. Итни состојби во ГЕХ (“горни” и “долни” дигестивни крварења, мезентеријална тромбоза, панкреатитис, акутна хепатална инсуфициенција) 6. Итни состојби во нефрологијата (акутна бубрежна инсуфициенција, уремичен синдром, бубрежна колика, хипертензивна криза) 7. Итни состојби во ендокринологијата (дијабетична кетоацидоза, хипо и хипергликемична кома, тиреотоксична криза) 8. Токсикологија (труења со лекови, пестициди, корозивни супстанции, бојни отрови, печурки. Основни принципи на лекување и антидоти) 9. Ургентни состојби во неврологијата (цереброваскуларен инсулт, статус епилептикус, миастенична криза, главоболка) 10. Ургентни состојби во психијатријата (депресии, психомоторен немир, психотични состојби, присилна хоспитализација) 11. Ургентни состојби во гинекологијата и обстетрицијата (крварења во првиот триместар на бременоста, placenta previa, abruptio placentae, ruptura uteri итн.) 12. Ургентни состојби во педијатријата (конвулзивен синдром, акутна дехидратација, неонатална асфиксија, згрижување на прематурно новороденче)				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии со наставниците, изработки на самостојни задачи и семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	15+15+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 1 час)	15 часа	
		15.2.	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа	

		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			
17.1.	Тестови (2 писмени колоквиуми по 20 бода)			40 бодови
17.2.	Семинарска работа/ проектна задача (презентација)			10 бодови
17.3.	Активност и учество на предавања и вежби			20 бодови
17.4.	Завршен устен испит (теоретски и практичен)			30 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 50 бода	5 (пет) (F)
			Од 51 до 60 бода	6 (шест) (E)
			од 61 до 70 бода	7 (седум) (D)
			од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)
			од 81 до 90 бода	9 (девет) (B)
			од 91 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Jukic M et al.	Intenzivna medicina	Medicinska naklada, Zagreb	2008
	2.	Gjoric L et al.	Hitna stanja u internoj medicine	Grafostig, Belgrad	1991
	3.	Bay Lorens	Dijagnoza i tretman vo hirurgijata		
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Marx J et al.	Rosen's Emergency Medicine	MOSBY, Elsevier	2011
	2.	Soljakova et al.	Анестезиологија со Реанимација (шок)	Култура, Скопје	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	СУДСКА МЕДИЦИНА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Десетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доцент д-р Наташа Давчева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Воведување на студентите во основните принципи, закони на судската медицина. Стекнување на основни знаења од судска медицина, експертиза, форензика.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: Историски развој и организација на судско – медицинската експертиза во Р. Македонија Судско – медицинска експертиза по документи Судско – медицинска експертиза при механички повреди, тврди и остри предмети, од оружје и експлозивни Судско – медицинска експертиза при сообраќајни повреди Генези и причини за смрт при механички повреди, општи и локални белези Танатологија, судско – медицинска експертиза на труп Механички асфиксии - странгулации Судско – медицинска експертиза на живи лица, телесни повреди правни и медицински критериуми. Задачи на судската медицина при силување, блудство, криминален абортус, Правно регламентирање на абортусот. ДНК – експертиза, Докажување на татковство, експертиза по крвна група Судско – медицинска серологија, еритроцитни, леукоцитни, серумни и ензимни системи, Токсикологија – експертиза на жив човек и труп Практични наставни единици: Судско – медицинско испитување на леш Судско – медицинско испитување на леш 2 дел Лабораторни методи при судско – медицинско испитување на леш Судско – медицинска експертиза при сообраќајни повреди. Макроскопски препарати и аутопсија Преглед на живо лице – телесни повреди Преглед на живо лице – блудни дејства Судско медицинска експертиза на ненасилна ненадејна смрт Судско медицинска експертиза на ненасилна ненадејна смрт – 2 дел Експертиза при одредување на татковство Оглед на местото на истрага, собирање на биолошки докази Оглед на местото на истрага, собирање на биолошки докази – 2 дел Судско – медицинска експертиза по документи				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии со наставниците, изработка на самостојни задачи и семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+15+15+15+45 = 120 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)		30 часа

		15.2	Вежби (15 недели x 1 час)	15 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа
		16.2	Самостојни задачи	15 часа
		16.3	Домашно учење	45 часа
		17. Начин на оценување		
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 50 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 60 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 70 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 80 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 90 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	М. Миловановиќ	Судска медицина	Книзарница полет, Београд	
		2.	Тасич М. и соработници	Судска медицина		2007
3.			Одбрани Закони од Службен весник на Р.Македонија			

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕДИЦИНА НА ТРУД			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Десетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доцент д-р Страхил Газепов Проф. д-р Ѓорѓи Шуманов Доцент д-р Андреј Петров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите да се стекнат со теоретски и практични знаења од областа на медицина на труд.				
11.	Содржина на предметната програма: Физиолошки и психолошки аспекти на трудот Ергономски принципи на работното место. Професионални штетности. Анализа и здравствена оценка на работната средина и проценка на ризик. Еколошки и биолошки мониторинг. Подготвеност на работниците за одговор при катастрофи. Оценка на работна способност. Здравје и безбедност при работа. Професионални болести, болести во врска со работата, повреди при работа. Хемиски фактори од работната средина - професионална токсикологија. Физички фактори од работната средина - бучава, нејонизирачко зрачење, јонизирачко зрачење и вибрации. Професионални труења со: гасови, органски растворувачи, кадмиум, манган, хром, никел, берилиум; Професионални труења со: олово и соединенија, жива и соединенија и со пестициди Професионални малигни заболувања Алергиски алвеолитис. Професионални дерматози				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии со наставниците, изработка на самостојни задачи и семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа	
		16.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		од 50 до 60 бода		6 (шест) (E)	

		од 60 до 70 бода	7 (седум) (D)
		од 70 до 80 бода	8 (осум) (C)
		од 80 до 90 бода	9 (девет) (B)
		од 90 до 100 бода	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Јованка Караџинска-Бислимовска, Јордан Минов, Снежана Ристеска-Куч, Драган Мијаќоски, Сашо Столески,	Медицина на трудот	Факултет за медицински науки, Скопје	2011
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				

1.	Наслов на наставниот предмет	СЕМЕЈНА МЕДИЦИНА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Десетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доц. д-р Билјана Илиевска Попоска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање на студентите со делот од примарната здравствена заштита - улогата и значењето на семејниот доктор во превенцијата, дијагнозата и терапијата на заболувањата кај популацијата од секоја старосна група.				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретски наставни единици: Вовед. Медицинска документација Анамнеза и физикален преглед кај сите возрасни групи. Заболувања на респираторен систем - симптоматологија, дијагностика, диференцијална дијагноза, терапија. Заболувања на кардиоваскуларен систем- симптоматологија, дијагностика, диференцијална дијагноза, терапија. Заболувања на гастроинтестинален систем- симптоматологија, дијагностика, диференцијална дијагноза, терапија. Мускулоскелетни заболувања и повреди. Уринарни симптоми кај маж. Главоболка Најчести состојби кај педијатриската популација. Репродуктивно здравје - планирање на семејството и контрацепција. Репродуктивно здравје - пренатална и постпартална нега. Превентивни мерки, советување, генетско советување. Практични наставни единици: Физикален преглед. Горно - респираторни заболувања - симптоматологија и третман. Процена на пациент со ХОББ. Процена и третман на пациент со артериска хипертензија. Процена и третман на пациент со срцеви аритмии. Процена и третман на пациент со коронарна артериска болест. Процена и третман на пациент со дијареа и повраќање. Анализа на абдоминалните симптоми. Третман на мускулни пренапрегања и дисторзии. Остеопороза - процена на ризик и советување. Процена на уринарни симптоми - анурија наспроти уринарна инконтиненција. Дисурија. Третман на акутни заболувања во тек на бременост. Главоболка - диференцијална дијагноза. Аменореа. Метрорагија. Контрацепција				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии со наставниците, изработки на и самостојни задачи и семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2	30 часа	

			часа)	
		15.2.	Вежби	0 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	15 часа
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		70 бодови
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10 бодови
	17.3.	Активност и учество		20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 50 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 60 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 70 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 80 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 90 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Mengel M. et al.	Family Medicine: Ambulatory Care and Prevention	Fifth Edition (LANGE Clinical Medicine)	

1.	Наслов на наставниот предмет	УРОЛОГИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Десетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Доц д-р Александар Митевски Доц. Д-р. Јован Ивчев			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Во рамките на предметот студентите ќе изучуваат основните концепти, принципи и терминологија во урологијата и поврзувања на теоретските знаења од урологија со случаи од праксата.				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p><u>Теоретска настава</u> Вовед во урологијата, историјат и современи тенденции; Дијагностички методи во Урологијата; Вродени аномалии на УГС; Инфекции на УГС; Опструктивни заболувања; Урогенитални повреди; Тумори на бубрегот Тумори на мочниот меур; Тумори на простата; Трансплантација на бубрег; Хирургија на надбубрег; Везикоуретерален рефлукс.</p> <p><u>Практична настава</u> Преглед на уролошки болен (анамнеза, статус по системи, локален статус); Физикален преглед на бубрег (Инспекција, палпација и перкусија, диференцијација помеѓу бубрежна и радикуларна болка), аускултација на бубрежна ложа; Физикален преглед на мочниот меур и машките надворешни гениталии; (инспекција, палпација, перкусија на мочниот меур), (инспекција на penis, палпација и уретрален исцедок). Скротум и тестиси (инспекција, палпација и дијафаноскопија). Епидидимис, сперматична врвца и ваза деференс (инспекција, палпација); Физикален вагинален преглед и ректален преглед кај мажот Инспекција и палпација на уретрата и вагината и тест за стрес инконтиненција. Сфинктер и долен ректум. Простата (димензии, конзистенција, подвижност, сулкус), техника на масажа на простата. Ингвинални и др. Лимфни жлезди, неуролошки статус; Инструментално прегледување на уринарниот тракт Прелиминарни процедури (асептична техника, лубрификација на уретрата, анестезија, калибрација и димензии на инструментите). Катетер (типови и димензии на катетрите). Техника на катетеризација (кај маж и кај жена). Перкутана цистостомиа. Метални сонди за уретрална дилатација (техника на нивно пласирање). Cystourethroscopia (инструменти, нејзина употреба, главни индикации и контраиндикации). Трансуретрална ресекција, литотрипсија (типови на резектоскопии, уретротом, литотриптор за трансуретрална употреба). Повреди на урогенитален систем; Итна дијагноза и третман. Повреди на бибрезите и уретер. Повреди на мочен меур. Повреди</p>				

	<p>на уретра (задна и предна). Повреди на скротум и тестиси. Повреди на penis.</p> <p>Тумори на урогениталниот систем;</p> <p>Манифестација на неоплазмите на урогениталниот систем. Симптоми и знаци за метастатски промени. Тумори на бубрежниот паренхим. Тумори на пиелон, уретер, мочен меур. Тумори на простата, тестиси, penis.</p> <p>Уринарна опструкција и стаза;</p> <p>Класификација и етиологија. Патогенеза и патологија. Компликации и третман.</p> <p>Уринарна калкулоза;</p> <p>Дијагностичка евалуација. Симптоми и знаци на презентирање на калкулусите. Бубрежна калкулоза. Медикална терапија. Калкулоза на мочниот меур. Уретрална калкулоза. Медикална терапија. Ендоуролошка терапија (трансуретрална електро и ултрасонографска литотрипсија, уретерореноскопија). Екстракорпорална литотрипсија „ESWL„ (типови на апарати) и презентирање на литотриптор.</p>			
12.	<p>Методи на учење:</p> <p><u>Теоретска настава</u></p> <p>Интерактивна настава: предавања во голема група со дискусија и ангажирање на студентите.</p> <p>Мултимедијална настава.</p> <p>Е-учење.</p> <p>Поединечни консултации со студентите и консултации во групи.</p> <p><u>Практична настава</u></p> <p>Практични клинички вежби во мали групи.</p> <p>Завршна вежба.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа		
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа
		15.2.	Вежби	0 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа
		16.3.	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови		40
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		10
	17.3.	Активност и учество		20
	17.4.	Завршен усмен испит		30
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бода		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бода		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бода		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Академик Проф Д-р Живко Попов	Предавања по Урологија		2002
	2.	A. J. Wein et al	Urology 10 th Edition	Springer	2013
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ГЕРИЈАТРИЈА			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“ Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Десетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	2
8.	Наставник	Проф д-р Љиљана Симоновска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со современите сознанија од областа на геријатријата				
11.	Содржина на предметната програма: Вовед на геријатријата како наука Патофизиологија на стареењето (карактеристики, патофизиолошки проблеми и контрола) Пропедевтичен пристап кај старите лица Карактеристики на респираторниот систем во староста Кардиоваскуларни заболувањата кај старите луѓе Невролошки проблеми кај старите луѓе. Психогеријатрија Ендокринолошки заболувањата кај старите луѓе Урологијата и стареењето Локомоторни проблеми кај старите луѓе. Геријатриска проблеми во трауматологијата Најчести заразни заболувања во геријатријата Особености на реанимацијата во геријатријата Физикална терапија и рехабилитација во геријатријата				
12.	Методи на учење: предавања, дискусии со наставниците, изработки на и самостојни задачи и семинарски работи				
13.	Вкупен расположив фонд на време	2 ЕКТС x 30 часа = 60 часа			
14.	Распределба на расположивото време	30+0+15+5+10 = 60 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава (15 недели x 2 часа)	30 часа	
		15.2.	Вежби	0 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	15 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Тестови			70 бодови
	17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)			10 бодови
	17.3.	Активност и учество			20 бодови
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода		5 (пет) (F)	
		Од 50 до 60 бода		6 (шест) (E)	
		од 60 до 70 бода		7 (седум) (D)	
		од 70 до 80 бода		8 (осум) (C)	
		од 80 до 90 бода		9 (девет) (B)	

		од 90 до 100 бода	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на настава и освоени најмалку 42 поени од предиспитни активности.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Стојчевски Т	"Геријатрија" -	Медицински факултет, Скопје,	2001
	2.	Vukadinov J	Gerijatrija za studente medicine	Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet,	2006
	3.	Davidović, Milošević, Kostić	Savremena gerijatrija	Medicinski fakultet Beograd	2003
	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2.	1.	Венова Људмила	"Кинезитерапија при внатрешни болести и во геријатријата" -		
	2.	Landefeld SC, Palmer MR, Johnson MA, Johnson BC, Lyons LW.	Current Geriatric Diagnosis and Treatment.	The McGraww Hill Companies, 2004. New York, USA	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Единаесетти семестар	3.	Број на ЕКТС кредити	12
8.	Наставник	Доц. д-р Валентина Велковска Накова Доцент д-р Гордана Камчева Доцент д-р Ивица Смоковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со дијагностичките и терапевтските процедури од областа на интерната медицина.</p> <p>Со клиничката пракса им се овозможува на студентите-идни лекари, знаењето стекнато во тек на студиите, на рационален и систематичен начин да го применат во цел на навремено поставување дијагноза на болеста или клиничкиот синдром и состојба, да превземат правилна терапевтска постапка, а притоа да го запазат професионалниот однос кон пациентот, колегите и соработниците.</p> <p>По завршувањето на клиничката пракса идните лекари ќе се стекнат со теоретско знаење од областа на интерната медицина кои се однесува на прием на пациент во болнички услови, ќе ги запознаат особеностите на земање на анамнеза на секој оддел, како и особеностите на клиничкиот преглед на различни оддели. Ќе ги запознаат постапките за поставување на работна дијагноза и план за лекување на поединечни клинички случаи.</p> <p>По завршувањето на клиничката пракса идните лекари ќе се стекнат со клучни вештини за современото клиничко проценување и лекување. Ќе бидат оспособени самостојно да направат прием на болен, анализа на урина, крвна слика, пре-трансфузиони тестови со легална документација, инсерција на уринарен катетер, ректално туше, ректоскопија, ЕКГ (техника и анализа), кардиопулмонална ресусцитација, интерпретација на РТГ на бели дробови, инјекции (субкутано, интрамускулно, интравенски).</p> <p>Ќе ги видат и евентуално асистираат на интервенциите: стерилна пункција и размаска, плеврална пункција, абдоминална пункција, инсерција на гастрична сонда и гастрична лаважа, инсерција на централен венски катетер, мерење на централен венски притисок, гастроскопија, трахеална интубација, артефициелна вентилација, перитонеална дијализа.</p>				

11.	<p>Содржина на предметната програма: Стручната пракса ги опфаќа најважните дијагностички и терапевтски принципи и процедури во областа на интерната медицина. Прием на пациент во болнички услови Особеност на земање на анамнеза на секој оддел и особености на клиничкиот преглед на пациентот на одделите за: Хематологија Кардиологија Ендокринологија Пулмологија Гастроенерологија Нефрологија Ревматологија Токсикологија Фамилијарна медицина Создавања на алгоритам на дијагностичка постапка, работна дијагноза и план за лекување на поединечни клинички случаи Анализа на резултати од биохемиски иследување на урина, крвна слика и размаска, биохемиски маркери во крв/плазма, пре-трансфузиони тестови со легална документација, Совладување на вештина на самостојно пласирање на инјекции (субкутано, интрамускулно, интравенски), инсерција на уринарен катетер, изведување на ректално туше,Интерпретација на Ртг на бели дробови, Интерпретација на ЕКГ (техника и анализа), Запознавање со вештината на изведување, присуствување и евентуално учество во интерпретација на Ехо на срце, коронарен стрест тест, коронарографија, ПТЦА, стентирање, кардиопулмонална ресусцитација, трахеална интубација, артефициелна вентилација: Набљудување и асистирање на интервенциите: стернална пункција и размаска, биопсија на коска и коскена срцевина, плеврална пункција, абдоминална пункција, инсерција на гастрична сонда и гастрична лаважа, инсерција на централен венски катетер, мерење на централен венски притисок, гастроскопија, биопсија на бубрег, нефростома, урокатетеризација, хемодијализа, перитонеална дијализа, интреартикуларна инјекција, пункција на зглоб.</p>	
12.	<p>Методи на учење: Учество на стручните состаноци на клиниката Учество на утрински визити Учество во секојдневната работа на одделенијата при клиниките Демонстрација на клинички вештини Учество во интервенции од областа на интерната медицина Самостојно изведување на клинички вештини Консултации со менторите</p>	
13.	<p>Вкупен расположив фонд на време</p>	<p>12 ЕКТС x 30 часа = 360 часа</p>
14.	<p>Распределба на расположивото време</p>	<p>Наставата ќе се организира во тек на 8 работни недели со полно работно време од 8 часа. Ќе бидат организирани турнуси во соодветните оддели каде се практикува интерна медицина. Праксата ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на менторски принцип со професори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се</p>

		бележат во „дневник на активности”, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часа
		15.2.	Вежби	0 часа
		15.3.	Турнуси клиничка пракса	290 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	50 часа
		16.2.	Самостојни задачи	0 часа
		16.3.	Домашно учење	0 часа
17.	Начин на оценување Оценувањето е описно (положил / не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис-дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.			
	17.1.	Тестови	0 бодови	
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача	0 бодови	
	17.3.	Активност и учество	0 бодови	
	17.4.	Завршен устен испит	0 бодови	
	Критериуми за оценување	Нема формални оценки од 5 до 10		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Не се полага формален испит. Потребен е потпис од одговорно лице дека е успешно остварена клиничката пракса од соодветната област.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација		

1.	Наслов на наставниот предмет	ХИРУРГИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	11-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	11
8.	Наставник	Проф. д-р Андреја Арсовски Доц д-р Александар Митевски Доц д-р Константин Митев			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Цел на активната клиничка практична настава во хирушките оддели и амбуланти е на идните доктори на медицина да им овозможи знаењето стекнато во тек на студиите, на рационален и систематичен начин да го применат во полза на навремено поставување дијагноза на заболувањата, клиничките синдроми и состојби, правилен тераписки пристап и професионален етички однос кон пациентите, колегите и соработниците.</p> <p>Предвиден исход од изучување на предметот: По завршената стручна клиничка пракса, идните доктори на медицина ќе бидат оспособени за следните знаења, вештини и ставови:</p> <ul style="list-style-type: none"> -правилно земање анамнеза и клинички преглед на пациентката -препознавање и навремено откривање на заболувањата, клиничките синдроми и состојбите на пациентките, со акцент на ургентните животозагрозувачки состојби -применување и/или насочување на пациентките на одредени соодветни дијагностички процедури (лабораториски или клинички) со цел правилна интерпретација на резултатите од истите и поставување на диференцијална дијагноза -одредување терапија и/или упатување на соодветна тераписка процедура или на друго посоодветно ниво на здравствена заштита -пружање помош при ургентни состојби и во терминална фаза на болестите -лекување на хронично заболениите -одговорен пристап кон својата работа во согласност со медицинската доктрина -почитување на етичките и правните принципи, релевантни за медицинската пракса -учество во медицински тим, што е императив во современата медицинска пракса 				
	<p>Содржина на предметната програма за клиничката пракса:</p> <p>1. Приемна амбуланта Индивидуално земање анамнеза (хирушка анамнеза). Физикален преглед по системи, користејќи ги основните методи (инспекција, палпација, аускултација и перкусија) и нивна систематична и рационална употреба во зависност од случајот;</p> <p>2. Асептична сала Запознавање на студентите со начинот на работа и однесување во асептична сала, нејзината функција (преглед на рана, преврска, вадење на сутурен материјал, мали хирушки интервенции (сутура, ексцизија, инцизија, екстирпација);</p> <p>3. Хирушко одделение Запознавање на студентите со хирушкото одделение, начинот на однесување и основните методи за асептично работење во хирушка соба и превијалиште. Водење на хирушки болен и негова презентација пред останатите колеги и учество во дневна визита.</p> <p>4. Хирушка сала Запознавање на студентите со принципите за влез, однесување и антисептично работење во сала. Учење на основните позиции на доктор (асистент) кој што учествува во хирушка</p>				

	процедура. Активно учество на студент во хирушка процедура и запознавање со основните хирушки принципи на работа (инцизија, ексцизија, мобилизација, хемостаза и сатура);					
12.	Методи на клиничка пракса: Практични вежби на разни хирушки фантоми, симулации, работа со пациентки, под надзор. Секоја процедура студентот треба да ја направи најмалку по 10-десет пати за да се стекне со сигурност во изведување на клиничките вештини.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		11 ЕКТС x 30 часа = 330 часа			
14.	Распределба на расположивото време		7 недели активна клиничка пракса 5 работни дена неделно по 8 часа полно работно време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часа		
		15.2.	Вежби	0 часа		
		15.3.	Турнуси клиничка пракса	280 часа		
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	50 часа		
		16.2.	Самостојни задачи	0 часа		
		16.3.	Домашно учење	0 часа		
17.	Начин на оценување: Оценувањето е описно (положил / не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.					
	17.1.	Тестови	0 бодови			
	17.2.	Семинарска работа/ проектна задача	0 бодови			
	17.3.	Активност и учество	0 бодови			
	17.4.	Завршен устен испит	0 бодови			
	Критериуми за оценување		Нема формални оценки од 5 до 10			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Не се полага формален испит. Потребен е потпис од одговорно лице дека е успешно остварена клиничката пракса од соодветната област.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Проф.д-р Пановски	Општа хирургија	Македонска книга	1978
2.	Проф.д-р Герзич, Милан Драгович	Општа хирургија	Народна библиотека, Белград	1998		

1.	Наслов на наставниот предмет	ГИНЕКОЛОГИЈА И АКУШЕРСТВО (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	11-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Проф. д-р Глигор Димитров			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Цел на активната клиничка практична настава во гинеколошко-акушерските оддели и амбуланти е на идните доктори на медицина да им овозможи знаењето стекнато во тек на студиите, на рационален и систематичен начин да го применат во полза на навремено поставување дијагноза на заболувањата, клиничките синдроми и состојби, правилен терапевски пристап и професионален етички однос кон пациентките, колегите и соработниците.</p> <p>Предвиден исход од изучување на предметот:</p> <p>По завршената стручна клиничка пракса, идните доктори на медицина ќе бидат оспособени за следните знаења, вештини и ставови:</p> <ul style="list-style-type: none"> -правилно земање анамнеза и клинички преглед на пациентката -препознавање и навремено откривање на заболувањата, клиничките синдроми и состојбите на пациентките, со акцент на ургентните животозагрозувачки состојби -применување и/или насочување на пациентките на одредени соодветни дијагностички процедури (лабораториски или клинички) со цел правилна интерпретација на резултатите од истите и поставување на диференцијална дијагноза -одредување терапија и/или упатување на соодветна терапевска процедура или на друго посоодветно ниво на здравствена заштита -пружање помош при ургентни состојби и во терминална фаза на болестите -лекување на хронично заболениите -одговорен пристап кон својата работа во согласност со медицинската доктрина -почитување на етичките и правните принципи, релевантни за медицинската пракса -учество во медицински тим, што е императив во современата медицинска пракса 				
11.	<p>Содржина на предметната програма за клиничката пракса:</p> <p>1.Приемна амбуланта Индивидуално земање анамнеза (гинеколошка и акушерска анамнеза). Извежбаност во распознавање на поимите од анатомија на надворешните полови органи. Изведување на преглед со вагинален спекулум и бимануелен вагинален преглед и ректален преглед.</p> <p>2.Колпоскопски преглед Демонстрирање на земање и практично земање на вагинални и цервикални брисеви за бактериолошки преглед, цитолошки преглед (Папаниколау брис) и цитохромален преглед. Демонстрација на изведување на колпоскопски преглед. Распознавање на нормални и патолошки колпоскопски наоди.</p> <p>3.Ултразвучна амбуланта Набљудување на ултразвучни прегледи на гинеколошки и акушерски пациентки, како и интервенции под контрола на ултразвук.</p> <p>4.Амбулантски интервенции во гинекологија и акушерство, Дневна болница Упатување и припрема на пациентки за мали гинеколошки интервенции. Припрема на гинекологот-оператор, припрема и запознавање на инструментариумот за мали (амбулантски) гинеколошки интервенции и прекин на бременост. Демонстрација на</p>				

<p>земање ткивна биопсија од надворешните генитални органи и грлото на матката. Демонстрација на експлоративна киретажа. Демонстрација на припрема на пациентката за артефициелен прекин на бременоста и примена на соодветните законски процедури во пракса. Демонстрација на дилатација на цервикалниот канал и инструментална евакуација на содржината од шуплината на матката.</p> <p>Изведување на кардиотокографија и разликување нормален од патолошки ЦТГ запис. Демонстрација на изведување окситоцински стрес-тест и толкување на наодите. Обработка на оперативна рана (после царски рез и епизиотомија).</p> <p>5.Оперативен блок</p> <p>Демонстрација и обработка на оперативна рана. Присуство во операциона сала, запознавање со работата во операциона сала и набљудување на оперативен зафат (ако постои можност, и асистирање на оперативниот зафат). Набљудување на изведување на ендоскопските процедури во гинекологија (хистероскопија, лапароскопија).</p> <p>6.Породилиште</p> <p>Земање акушерска анамнеза. Припрема на родилката и опстетричарот за преглед. Надворешен преглед на бремена/родилка: преглед-инспекција, палпација, аускултација, земање на карлични мерки. Внатрешен преглед на бремена/родилка. Оформување на акушерска историја и комплетна медицинска документација за раѓање. Присуство и учество во водење на нормално и патолошко раѓање: водење на прво родилно време и преглед на родилка во фаза на дилатација, водење на второ родилно време-набљудување и разбирање на механизмот на експулзија, штитење на меѓичка, набљудување на вагинални акушерски операции, водење на трето родилно време-истиснување на постелка (Кредеов зафат), преглед на постелката и обвивките (изведување под контрола на асистент), четврто родилно време-следење на виталните параметри на родилката од страна на студентите. Запознавање со згрижување на новороденото непосредно по породувањето (згрижување на новороденото во родилната сала, Апгар-скор, реанимација на новородено, соодветна документација за новороденото согласно законските прописи). Набљудување на припремата и изведувањето на акушерските интервенции. Сето наведено се изведува во родилна сала.</p> <p>7.Оддел за пуерпериум</p> <p>Преглед, следење на инволуција на утерусот и воспоставување лактација, вршење едукација за правилно доење, преглед на дојките, решавање на лактостаза, обработка на епизиотомија во првите денови по породувањето. Следење на непосреден постоперативен тек после царски рез, обработка на оперативната рана.</p>				
12.	Методи на клиничка пракса: Практични вежби на разни гинеколошки и акушерски фантоми, симулации, работа со пациентки, под надзор. Секоја процедура студентот треба да ја направи најмалку по 10 (десет) пати за да се стекне со сигурност во изведување на клиничките вештини.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	7 ЕКТС x 30 часа = 210 часа		
14.	Распределба на расположивото време	4 недели активна клиничка пракса 5 дена во неделата по 8 часа полно работно време		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	0 часови
		15.2.	Вежби (клинички, лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	0 часови
		15.3	Турнуси клиничка пракса	160 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	50 часови
		16.2	Самостојни задачи	0 часови
		16.3	Домашно учење	0 часови

17.	<p>Начин на оценување Оценувањето е описно (положил / не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис-дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.</p>				
17.1.	Тестови				0 бодови
17.2.	Семинарска работа/ проектна задача				0 бодови
17.3.	Активност и учество				0 бодови
17.4.	Завршен устен испит				0 бодови
Критериуми за оценување					
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Не се полага формален испит. Потребен е потпис од одговорно лице дека е успешно остварена клиничката пракса од соодветната област.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација			
22.	Литература				
22.1.	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Проф Д-р Глигор Димитров, Ас. Д-р Андријана Штерјовска - Алексовска	Авторизирани предавања		2013
2.	Младеновиќ Д. и сор.	Гинекологија и акушерство	Завод за уџбенике, Белград	2008	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Ристиќ Љ.	Практична гинекологија	Freemental, Белград	2006
	2.	Ристиќ Љ.	Практично породилство	Freemental, Белград	2001
	3.	Ширимбел	Практична опстетриција	Медицинска књига, Белград-Загреб	1985
4.	Миладиновиќ П.	Практикум по гинекологија и акушерство за студенти по медицина и лекари на специјализација	Медицински факултет, Ниш	1995	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПЕДИЈАТРИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус		
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	7. Број на ЕКТС кредити	7
8.	Наставник	Проф. д-р Елизабета Зисовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на оваа клиничка практична настава по предметот Педијатрија е совладување на клиничките вештини преку интегрирање на теоретското знаење за пристап, прием на болно дете, правилна дијагностика и терапија со примена на медицина базирана на докази, совладување на добри коминукациски вештини како со пациентите така и со нивните родители/старатели.			
11.	Содржина на предметната програма:	Часови		
	Примена на превентивни мерки за унапредување на здравјето кај децата	5		
	Мерки за превенција од интрахоспитални инфекции Миење на рацете-хируршко и обично Спроведување на мерки на асепса Контрола над интрахоспиталните инфекции Мерки за сузбивање на епидемии во педијатриските одделенија Справување со епидемии во педијатриски одделенија	10		
	Прием и пристап кон детето како пациент и неговото семејство (вежбање на комуникациони вештини)	10		
	Практично земање на анамнеза, водејќи сметка за спецификите во педијатријата, и генерирање на родословно стебло	10		
	Физикален преглед при прием на новороденче, доенче, мало, предучилишно и училишно дете	10		
	Интегриран пристап: анамнеза и физикален преглед по системи Општ впечаток за пациентот за тежината на болеста Мерење на тежина, висина/должина, обеми, крвен притисок Проценка на растот и развојот Инспекција на кожа, слузници, став, движења Палпација на кожа, лимфни јазли, пулсеви Преглед на граден кош (инспекција, палпација, перкусија, аускултација) Преглед на стомак(инспекција, палпација, перкусија, аускултација, сукусија) Преглед на гениталните органи (инспекција и палпација) Преглед на коскениот систем (инспекција, палпација, подвижност на зглоб) Ориентационен невролошки статус (свест, ориентација кај мало и поголемо дете, проценка на фуинкцијата на кранијалните нерви, проценка на моториката, тонусот, тетивни рефлекси/примитивни рефлекси кај новороденче, проценка на сензориум)	40		
	Примарна реанимација и реанимација кај тешко болно дете-редослед на чекорите Аспирација-обезбедување на слибидни дишни патишта	20		

<p>Вентилација со позитивен притисок и оксигенација Срцева масажа-подобрување на циркулацијата Давање на лекови во тек на реанимација Одржување на хомеостазата</p>	
<p>Исхрана Запознавање со техниките на доење, проблеми и решавање на истите поврзани со лактацијата Запознавање со принципите на Болниците пријателки на бебињата Пресметување на нутритивните потреби во разни периоди од детството Исхрана на болно дете Парцијална и тотална парентерална исхрана-пресметување на потребите</p>	20
<p>Препознавање на знаците на рахит Антирахитична профилакса Лекување на манифестен рахит</p>	5
<p>Дијагностички постапки во педијатријата Земањена венска крв Земање на капиларна крв Рентгенграфија Ултразвучно иследување Електрокардиографија Доплер ултразвук Холтер мониторинг Мерење на крвен притисок Ендоскопски постапки Колоноскопија Лумбална пункција Пункција на асцит Пункција на плеврална течност Тестови на белодробна функција Пункција на коскена срцевина Тестови на бубрежна функција Кожни алерголошки тестови, тестови на експозиција и на елиминација</p>	30
<p>Терапевтски постапки кај болни деца Реанимациони постапки кај витално загрошено дете Примарна реанимација Постапување на венски канили Апликација на инсулин Давање на интрамускулни, интравенски и субкутани инјекции Спроведување на вакцинација Припрема и проверка на крв за трансфузија Проверка на крвни деривати за трансфузија Постапување на назо/орогастрична сонда Постапување на уринарен катетер Обработка на остаток од папочна врвца Фототерапија Ексангвинотрансфузија Советување за доење Советување за воспитување на детето Пресметување на калориски потреби и вид на исхрана кај болно дете Едукација на родителите и децата со хронични болести Соопштување на дијагноза и прогноза на пациентите/родителите</p>	40

	Фармакотерапија, дози и форми на лекови за деца Одредување на правилна доза и вид на лек Одредување на форма на лек Правилно администрирање на лекот Одбегнување на можни ризици и несакани ефекти од апликација на лек	10
12.	Методи на учење: -воведно излагање на наставникот и демонстрација на клиничка вештина -практично земање на анамнеза, одредување родословно стебло, физикален наод -спроведување на дијагностички постапки, интерпретација на резултати, -одредување на терапија -користење на клинички упатства базирани на докази -демонстрација на клинички вештини -учење базирано на проблем, компјутерско самостојно учење -практична работа со пациент под супервизија на одговорен специјалист педијатар -консултации -изработка на краток стручен труд на одредна проблематика	
13.	Вкупен расположив фонд на време	7 ЕКТС x 30 часа = 210 часа
14.	Распределба на расположивото време	а) 4 недели клиничка пракса 5 дена во неделата по 8 часа полно работно време = 160 часа б) 50 часа за проектни активности
15.	Начин на оценување Оценувањето е описно (положил / не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис-дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.	
	15.1.	Задолжителни изведени дијагностички постапки
	15.2.	Задолжителни изведени терапевтски процедури
	15.3.	Комплетна обработка на пациент (најмалку 10)
	15.4.	Практичен завршен испит, обработка на пациент
16.		
17.		
18.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
19.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

20.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
20.1.	1.	Зители Б.Ц и Дејвис Х.В.	Атлас за Педијатриска физикална дијагноза.	Табернакул	2011
	2.	Мардешкиќ Д и сор.	Педијатрија, 6-то издание	Школска књига, Загреб,	2003
	3.	Стојимировиќ Е. и сор.	Педијатрија	Савремена администрац	1993

					ија, Београд	
20.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
	1.	Кораќ Д. и сор	Педијатрија	Савремена администрација	1983	
	2.	Zergollern L, Votava-Raic A, sur	Pedijatrija 1-2	Lijevak-Naprijed, Загреб	1993	
3.	Интернет извори	www.who.int www.unicef.org				

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ (КЛИНИЧКА ПРАКСА)				
2.	Код					
3.	Студиска програма	Општа медицина				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус				
6.	Академска година / семестар	12-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	5	
8.	Наставник	Проф. д-р Вело Марковски				
9.	Статус на предмет	Задолжителен				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на практичната настава е да стекнатото знаење на студентите низ студирањето правилно го применат при поставување на дијагноза, терапија и следење на инфективните болни.					
11.	По завршување на практичната настава студентот ќе биде оспособен за: Правилно земање на анамнеза и клинички преглед на пациентот Навремено да го препознае соодветниот синдром и ја процени состојбата на болниот Да го насочи правилно пациентот кон соодветните дијагностички и лабораториски процедури со цел правилно да се постави диференцијална дијагноза Правилно да ги импрететира лаборатосриските и клиничките испитувања Одреди терапија или да го упати пациентот кон соодветна терапевска процедура Да ги почитува етичките и правни принципи релевантни за клиничката пракса Да се вклучи во тимска работа					
12.	Вкупен расположив фонд на време: 5 ЕКТС x 30 часа = 150 часа а) 3 недели клиничка пракса по 5 дена во неделата, 8 часа полно работно време = 120 часа б) 30 часа проектни активности					
13.	Предавања	/				
14.	Активна настава	/				
	Клиничка пракса: Запознавање со медицинска документација Амбулантско водење на пациент со инфективна болест Болничко водење на пациент со инфективна болест Дијагностички постапки за етиолошка потврда на инфективна болест Имунопрофилактика, серофилактика Поставување на синдромска дијагноза Препознавање на ургентните состојби во инфектологијата и нивно водење Водење на пациент со иктеричен синдром					

	Дијагноза и лекување на пациент со горнореспираторна инфекција Дијагноза и лекување на пациент со долнореспираторна инфекција Дијагноза и лекување на пациент со цревна инфекција Принципи на рехидрација Дијагноза и лекување на пациент со пролонгирана фебрилна состојба Принципи на антимикробна терапија				
15.	Методи на изведување на практичната настава Самостојно изведување на клинички вештини Демонстрација на клинички вештини Консултации				
16.	Предуслови: Положени испитите Инфективни болести 1 и 2				
17.	Оценка на знаењето: Оценувањето е описно (положил / не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис-дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.				
22.	Литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Год.
22.1.	1.	Доц. д-р Вело Марковски	Авторизирани предавања	Факултет за медицински науки- Универзитет Гоце Делчев- Штип	
	2.		Инфективни болести	Медицински факултет Скопје	
22.2.	Дополнителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.				

1.	Наслов на наставниот предмет	ЈАВНО ЗДРАВСТВО (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет Гоце Делчев, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	3.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Ѓорѓи Шуманов			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Студентот се здобива со знаење за развојот на јавното здравство како медицинска наука. Ќе ги осознае здравствени потреби на заедницата и организацијата на здравствената заштита, како и здравствената и социјална заштита на вулнерабилните групи. Со клиничката пракса им се овозможува на студентите, знаењето стекнато во тек на студиите, на рационален и систематичен начин да го применат, а притоа да го запазат професионалниот однос кон колегите и соработниците. По завршувањето на клиничката пракса идните лекари ќе го надградат стекнатото теоретско знаење од областа на јавното здравство, а воедно ќе стекнат и практично искуство во решавањето на здравствените проблеми на заедницата и организацијата на здравствената заштита.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма: Клиничката пракса по јавното здравство ги опфаќа најзначајните содржини од областа на епидемиологијата, хигиената и екологијата и социјалната и трудовата медицина: Превенција на болестите и на нарушувањето на здравјето; Мерење и евалуација на здравјето на населението; Изработка на план за имунизација изведување на имунизација Водоснабдување и исхрана населението - Здравствена исправност храната и водата; Промоција на здравје и здравствено воспитание во здравствените установи; Здравствена екологија; Организација на здравствената заштита и здравствената служба Медицина на трудот, од аспект на јавното здравство</p>				
12.	<p>Методи на учење: Учество на стручните состаноци во здравствените установи; Учество во секојдневната работа на одделенијата, со акцент на теренската – практична работа; Изработка на епидемиолошки анкети и извештаи; Учество во изработката на на план за имунизација и изведување на имунизација Учество во изработката на здравствено воспитна програма; Изработка на постер или брошура за некој јавно здравствен проблем; Презентација на планови, програми и извештаи направени во здравствените установи; Консултации со менторите</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности			

14.	Распределба на расположивото време		Клиничката пракса ќе се организира во одделенијата на центрите за јавното здравство, во тек на 2 работни недели со полно работно време од 8 часа. Практиката ќе се одвива во групи од по 5-8 студенти на менторски принцип со професори и асистенти и истакнати стручни лица од центрите за јавното здравство. Ќе бидат организирани турнуси во соодветните одделенија. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Учество во редовната работа под мониторирање или во присуство на менторот	80 часа
		15.3	Проектна задача (планови, програми и извештаи).	40 часа
16.	<p>Начин на оценување</p> <p>Оценувањето е описно (положил/не положил)</p> <p>Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса.</p> <p>После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса.</p> <p>Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.</p>			
	16.1	Присуство и активност на пракса		
	16.2	Присуство и активност на консултациите со менторите		
	16.3	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)		
17.	Критериуми за оценување		Редовност и активност во тек на праксата	
18.	Услов за потпис и стекнување со соодветни ЕКТС кредити		Присуство и активност на практичната настава и изготвување и презентација на семинарска тема, планови, програми и извештаи.	
19.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
20.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

21	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	Блаже Николовски, Ѓорѓи Шуманов	Епидемиологија и јавно здравство	НИП Студентски збор Скопје	2009
	2	Теодор Х.Тулчински, Елена А.Варавикова	Новото јавно здравство,	НИП Студентски збор	2003
3	Реј М. Мерил	Епидемиологија на животна средина	Арс Ламина ДОО	2010	
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година

		Џејмс Ф. Џекел и Дејвид Л.Кац со соработници	Епидемиологија биостатистика и превентивна медицина	Табернакул Скопје	2010
		Роберт Б. Волас, Нил Кохацу	Јавно здравство и превентивна медицина	Табернакул Скопје	2010

1.	Наслов на наставниот предмет	ОФТАЛМОЛОГИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Невенка Лабан Гучева			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): - Запознавање на лекарите од општа пракса со основните процедури за дијагностицирање на очните болести и нивен третман				
11.	Содржина на предметната програма: Запознавање со историјата на болеста (анамнеза и локален статус на окото) Испитување на мотилитетот на окото Испитување на пупиларниот рефлекс Испитување со фокално светло на надворешноста на окото и аднексите Преглед на предниот сегмент на окото со биомикроскопија Методи за испитување на солзниот филм Промивка на солзните канали Мерење на очен притисок Испитување на иридокорнеалниот агол (гониоскопија) Преглед со лупа на биомикроскоп на предниот и задниот сегмент Офталмоскопија – директна, индиректна со лупа Запознавање со специјални дијагностички методи: ехографија, флуоресцинска ангиографија, периметрија, оптичка кохерентна томографија Запознавање со основите на третманот со ласерска фотокоагулација				
12.	Методи на учење: практична настава, преку работа со пациенти				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	часови	
		15.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа	часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови	
		16.2.	Самостојни задачи	часови	
		16.3.	Домашно учење	часови	
17.	Начин на оценување Оценувањето е описно (положил/не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис-				

	дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.	
17.1.	Тестови	бодови
17.2.	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	бодови
17.3.	Активност и учество	бодови
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Ј.К. Кански	Клиничка офталмологија		2012
	2.	С. Братфорд	Основи на офталмологија		2010
	3.	С. Спалтон	Офталмолошки атлас		2010
	Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1.	К. Јанев	Општа офталмологија		2012

1.	Наслов на наставниот предмет	ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Весна Петреска-Дуковска			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на клиничката пракса по предметот Оториноларингологија е студентот да се запознае со клиничкиот дијагностички и тераписки пристап кон пациенти со болести на уво, нос, грло, грклан, душник, како и на глава и врат во целина.				
11.	Содржина на предметната програма: 2 недели				120 часа
	Анамнеза и основи на ОРЛ преглед				10
	Преглед на усната шуплина и грлото				10
	Преглед на нос и синуси				10
	Преглед на уво				10
	Преглед на грклан				10
	Аудиологија, вестибулогија				10
	Епистакса, алергологија				10
	Ендоскопија во ОРЛ				10
	ОРЛ операции, тонзилектомија, ендоскопија				10
	Преглед на пациенти со болести на уво				10
	Преглед на пациенти со болести на нос и параназални синуси				10
	Преглед на пациенти со болести на усната шуплина, грлото и гркланот				10
12.	Методи на учење: Интерактивна настава Самостојно изведување на клиничките вештини Демонстрација на клинички вештини Консултации Менторски принцип на работа Изработка на семинарски труд				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности			

14.	Распределба на расположивото време	Наставата ќе се организира во тек на 2 работни недели со полно работно време од 8 часа. Праксата ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на менторски принцип со професори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.
15.	Форми на наставните активности	
15.1.	Учество во редовната работа под мониторирање или во присуство на менторот	80 часа
15.3	Проектна задача (семинарска работа)	40 часа
16.	Начин на оценување: Оценувањето е описно (положил/не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот добива описна оценка. Податокот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.	
16.1	Присуство и активност на пракса	
16.2	Присуство и активност на консултациите со менторите	
16.3	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	
17.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност и активност во тек на праксата
18.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
19.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација

20.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
20.1.	1.	Станковиќ, Милисављевиќ, Поповиќ: Оториноларинголог ија, Нота 2000.	Станковиќ, Милисављеви, Поповиќ: Оториноларинг ологија, Нота 2000.	Станковиќ, Милисављевиќ, Поповиќ: Оториноларинго логија, Нота 2000.	2005

1.	Наслов на наставниот предмет	ОРТОПЕДИЈА СО ТРАУМАТОЛОГИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)
2.	Код	
3.	Студиска програма	Општа медицина
4.	Организатор на студиската	Факултет за медицински науки

	програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Дечев“ Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	12-ти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доцент д-р Јасмин Циривири			
9.	Предуслови за запишување на предметот				
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Цел на активната клиничка практична настава во хирушките оддели и амбуланти е на идните доктори на медицина да им овозможи знаењето стекнато во тек на студиите, на рационален и систематски начин да го применат во полза на навремено поставување дијагноза на заболувањата, клиничките синдроми и состојби, правилен тераписки пристап и професионален етички однос кон пациентите, колегите и соработниците.</p> <p>Предвиден исход од изучување на предметот: По завршената стручна клиничка пракса, идните доктори на медицина ќе бидат оспособени за следните знаења, вештини и ставови:</p> <ul style="list-style-type: none"> -правилно земање анамнеза и клинички преглед на пациентот -препознавање и навремено откривање на заболувањата, клиничките синдроми и состојбите на пациентите, со акцент на ургентните животозагрозувачки состојби -применување и/или насочување на пациентите на одредени соодветни дијагностички процедури (лабораториски или клинички) со цел правилна интерпретација на резултатите од истите и поставување на диференцијална дијагноза -одредување терапија и/или упатување на соодветна тераписка процедура или на друго посоодветно ниво на здравствена заштита -пружање помош при ургентни состојби и во терминална фаза на болестите -лекување на хронично заболениите -одговорен пристап кон својата работа во согласност со медицинската доктрина -почитување на етичките и правните принципи, релевантни за медицинската пракса -учество во медицински тим, што е императив во современата медицинска пракса 				
	<p>Содржина на предметната програма за клиничката пракса:</p> <p>1. Приемна амбуланта Индивидуално земање анамнеза (ортопедска/трауматолошка). Физикален преглед по системи, користејќи ги основните методи (инспекција, палпација, аускултација и перкусија) и нивна систематична и рационална употреба во зависност од случајот;</p> <p>2. Сала за имобилизација Запознавање на студентите со начинот на работа и однесување во сала за имобилизација и нејзината примена при (имобилизација на дисторзија, затворена репозиција на фрактура и имобилизација);</p> <p>3. Ортопедско/трауматолошко одделение Запознавање на студентите со ортопедско/трауматолошкото одделение, начинот на однесување и основните методи за асептично работење во болничка соба и превијалиште. Водење на ортопедско/трауматолошки болен и негова презентација пред останатите колеги и учество во дневна визита;</p> <p>4. Ортопедска/трауматолошка сала Запознавање на студентите со принципите за влез, однесување и антисептично работење во сала. Учење на основните позиции на доктор (асистент) кој што учествува во хирушка процедура. Активно учество на студент во хирушка процедура и запознавање со основните хирушки принципи на работа (отворена репозиција на фрактура, артропластика, артроскопија).</p>				
12.	<p>Методи на клиничка пракса: Практични вежби на разни ортопедско/трауматолошки фантоми, симулации, работа со пациенти, под надзор. Секоја процедура студентот треба да ја направи најмалку по 10-десет пати за да се стекне со сигурност во изведување на</p>				

	клиничките вештини.					
13.	Вкупен расположив фонд на време		4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа			
14.	Распределба на расположивото време		а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања- теоретска настава			
		15.2.	Вежби (клинички, лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа			
		15.3.	Турнуси клиничка пракса		80 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		40 часа	
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење			
17.	Начин на оценување					
	17.1.	Тестови				
	17.2.	Семинарска работа / проектна задача				
	17.3.	Активност и учество				
	17.4.	Завршен устен испит				
	<p>Критериуми за оценување</p> <p>Оценувањето е описно (положил / не положил)</p> <p>Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса.</p> <p>После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис-дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса.</p> <p>Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.</p>					
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Не се полага формален испит. Потребен е потпис од одговорно лице - ментор дека е успешно остварена клиничката пракса од соодветната област.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација			
22.	Литература					
		Задолжителна литература				
	22.1.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Проф.д-р Герзич	Општа хирургија	Завод за уџбенике, Белград	2003
		Дополнителна литература				
22.2.	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	

1.	Наслов на наставниот предмет	ТРАНСФУЗИОНА МЕДИЦИНА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	3.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц д-р Емилија Велкова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Добиени кредити (положен испит) од Трансфузиона медицина			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Запознавање со дијагностичките и терапевтските процедури од областа на трансфузионата медицина Во текот на клиничката пракса студентите ќе се запознае со: Анимација на одредени целни групи за дарување на крв Изготвување и реализирање на анкети за дарување на крв Обработка на крводарители Изведување венепункции Спроведување мерки за сигурност во работата на работа во лабораторија Запознавање со тест реагенсите кои се користат во трансфузиолошката дејност Предтрансфузиско тестирање на донираната крв Определување на крвни групи, крвни подгрупи, Rh фактор, и други крвно групни системи Определување на крвни групи и антитела кај бремени жени Определување на крвни групи и антитела кај новородени Определување на еритроцитни ало и автоантитела Елуција и адсорпција на антитела Имунохематолошко испитување и избор на компатибилна крв за трансфузија кај АИХА ХЛА серолошко тестирање Производство на крвни компоненти Детекција на трансфузиски трансмисивни заболувања Амбулантски прегледи на пациенти со венски тромбози Доплер сонографско испитување на периферна артериска и венска циркулација Изведување на основни коагулациони тестови Легислатива и документација во трансфузионата медицина</p>				

11.	Содржина на предметната програма: Практична настава 1. Промотивни активности во крводарувањето 2. Прифаќање и преглед на крводарители 3. Венепункција 4. Постапка со дарувана крв 5. Определување на крвна група од АБО системот 6. Определување на антигени од Rh системот 7. Определување на ирегуларни антиеритроцитни антитела со ензимски тест 8. Определување на ирегуларни антиеритроцитни антитела со индиректна и директна антиглобулинска техника (ИАТ, ДАТ) 9. Изведување на вкрстена проба меѓу крвта на пациентот и дарителот 10. Крвни компоненти 11. Основни тестови на хемостаза со контрола на орална антикоагулантна терапија 12. Трансфузионо-трансмисивни инфекции (тестови)			
12.	Методи на учење: Учество во припремање на крводарителски акции Учество во мотивирање на граѓаните за дарување на крв Учество во крводарителски акции Учество во контрола на даруваните крвни единици Учество во конзервирање на даруваната крв Учество во припрема на крвни продукти Учество во изведување на имунохематолошки анализи Учество до детекција на маркери на трансфузиски трансмисивни инфекции Учество во амбулантски прегледи и Доплер сонографски испитувања			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности		
14.	Распределба на расположивото време	Наставата ќе се организира во тек на 2 работни недели со полно работно време од 8 часа. Праксата ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на менторски принцип со професори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Учество во редовната работа под мониторирање или во присуство на менторот	80 часа
		15.3	Проектна задача (семинарска работа)	40 часа
16.	Начин на оценување Оценувањето е описно (положил/не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот добива описна оценка. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.			
	16.1	Присуство и активност на пракса		

	16.2	Присуство и активност на консултациите со менторите	
	16.3	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	
17.	Критериуми за оценување	Редовност и активност во тек на праксата	
18.	Услов за потпис и стекнување со соодветни ЕКТС кредити	Присуство и активност на практичната настава и изготвување и презентација на семинарска тема	
19.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
20.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

21	Литература					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
	21.1	1.	Проф.Др.Миленка Благоевска	Трансфузиологија	Уникат Комерц Скопје	2011
		2.	Проф.Др.Никола Камчев	Трансфузиски трансмисивни заболувања	Авторот	2000
	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
21.2	1.	Проф.Др.Миленка Благоевска	Практикум по трансфузиологија	Уникат Комерц Скопје	2011	

1.	Наслов на наставниот предмет	ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доцент д-р Андреј Петров			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по Дерматовенерологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на клиничката практична настава по предметот Дерматовенерологија е совладување на клиничките вештини преку имплементирање на теоретското знаење од етиопатогенезата, клиничката слика, диференцијалната дијагноза и терапевтските постапки на кожните и венеричните болести.				
11.	Содржина на предметната програма: 2 недели				120 часа
	Анамнеза на дерматовенеролошки пациент Преглед на дерматовенеролошки пациент Основни дијагностички методи во дерматовенерологијата Основи на терапија на дерматовенеролошки пациент				10
	Еритемосквамозни дерматози				10
	Бактериски инфекции на кожата Дерматозоозии				10
	Габични инфекции на кожата Вирусни инфекции на кожата				10
	Болести на лојните, потните жлезди и заболувања на влакната				10
	Автоимуни булозни дерматози и болести на сврзното ткиво				10
	Дисхромии Болести на слузокожите Професионални дерматози				10
	Алергиски дерматози				10
	Болести на кожата предизвикани од нарушувања на артериската и венската циркулација				10
	Тумори на кожата				10
	Сифилис				10
	Гонореа и негонороични уретрити Balinitis, Balanopostitis				10
12.	Методи на учење: -воведно излагање на наставникот и демонстрација на клиничка вештина -практично земање на анамнеза, физикален наод, работна дијагноза -спроведување на дијагностички постапки, интерпретација на резултати -диференцијално дијагностичко размислување и поставување на дијагноза -тераписко одлучување -учење базирано на проблем, компјутерско самостојно учење				

	-практична работа со пациент под супервизија на одговорен специјалист -консултации -изработка на краток стручен труд		
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности	
14.	Распределба на расположивото време	Наставата ќе се организира во тек на 2 работни недели со полно работно време од 8 часа. Праксата ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на менторски принцип со професори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.	
15.	Форми на наставните активности		
	15.1.	Учество во редовната работа под мониторирање или во присуство на менторот	80 часа
	15.3	Проектна задача (семинарска работа)	40 часа
16.	Начин на оценување: Оценувањето е описно (положил/не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот добива описна оценка. Податокот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.		
	16.1	Присуство и активност на пракса	
	16.2	Присуство и активност на консултациите со менторите	
	16.3	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	
17.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност и активност во тек на праксата	
18.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
19.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1.	1.	Влчкова-Лашкоска Марија и Старова Агрон	Клиничка дерматологија со практикум за студенти и лекари, 2. дополнето издание.	ХИБ Дресцо, Скопје	2000
	2.	Анчевски Александар, Гоцев Ѓорѓи	Дерматовенерологија	Култура, Скопје	2005

1.	Наслов на наставниот предмет	РАДИОЛОГИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти	7.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф. д-р Антонио Глигориевски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Пложен испит по радиологија			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): стекнување на основни знаења од Радиологија и едукација за самостојна евалуација на нормален и патолошки радиографски наод.</p> <p>Со радиолошката пракса студентите идни лекари ќе стекнат со знаења во текот на студиите кој ќе можат рационално да ги користат, со цел за правовремено поставување на радиолошка дијагноза на болестите, а со тоа ќе се овозможат и ефикасно лекување</p> <p>По завршувањето на радиолошката клиничка пракса идните лекари ќе се стекнат со теоретски и практични знаења од областа на радиодијагностиката, почнувајќи од припрема на пациентите за поедини радиолошки испитувања, земање на анамнеза преди прегледот, објаснување на пациентот за природата на радиолошкиот преглед, запознавање со текот на прегледот и на крај интерпретација на радиолошкиот наод</p> <p>По завршувањето на клиничката радиолошка пракса идните клинички лекари ќе се стекнат со знаења од класичната радиологија, која е база во радиолошката дијагностика, како и современите imaging радиолошки методи. Ќе бидат оспособени да го прерознаат патолошкиот наод како и понатаму да го насочат пациентот за поекзактни радиолошки процедури, како што се ултразонографија, компјутеризирана томографија и магнетна резонанца.</p> <p>Во текот на праксата ќе можат поедноставни дијагностички процедури да ги направат, а кај посложените особено интервентните радиолошки процедури да асистираат.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Стручната пракса во радиологијата ќе ги опфати најважните дијагностички и интервентни принципи и процедури кој се користат во радиологијата,</p> <p>Запознавање со радиолошката апаратура од класичната радиологија, дигитална радиологија, imaging методи-ултразвук, компјутеризирана, томографија и магнетна резонанца. Стекнување на базични познавања на физикалните принципи за:</p> <p>Добивање на рентгенски зраци и нивна примена во радиодијагностика</p> <p>Рентгенска слика и нејзини карактеристики</p> <p>Дигитална радиографија</p> <p>Imaging методи во радиодијагностиката / ултразвук, компјутеризирана томографија и магнетна резонанца/</p> <p>Создавање на алгоритам и план за :</p> <p>Радиолошка дијагноза на заболувања во респираторниот тракт</p> <p>Радиолошка дијагноза на заболувања во кардиоваскуларниот систем</p> <p>Радиолошка дијагноза на заболувања во дигестивниот тракт</p> <p>Радиолошка дијагноза на заболувања во билијарниот тракт</p> <p>Радиолошка дијагноза на заболувања во урогениталниот тракт</p> <p>Радиолошка дијагноза на заболувања во мускулоскелетниот систем</p>				

	<p>Радиолошка дијагноза на заболувања во централниот и периферниот нервен систем Интерпретација на радиолошка слика и распознавање на нормална гадиолошка анатомија од патолошки наод.</p> <p>Запознавање со вештините за изведување на посложени радиолошки процедури и евентуално учество во интерпретацијата на ехозонографски наод, компјутерска томографија и магнетна резонанца.</p> <p>Набљудување и евентуално асиситирање радиолошки интервенти процедури, како пункциона биопсија, дренирање на апцеси и други ликвидни колекции, стентирање и др.</p>		
12.	<p>Методи на учење: Учество на утрински стучни состаноци Учество на интерклинички конзилијарни состаноци Учество во секојдневни радиолошки дијагностички процедури Презентација на интересен патолошки наоди Самостојно изведување на поедноставни процедури Консултација со ментор</p>		
13.	Вкупен расположив фонд на време	80 часа пракса	
14.	Распределба на расположивото време	<p>Наставата ќе се организира во тек на 2 работни недели со полно работновреме од 8 часа. Праксата ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на менторски принцип сопрофесори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.</p>	
15. Форми на наставните активности	15.1.	Учество во редовната работа под мониторирање или во присуство на менторот	8 часа дневно
	15.2.	Консултација со менторот	2 часа за секој турнус
	15,3	Проектна задача (семинарска работа)	
16.	<p>Начин на оценување</p> <p>Оценувањето е описно (положил/не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот добива описна оценка. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.</p>		
17.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	Присуство и активност на практичната настава и изготвување и презентација на семинарска тема	
18.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Редовност на предавање и вежби, изработена семинарска работа и постигнат успех на тестовите, освојување на најмалку 42 поени од сите активности	

		<p>пред завршниот испит</p> <p>Во случај на недоволен број на поени за полагање на завршниот испит, професорот може да организира и дополнителен колоквиум или други активности</p>
19.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски
20.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација од страна на студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА СО РЕХАБИЛИТАЦИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)		
2.	Код			
3.	Студиска програма	Општа медицина		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип Факултет за медицински науки		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус		
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	7. Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доц. д-р Ленче Николовска		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен предметот Физикална медицина со рехабилитација		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на оваа клиничка практична настава по предметот Физикална медицина со рехабилитација е совладување на клиничките вештини преку интегрирање на теоретското знаење основните механизми и принципи на физикалната медицина и рехабилитација, физиолошкото дејство, основните методи за примена и аплицирање на електротерапијата, топлинската, хидро и балнеотерапијата, како и основните принципи за примена на кинезитерапевтските средства за лекување и превенција на различни заболувања на одделните органи и системи. Студентите се здобиваат со практични знаења и компетенции за комбинирање на физикалните фактори, правилата за составување на физиотерапевтски програми во зависност од дијагнозата и општата функционална состојба на пациентот.			
11.	Содржина на предметната програма:			
	Основни механизми и принципи на физикалната терапија, оптимизација и комбинирање на физикалните фактори.			
	Видови, физиолошко и терапевтско дејство, индикации и контраиндикации, методи на апликација, дозирање. Работа со физиотерапевтска апаратура и правилно позиционирање на пациентот при работа со апаратите.			
	Рехабилитација. Видови и оценка на рехабилитациониот потенцијал.			
	Термотерапија. Хидротерапија и балнеологија. Физиолошко и терапевтско дејство врз одделните органи и системи, методи на апликација, дозирање.			
	Електротерапија. Видови на струи, физиолошко и терапевтско дејство, индикации и контраиндикации, методи на апликација, дозирање. Претставување и работа со достапната апаратура, правилно позиционирање на пациентот при работа со апаратите.			
	Магнетна терапија, ултразвучна терапија, ласертерапија.			
	Физикална терапија и рехабилитација на пациенти со заболувања на респираторниот систем.			
	Физикална терапија и рехабилитација на пациенти со кардиоваскуларни заболувања.			
	Физикална терапија и рехабилитација на пациенти со трауматолошки и ортопедски заболувања.			
	Физикална терапија и рехабилитација на пациенти со најчести дегенеративни и ревматски заболувања.			
	Физикална терапија и рехабилитација на пациенти со најчести заболувања на ЦНС и ПНС.			

	Кинезитерапија. Основни принципи на моторната и активност, видови, цели и средства на кинезитерапијата. Место на кинезитерапијата во физикалната медицина и рехабилитација. Индикации и контраиндикации за нејзина примена.		
12.	<p>Методи на учење:</p> <ul style="list-style-type: none"> -воведно излагање на наставникот и демонстрација на клиничка вештина -практично земање на анамнеза, физикален наод, одредување на дијагноза -спроведување на дијагностички постапки, интерпретација на резултати -одредување на програма за физикална терапија -демонстрација на физиотерапевтски клинички вештини -учење базирано на проблем, компјутерско самостојно учење -практична работа со пациент под супервизија на одговорен специјалист - физијатар -консултации -изработка на краток стручен труд на одредна проблематика од областа на физикалната медицина 		
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности	
14.	Распределба на расположивото време	Наставата ќе се организира во тек на 2 работни недели со полно работно време од 8 часа. Праксата ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на менторски принцип со професори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.	
15.	<p>Начин на оценување: Оценувањето е описно (положил/не положил)</p> <p>Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса.</p> <p>После завршување на стручната пракса студентот добива описна оценка.</p> <p>Податокот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот</p>		
	15.1.	Задолжителни изведени дијагностички тестови и постапки	
	15.2.	Задолжителни физиотерапевтски процедури	
	15.3.	Комплетна обработка на пациент (најмалку 10)	
	15.4.	Практичен завршен испит, обработка на пациент	
16.			
17.			
18.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
19.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	

20.	Литература				
	20.1.	Задолжителна литература			
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач
1.	Рјазкова, М., Кирова, И.	Физикална терапија – општ и специјален дел	АРСО	2002	

		2.	Kolt.S.G., Mackler L.S.	Physical Therapies in Sports and Exercise	Churrchill Livingstone Elsevier Philadelphia	2003	
		3.	Јевтич, М.	Клиничка кинезитерапија	Графичар, Крагуевац	2001	
	20.2.	Дополнителна литература					
		Ред. број	Раскова, М., Кирова, И.	Раководство по физикална терапија	Софија	1998	
		1.	Каранешев, Г., и коавтори	Теорија и методика на лечебната физкултура	Медицина и физкултура, Софија	1991	
		2.	Ристески, С.	Основи на физикална медицина	Битола	1995	
		3.	Фичорска, Д.	Деновите по мозочен удар. Рехабилитација	2-ри Август, Штип	2006	

1.	Наслов на наставниот предмет	НЕВРОЛОГИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесетти семестар	3.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Доцент д-р Татјана Чепреганова Чанговска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Добиени кредити (положен испит) од Неврологија			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Запознавање со дијагностичките и терапевтските процедури од областа на неврологијата Со клиничката пракса им се овозможува на студентите-идни лекари, знаењето стекнато во тек на студиите, на рационален и систематичен начин да го применат во цел на навремено поставување дијагноза на болеста или клиничкиот синдром и состојба, да превземат правилна терапевтска постапка, а притоа да го запазат професионалниот однос кон пациентот, колегите и соработниците.</p> <p>По завршувањето на клиничката пракса идните лекари ќе се стекнат со теоретско знаење од областа на неврологијата кои се однесува на прием на пациент во болнички услови, ќе ги запознаат особеностите на земање на анамнеза на секој оддел, како и особеностите на клиничкиот преглед на различни оддели. Ќе ги запознаат постапките за поставување на работна дијагноза и план за лекување на поединечни клинички случаи.</p> <p>По завршувањето на клиничката пракса идните лекари ќе се стекнат со клучни вештини за современото клиничко проценување и лекување. Ќе бидат оспособени самостојно да направат прием на болен, анализа на крв и урина, интерпретација на наодите од ЕЕГ, ЕП, ЕМНГ, КТМ, Доплер сонографија, лумбална пункција, мускулна биопсија, апликација на инекции (интрамускулни, интравенски, субкутани).</p>				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Учество на стручните состаноци на клиниката Учество на утрински визити Учество во секојдневната работа на одделенијата при клиниките Демонстрација на клинички вештини Учество во интервенции од областа на неврологијата Самостојно изведување на клинички вештини Консултации со менторите</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности			
14.	Распределба на расположивото време	Наставата ќе се организира во тек на 2 работни недели со полно работно време од 8 часа. Ќе бидат организирани турнуси во соодветните оддели каде се практикува неврологија. Праксата ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на			

			менторски принцип со професори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.	
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Учество во редовната работа под мониторирање или во присуство на менторот	80 часа
		15.3	Проектна задача (семинарска работа)	40 часа
16.	<p>Начин на оценување Оценувањето е описно (положил/не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис- дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.</p>			
	16.1	Присуство и активност на пракса		
	16.2	Присуство и активност на консултациите со менторите		
	16.3	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)		
17.	Критериуми за оценување		Редовност и активност во тек на праксата	
18.	Услов за потпис и стекнување со соодветни ЕКТС кредити		Присуство и активност на практичната настава и изготвување и презентација на семинарска тема	
19.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
20.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Самоевалуација	

21	Литература				
	Задолжителна литература				
	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
21.1	1.	Арсовска А и сор.	Учебник по неврологија	УГД Штип	2013
	2.	Арсовска А и сор.	Учебник по практична настава по неврологија	УГД Штип	2013

1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХИЈАТРИЈА (КЛИНИЧКА ПРАКСА)			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, институт, катедра, оддел)	Факултет за медицински науки Универзитет „Гоце Делчев“, Штип			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Интегрирани студии од прв и втор циклус			
6.	Академска година / семестар	Дванаесети семестар	3.	Број на ЕКТС кредити	4
8.	Наставник	Проф д-р Ленче Милошева Проф. д-р Кнегиња Рихтер			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен предметот Психијатрија			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>Запознавање со дијагностичките и терапевтските процедури од областа на психијатријата</p> <p>Со клиничката пракса им се овозможува на студентите-идни лекари, знаењето стекнато во тек на студиите, на рационален и систематичен начин да го применат во цел на навремено поставување дијагноза на болеста или клиничкиот синдром и состојба, да превземат правилна терапевтска постапка, а притоа да го запазат професионалниот однос кон пациентот, колегите и соработниците.</p> <p>По завршувањето на клиничката пракса идните лекари ќе се стекнат со теоретско знаење од областа на психијатријата кое се однесува на прием на пациент во болнички услови, третман во амбулантски услови, третман во центри за социјална рехабилитација, ќе ги запознаат особеностите на земање на психијатриска анамнеза, како и особеностите на клиничкиот преглед. Ќе ги запознаат постапките за поставување на работна дијагноза и план за лекување на поединечни клинички случаи.</p> <p>По завршувањето на клиничката пракса идните лекари ќе се стекнат со клучни вештини за современото клиничко проценување и лекување. Ќе бидат оспособени самостојно да направат прием на пациентот со поставување на правилна дијагноза како и соодветна диференцијална дијагноза, да препорачаат и упатат кон понатамошни дијагностички прегледи неопходни за поставување на дијагнозата, како што се: анализа на лабораториски наод, електроенцефалографија, лумбална пункција, компјутерска томографија односно магнетна резонанса на мозокот.</p> <p>Ќе ги видат и евентуално асистираат на интервенциите: лумбална пункција, позиционирање на електроди за електроенцефалографија, како и анализа на наодот, неврофизиолошки прегледи како што се евоцирани потенцијали, електромиографија, електронеурографија, преглед на автономниот нервен систем, полисомнографија и транскранијална магнетна стимулација.</p>				

11.	<p>Содржина на предметната програма: Стручната пракса ги опфаќа најважните дијагностички и терапевтски принципи и процедури во областа на психијатријата. Прием на пациент во болнички услови и амбулантни услови Особеност на земање на анамнеза на секој оддел и особености на клиничкиот преглед на пациентот на одделите за: Афективни заболувања Детска психијатрија Психози и бордерлине заболувања Геронтопсихијатрија Оддел за акутен прием Оддел за заболувања на зависности (алкохол, дроги) Психосоматика Форензичка психијатрија Создавања на алгоритам на дијагностичка постапка, работна дијагноза и план за лекување на поединечни клинички случаи Анализа на резултати од биохемиски иследување на урина, крвна слика и размаска, биохемиски маркери во крв/плазма, ЕЕГ, ЦР и МРТ на мозок Совладување на вештина на самостојно пласирање на инјекции (субкутано, интрамускулно, интравенозно) Поставување на индикација за работна, арт, или музицка терапија Изуцување на вештина за психоедукација Здобивање со основни знаења за семејна терапија Здобивање со основни знаења за поединечни видови на психотерапија</p>			
12.	<p>Методи на учење: Учество на стручните состаноци на клиниката односно амбулантните центри Учество на утрински визити Учество во секојдневната работа на одделенијата при клиниките Демонстрација на клинички вештини Учество во интервенции од областа на психијатријата Самостојно изведување на клинички вештини Консултации со менторите</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	4 ЕКТС x 30 часа = 120 часа а) 2 недели по 5 работни дена и 8 часа полно работно време = 80 часа б) 40 часа проектни активности		
14.	<p>Распределба на расположивото време Наставата ќе се организира во тек на 2 работни недели со полно работно време од 8 часа. Ќе бидат организирани турнуси во соодветните оддели каде се практикува интерна медицина. Практиката ќе се одвива во групи од по 2-5 студенти на менторски принцип со професори и асистенти. Во тек на турнусот ќе се менуваат одделите и менторите. Секојдневните активности на студентот ќе се бележат во „дневник на активности“, кој ќе биде потврден со потпис на менторот.</p>			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Учество во редовната работа под мониторирање или во присуство на менторот	80 часа
		15.3	Проектна задача (семинарска работа)	40 часа

16.	Начин на оценување Оценувањето е описно (положил/не положил) Наставникот одговорен за стручната пракса води евиденција за редовното посетување и активностите на студентот во тек на стручната пракса. После завршување на стручната пракса студентот не добива оценка, но се добива опис- дали ја поминал или не ја поминал успешно стручната пракса. Податакот за извршена стручна пракса одговорниот наставник го внесува во индексот на студентот.		
	16.1	Присуство и активност на пракса	
	16.2	Присуство и активност на консултациите со менторите	
	16.3	Семинарска работа / проект (презентација: писмена и усна)	
17.	Критериуми за оценување	Редовност и активност во тек на праксата	
18.	Услов за потпис и стекнување со соодветни ЕКТС кредити	Присуство и активност на практичната настава и изготвување и презентација на семинарска тема	
19.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
20.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Самоевалуација	